

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-05-20

Ärendenummer SLK-2023-00906

Handläggare

Anna Säveskog

Telefon: 031-368 03 90

E-post: anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se

Revidering av föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering, i enlighet med kretslopp och vattennämndens förslag 2023-10-18 § 183 i bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.
2. Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering, senast reviderade 2021-11-25 § 27, upphör att gälla.

Sammanfattning

Vid sitt sammanträde 2023-10-18 § 183 beslutade kretslopp och vattennämnden om föreskrifter för avfallshantering för fastställande av kommunfullmäktige. Avfallsföreskrifterna behöver bland annat revideras mot bakgrund av några lagändringar.

Ändringarna avser i korthet kommunalt insamlingsansvar för förpackningar, obligatorisk matavfallsinsamling, att skilja matavfall från sin förpackning, vem som får transportera kommunalt avfall samt vidgning av definitionen av kommunalt avfall.

Vid sitt sammanträde 2024-02-01 § 25 beslutade kommunfullmäktige att återremittera ärendet till kretslopp och vattennämnden. Kretslopp och vattennämnden beredde ett svar på återremissen vid sitt sammanträde 2024-04-24 § 81. Kretslopp och vattennämnden beslutade dock att förorda det ursprungliga förslaget som beslutades i nämnden 2023-10-18 § 183 och att avstyrka förslaget som har utformats utifrån återremissen.

Sammantaget bedömer kretslopp och vattennämnden att förslaget enligt återremissen riskerar att urholka det kommunala renhållningsansvaret. Det är dock rimligt och praxis att låta enskilda hushåll köra eget avfall till återvinningscentralen. Även miljöförvaltningen avstyrker förslaget enligt återremissen. Stadsledningskontoret gör ingen annan bedömning.

I det fall kommunfullmäktige förordar kretslopp och vattennämndens förslag till föreskrifter enligt svar på återremissen 2024-04-24 § 81 behöver kommunfullmäktiges beslut föregås av nytt samråd och utställning som kretslopp och vattennämnden ombesörjer.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Lagändringarna kommer att innebära förändrade kostnader som hanteras i ordinarie budgetarbete, däremot ger ändringen i föreskrifterna ingen ekonomisk effekt. Att

föreskrifterna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms minska risken att nämnden får kostnader för tvister.

Förslaget utifrån återremissen kan innebära ekonomiska följder för de auktoriserade entreprenörerna. Kretslopp och vattenförvaltningen erbjuder idag hämta-hemma-tjänster där privatpersoner kan beställa avfallshämtning med bärhjälp från auktoriserade entreprenörer enligt avgifter som fastställts av kommunfullmäktige, som betalas till den utförare man väljer. Intresset för de auktoriserade entreprenörernas tjänster kan minska i det fall fler transportörer tillåts.

Förslaget utifrån återremissen kan innebära att det blir billigare för privatpersoner att anlita någon annan för att transportera sitt avfall till återvinningscentralen jämfört med att använda de auktoriserade entreprenörerna. Förslaget kan ge inkomstmöjligheter för privatpersoner, föreningar med flera genom att ta uppdrag att transportera privatpersoners avfall till återvinningscentraler.

Kretslopp och vattennämndens ekonomi påverkas inte av förslaget i ett första skede. Om förvaltningens auktoriserade entreprenörer tappar uppdrag och väljer att lämna auktorisationen kan förvaltningen ha svårt att erbjuda en i förväg godkänd aktör som kan hämta avfall hemma hos kunden med dagens ersättningsnivå.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ett viktigt syfte med avfallshanteringen är att minska den ekologiska belastningen från avfallet på miljön. Att reglerna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms ge bättre förutsättningar för att avfallshanteringen utförs på ett miljöriktigt sätt.

Förslaget till ny reglering utifrån återremissen innebär ett avsteg mot det kommunala renhållningsansvaret som innebär att kommunen fått ansvar för hushållens avfall för att säkerställa människors hälsa och miljön. Ansvaret regleras i miljöbalkens kapitel 15.

Kretslopp och vattenförvaltningens erfarenhet är att verksamheter som lämnar avfall på återvinningscentraler har bråttom och att de därför är mindre benägna att sortera avfallet rätt. Det finns en risk att detta även gäller för de som tagit betalt för att utföra ett enskilt hushålls avfallstransporter.

Bedömning ur social dimension

Förslaget till föreskrifter innebär att en enskild person kan ta hjälp av andra i en större utsträckning för att få sitt avfall transporterat till kommunens återvinningscentraler. Därmed ökar möjligheten för hushåll att få sitt avfall omhändertaget på ett enkelt och sätt.

Förslaget till ny reglering utifrån återremissen kan innebära att de enskilda hushållen kan uppleva en högre servicenivå om det går snabbare och lättare att få sitt avfall transporterat till återvinningscentralen än när de använder en av förvaltningens auktoriserade entreprenörer. Kretslopp och vattenförvaltningen bedömer att det nya förslaget till reglering kan ge större valfrihet för hushållen.

Bilagor

1. Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2024-02-01 § 25
2. Kommunfullmäktiges handling 2023 nr 246
3. Mark- och miljööverdomstolens dom Målnummer M6891-20
4. Kretslopp och vattennämndens handlingar 2024-04-24 § 81
5. Kretslopp och vattennämndens handlingar 2023-10-18 § 183 med förslag till Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden beslutade 2023-06-16 § 92 om ett förslag till reviderade avfallsföreskrifter som därefter ställdes ut för allmänheten samt remitterades till miljö- och klimatnämnden. Miljö och klimatnämnden yttrande sig genom beslut 2023-08-29 § 154. Vid sitt sammanträde 2023-10-18 § 183 beslutade kretslopp och vattennämnden om föreskrifter för avfallshantering för fastställande av kommunfullmäktige.

Vid sitt sammanträde 2024-02-01 § 25 beslutade kommunfullmäktige att återremittera ärendet till kretslopp och vattennämnden. Kretslopp och vattennämnden beredde ett svar på återremissen vid sitt sammanträde 2024-04-24 § 81.

Beskrivning av ärendet

Föreskrifter för avfall – lagstiftning

Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808) ska varje kommun ha en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen ska innehålla en avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering.

Kommunerna har bemyndigats att meddela föreskrifter om hur utrymmen, behållare och andra anordningar för hantering av avfall ska vara beskaffade och skötas, att vissa avfall ska förvaras och transporteras skilt från annat avfall och ytterligare föreskrifter om hanteringen av avfall under kommunalt ansvar.

Innan kommunfullmäktige antar förslaget ska kommunen enligt 15 kap. 42 § miljöbalken på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som berörs eller har ett väsentligt intresse av avfallsföreskrifterna och ställa ut förslaget för granskning.

Behov av revideringar – ursprungliga ärendet, kretslopp och vattennämndens handlingar 2023-10-18 § 183

Avfallsföreskrifterna behöver revideras mot bakgrund av några lagändringar samt en dom* på avfallsområdet. Detta utvecklas i stadsledningskontorets föregående tjänsteutlåtande (bilaga 2) och avser i korthet kommunalt insamlingsansvar för förpackningar, obligatorisk matavfallsinsamling, skilja matavfall från sin förpackning, vem som får transportera kommunalt avfall samt vidgning av definitionen av kommunalt avfall. I föreskrifterna föreslås fyra generella undantag avseende bland annat kompostering, utsträckt hämtningsintervall, gemensamma behållare och uppehåll i hämtning. Dessa utgör undantag som ger möjlighet att transportera och behandla vissa avfallsslag som är avfall under kommunalt ansvar under de förutsättningar som framgår av paragraferna. Revideringen innebär även språkliga och redaktionella ändringar.

* Ett vägledande avgörande i Mark- och miljööverdomstolen (M 6891-20, 2021-12-07) har tydliggjort att kretslopp och vattennämnden behöver se över hur transporter till återvinningscentraler (ÅVC) regleras i stadens avfallsföreskrifter. Domen handlade om kommunens ensamrätt vad gäller viss avfallshantering. En miljönämnd hade förbjudit ett bolag att via en mobilapp förmedla transport av avfall från enskilda hushåll till återvinningscentraler (ÅVC). Domstolen gjorde bedömningen att bolagets verksamhet inte stred mot kommunens ensamrätt vad gäller viss avfallshantering och förbudet upphävdes. Domstolen hänvisade till att kommunen i sina avfallsföreskrifter medgett enskilda att själva transportera avfall till en ÅVC. I det aktuella fallet hade kommunen

inte närmare reglerat hur transporterna fick gå till eller om hushållen fick anlita någon annan att utföra transporterna åt dem. Avfallsföreskrifterna behöver därför förtydligas avseende vem som får transportera kommunalt avfall till en ÅVC. Se även rubrik nedan, Dom i Miljööverdomstolen - den så kallade Tipp tapp domen.

Återremiss i kommunfullmäktiges och nämndens (2024-04-24 § 81) svar

Vid behandlingen av ärendet i kommunfullmäktige beslutade fullmäktige att ärendet ska återremitteras till kretslopp och vattennämnden. Nämnden fick i uppdrag att skyndsamt revidera Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering så att verksamheter som förmedlar avfallstransporter för privatpersoner möjliggörs samt att åtgärder vidtas för att minska riskerna för olovlig dumpning.

Som svar på återremissen har nämnden tagit fram en formulering i föreskrifterna som ger privatpersoner möjlighet att själva välja transportör för avfall som ska lämnas på återvinningscentralen.

<i>Ursprungligt förslag</i>	<i>Nytt förslag</i>
<i>Ett enskilt hushåll får själva transportera sitt grovavfall, bygg- och rivningsavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall, returpapper och förpackningar till kommunens återvinningscentraler. Det enskilda hushållet får även använda sig av en familjemedlem eller annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen eller annan lag om särskilt stöd samt sin fastighetsinnehavare för transport av detta avfall till kommunens återvinningscentral.</i>	<i>Ett enskilt hushåll får själva transportera sitt grovavfall, bygg- och rivningsavfall, farliga avfall, trädgårdsavfall, returpapper och sina förpackningar till kommunens återvinningscentraler. Det enskilda hushållet får även använda sig av en familjemedlem eller annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen eller annan lag om särskilt stöd samt sin fastighetsinnehavare för transport av detta avfall till kommunens återvinningscentral.</i>
	<i>Det enskilda hushållet får även anlita annan än renhållaren eller renhållarens utförare för borttransport till kommunens återvinningscentraler. I sådant fall ska det enskilda hushållet ha sådan kontroll över den som transporterar avfallet att det enskilda hushållet kan försäkra sig om att avfallet lämnats på återvinningscentralen.</i>

I förslaget enligt återremissen ställs krav på att den som anlitar någon för att transportera avfall till återvinningscentralen ska ha sådan kontroll över denna att det enskilda hushållet kan försäkra sig om att avfallet har lämnats på återvinningscentralen och därmed exempelvis inte har dumpats.

I regleringen menas med det enskilda hushållet en privatperson som har ett avfall som ska lämnas på återvinningscentralen. Med den som transporterar menas privatperson,

privatperson som bedriver näringsverksamhet eller en yrkesmässig verksamhet som kör avfallet till återvinningscentralen för det enskilda hushållets räkning.

Den verksamhet som förmedlar transporter av privatpersoners avfall till återvinningscentralen bedöms med det nya förslaget kunna vara verksamma inom kommunen.

Miljöförvaltningens synpunkter avseende förslag på revidering utifrån kommunfullmäktiges återremiss

Kretslopp och vattenförvaltningen har efterfrågat miljöförvaltningens synpunkter på förslag på ändringar utifrån återremissen.

Miljöförvaltningen avstyrker förslaget.

Kommunen tillhandahåller en tjänst för att transportera bort grovavfall från hushåll. Miljöbalken reglerar att kommunen har ansvar för att kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar (till exempel bygg- och rivningsavfall) transporteras och behandlas. Om någon annan vill transportera eller behandla avfallet krävs en dispens från miljöförvaltningen. Kommunen har svarat upp mot detta ansvar genom att det idag finns en tjänst för hämtning av grovavfall från hemmet till stadens återvinningscentraler. Miljöförvaltningen bedömer inte att det är förenligt med lagstiftarens intentioner att helt överlåta åt ”vem som helst” att sköta denna insamling.

Miljöförvaltningens tolkning av det nya förslaget till föreskriftstext öppnar upp för flera olika aktörer att transportera avfallet till kommunens återvinningscentraler, alltså inte endast förmedlingstjänster. Miljöförvaltningen tolkar förslaget nuvarande skrivning så att exempelvis avfallsföretag eller andra privatpersoner som inte är kopplade till en förmedlingstjänst kommer att få transportera avfallet.

Kommunens ansvar (för bygg- och rivningsavfall)

Kommunen har sedan 2023 ett utökat ansvar för bygg- och rivningsavfall från hushållen vilket innebär att kommunen ansvarar för att se till att allt bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet återvinns eller bortskaffas. I det nya förslaget till föreskriftstext ska även avfallstyperna grovavfall, bygg- och rivningsavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall, returpapper och förpackningar kunna transporteras av någon annan än kommunen till kommunens återvinningscentraler. Med anledning av att det förekommer i stora mängder och kan innehålla farligt avfall lyfter miljöförvaltningen särskilt risken med bygg- och rivningsavfall. Enligt förslaget ska exempelvis en förmedlingstjänst som via en app erbjuder hämtning av avfall från hushållen även kunna hämta hushållens bygg- och rivningsavfall. Blandat bygg- och rivningsavfall har ofta ett negativt värde på marknaden eftersom det kan behövas omfattande eftersorteringsåtgärder av avfallsmottagaren samt att avfallet har lägre kvalitet inför vidare materialåtervinning. Miljöförvaltningen framför att det därför finns flera exempel på när bygg- och rivningsavfall har tagits emot för ett billigare pris jämfört med konkurrenterna och sedan inte blivit omhändertaget enligt lagstiftningens krav.

Avfallet ska lämnas till kommunens återvinningscentraler – även om det transporteras via en förmedlingstjänst. Miljöförvaltningen noterar att det under de senaste åren varit diskussioner om besöken på återvinningscentralerna ska vara helt avgiftsfria eller beläggas med en avgift efter ett visst antal besök för privatpersoner. Nuvarande bestämmelse inom staden är att det är obegränsade besök innan en avgift aktiveras.

Miljöförvaltningen vill lyfta att så länge besöken på återvinningscentralerna behålls obegränsade utan avgift kan dumpning av avfall anses vara mindre attraktivt för de aktörer som kommer transportera hushållens avfall. Det förutsätter då att renhållaren bedömer att personer som via en förmedlingstjänst lämnar avfall på en återvinningscentral betraktas som en privatperson och inte som en verksamhet.

Avfallslagstiftningens krav på kontroll för den som lämnar avfall till någon annan

I avfallsförordningen finns bestämmelser om att den som i yrkesmässig verksamhet producerar eller hanterar avfall får lämna avfallet till någon annan endast om den som tar emot avfallet har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för hanteringen. Den som lämnar avfallet ska, på ett sätt som skäligen kan begäras, ha kontrollerat att kravet är uppfyllt. Lagstiftaren har alltså lagt ansvaret på den yrkesmässiga verksamheten som gett upphov till avfallet att säkerställa att den som ska ta emot avfallet faktiskt får göra det. Paragrafen ger dock ett generellt undantag för avfall som lämnas till kommunen eller den som kommunen har anlitat. Miljöförvaltningen tolkar undantaget som att det avser antingen kommunens behandlingsanläggning eller kommunens insamlare (transportör).

Miljöförvaltningen bedömer att lagstiftarens intention är att hushållen inte ska behöva efterleva kravet eftersom avfallet ska hamna i kommunens försorg. Tillsynsmyndigheten kan därför i stället rikta sitt fokus på andra yrkesmässiga verksamheter än enskilda hushåll.

Om avfallsföreskrifterna ändras på det sätt som nu föreslås enligt återremissen bedöms kraven även behöva tillämpas på hushållen eftersom avfallet inte kommer lämnas för transport till den som kommunen har anlitat.

I det nya förslaget till föreskriftstext ställs just nu det som ett särskilt krav gentemot det enskilda hushållet - ”*I sådant fall ska det enskilda hushållet ha sådan kontroll över den som transporterar avfallet att det enskilda hushållet kan försäkra sig om att avfallet lämnats på återvinningscentralen*”.

Miljöförvaltningen bedömer inte att det är ändamålsenligt att rikta kravet mot det enskilda hushållet utan ser i så fall att kraven hellre riktas mot utföraren av transporten (chauffören) samt förmedlaren av transporten (appföretaget).

I nuvarande skrivning av förslaget så öppnar det även upp för att andra än enbart förmedlingstjänster kan transportera avfallet till kommunens återvinningscentraler, exempelvis avfallsföretag eller andra privatpersoner som inte är kopplade till en förmedlingstjänst.

Vem som anses vara en transportör enligt avfallslagstiftningen

Miljöförvaltningen ser svårigheter i att utöva tillsyn på de aktörer som genom detta förslag kommer att kunna transportera avfall. Inom avfallslagstiftningen finns idag en rad krav för de aktörer som vill kunna transportera avfall. Vill någon transportera farligt avfall på yrkesmässig nivå tillkommer än mer omfattande regler. Miljöförvaltningen noterar att nuvarande förslag även innebär att farligt avfall kommer kunna transporteras fritt åt någon annan.

I Regeringsuppdrag om kriteriet yrkesmässig och om kriterier vid prövning av tillstånd för avfallstransport, har Naturvårdsverket beskrivit svårigheten för tillsynsmyndigheter

att bedöma vem som ska anses vara en yrkesmässig avfallstransportör just i de fall där det finns en förmedlingstjänst för transport av avfall där privatpersoner kan välja att ingå en överenskommelse med en annan privatperson om att hämta och lämna ett avfall mot ersättning. Denna verksamhet hamnar i en gråzon då verksamheten som transporterar bort avfallet först inte ses som yrkesmässig då det inte kan anses ske normalt och regelbundet förekommande. Om verksamheten däremot fortsätter med transporter av avfall från flera olika hushåll och också tar betalt för dessa så ska de ses som yrkesmässiga och behöver uppfylla de krav på tillstånd och anmälan som gäller enligt Avfallsförordningen (2020:614).

Vem ska kraven riktas mot om transportererna släpps fria

Risken för att avfall inte lämnas på rätt plats eller helt enkelt dumpas i naturen kommer alltid att finnas, även för de som till exempel har de tillstånd som krävs för att transportera avfall. Dumpningar av avfall sker redan idag enligt miljöförvaltningens erfarenhet, i synnerhet av verksamheter som inte vill betala för den kostnad som deras avfall ger upphov till när det måste tas omhand.

Det kommer enligt förslaget enligt återremissen (bilaga 4 punkt 2 c) vara det enskilda hushållet som ska svara på varför avfallet inte har hanterats korrekt. Miljöförvaltningen kan i så fall komma att kräva att hushållen ska tillhandahålla information om transportören i form av exempelvis reg.nr, namn, telefonnummer med mera till tillsynsmyndigheten.

Förmedlingstjänsten, som också tjänar pengar på att avfallet transporteras, är enligt avfallsföreskrifterna just nu undantagna direkta krav på kontroll. Miljöförvaltningen anser att dessa rimligen bör utgöra verksamhetsutövare och hållas ansvariga för en eventuell felhantering av avfallet. Ansvaret bör i avfallsföreskrifterna åligga dem att ha sådan kontroll över den som ska transportera avfallet så att denne kan försäkra sig om att avfallet lämnats på återvinningscentral. På detta sätt tydliggörs det för förmedlingstjänsten vilket ansvar denne har samt förenklar för tillsynsmyndigheten att utföra effektiv och ändamålsenlig tillsyn i stället för mot enskilda hushåll.

Formulering av nuvarande skrivning

Miljöförvaltningen har tidigare i remissförfarandet av dessa avfallsföreskrifter (MKN 2023-11833) inte haft synpunkter på att det enskilda hushållet får använda sig av en familjemedlem eller annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen eller annan lag om särskilt stöd samt sin fastighetsinnehavare för transport av avfall till kommunens återvinningscentral. Om förslaget enligt återremissen antas bör det i texten tydligt skiljas på den transport som görs enligt ovan, jämfört med en sådan transport som görs av en förmedlingstjänst. Detta då en familjemedlem inte ska behöva omfattas av samma krav som förmedlingstjänsten. Förslagsvis kan Bilaga 4 punkt 2 c styckesindelas.

Kretslopp och vattennämndens avvägningar och bedömningar

Kretslopp och vattennämnden översänder sitt förslag på ytterligare reviderade föreskrifter som svar på återremissen. Kretslopp och vattennämnden förordar dock det ursprungliga förslaget. Kretslopp och vattennämnden avstyrker alltså förslaget som har utformats utifrån återremissen - till förmån för det förslag som beslutades i nämnden 2023-10-18 § 183. Sammantaget bedömer kretslopp och vattennämnden att den nya regleringen riskerar att urholka det kommunala renhållningsansvaret.

Det är dock rimligt och praxis att låta enskilda hushåll köra eget avfall till återvinningscentralen.

Tidigare dom i MÖD samt vägledning och skrivelse från Naturvårdsverket visar på att det är upp till de kommunala avfallsföreskrifterna att bestämma om det enskilda hushållet i sin tur kan anlita någon annan för transporten. I det fall enskilda hushållet ska anlita någon för transporten - bedömer nämnden att det är rimligt att de har kvar ansvaret för transporten.

Nämndens bedömning avseende revidering beslutad 2023-10-18 § 183

Kretslopp och vattennämndens bedömning avseende förslaget till avfallsföreskrifter beslutade 2023-10-18 § 183 är sammanfattningsvis att föreskrifterna har anpassats efter ny lagstiftning, dom samt nämndbeslut som fattats under året gällande förpackningsinsamling. Exempelvis behöver olika delar av föreskrifterna börja gälla vid olika tidpunkter beroende på när utsortering av förpackningar är tillgängliggjord för olika göteborgare. I föreskrifterna föreslås fyra generella undantag. Dessa utgör undantag som ger möjlighet att transportera och behandla vissa avfallsslag som är avfall under kommunalt ansvar under de förutsättningar som framgår av paragraferna. Kretslopp och vattennämndens bedömning är att revideringarna som behöver göras till följd av lagändringarna är så pass omfattande att de gamla avfallsföreskrifterna helt ska upphöra att gälla och att de nya antas i sin helhet.

Nämndens bedömning avseende föreslagen revidering beslutad 2024-04-24 § 81 utifrån kommunfullmäktiges återremiss

Kretslopp och vattennämndens avvägningar (2024-04-24 § 81) gentemot de risker som miljöförvaltningen lyfter ur ett tillsynsperspektiv, har gjorts utifrån hur uppdraget från kommunfullmäktige har tolkats. Nämnden har tolkat återremissyrkandet som att kommunfullmäktige vill öppna för innovativa verksamheter att kunna erbjuda sina tjänster för hushållen vad det gäller att få sitt avfall förmedlat, hämtat och transporterat till återvinningscentralen. Mot bakgrund av detta har nämnden bedömt att krav riktade mot förmedlaren av transporten eller mot den som transporterar riskerar att hindra innovation.

I nämndens förslag till ny reglering ställs krav på det enskilda hushållet att utföra nödvändig kontroll när det låter någon annan transportera sitt avfall till återvinningscentralen. Detta kan hushållen till exempel göra genom att använda funktioner som finns i en förmedlingstjänst, men förslaget tillåter även andra sätt att utöva kontroll. Kretslopp och vattennämnden bedömer att detta ger större valfrihet för hushållen och större möjlighet till innovationer inom området som inte begränsas till befintliga lösningar.

Nämnden bedömer att förslaget till ny reglering innebär en tydlig ansvarsfördelning. Om kommunalt avfall har dumpats och avfallet kan knytas till en privatperson är ansvarsfrågan klargjord.

Den verksamhet som förmedlar avfallstransporter berörs inte direkt av förslaget till ny reglering men kan som en service mot sina användare erbjuda kontrollfunktioner som tidsstämplar, GPS-koordinater eller bildbevis. Kretslopp och vattennämnden har bedömt att även yrkesmässiga verksamheter ska få köra privatpersoners avfall.

Förslaget till ny reglering innebär ett avsteg från systematiken i avfallslagstiftningen.

Förmedlaren av transporten

Kretslopp och vattennämnden bedömer att det inte är praktiskt genomförbart att ställa krav på förmedlaren av transporten. För kretslopp och vattenförvaltningen är det oklart om förmedlaren är en part som aldrig hanterar avfallet men som erbjuder en teknisk lösning för ett enskilt hushåll att få kontakt med en transportör (snäv tolkning) eller om det kan vara något mer (bred tolkning). Andra frågor som förvaltningen ställer sig är om förmedlaren kan vara en innovativ transportör som förmedlar sina egna tjänster och vem som är förmedlare om en annons om avfallstransport läggs ut på sociala medier (privatpersonen eller sociala medie-företaget) samt om det ska vara tillåtet.

Kretslopp och vattennämnden bedömer att en snäv tolkning av begreppet förmedlaren riskerar att begränsa möjlighet till innovation och att en bredare tolkning riskerar att antingen få oavsiktliga konsekvenser eller bli verkanslös.

Den som transporterar

Den som transporterar bedöms ha störst incitament till att dumpa avfallet, därmed bör ett krav riktat mot den som transporterar utformas så att det går att säkerställa att avfallet har lämnats på återvinningscentralen. Det skulle kunna genomföras genom att kretslopp och vattennämnden har en kontrollfunktion som transportören åläggs att använda eller genom att transportören själv ska kunna bevisa att transporten är korrekt utförd. Kretslopp och vattennämnden bedömer dock att en egen kontrollfunktion riskerar att stå i vägen för andras innovativa lösningar. Nämnden ser inte någon möjlighet att upprätta en kontrollfunktion utan att äga hela den tekniska lösningen eller utan att kravställa förmedlaren av transporten (då krävs en snäv tolkning av förmedlaren).

Att kravställa att transportören ska kunna uppvisa bevis på att transporten har skett korrekt bedömer kretslopp och vattenförvaltningen innebär en rad praktiska problem som är svåra att lösa ut. Dessa är: Vilket bevis kan transportören uppvisa? Vem ska den uppvisa beviset för och när? Hur ska man veta vilka som är transportörer? Hur länge ska transportören kunna uppvisa beviset? Om beviset finns i en teknisk lösning som inte ägs av transportören bedömer nämnden det som bättre att ställa kravet på den som har den tekniska lösningen, exempelvis en förmedlare i en snäv tolkning. Kretslopp och vattennämnden bedömer att det inte är praktiskt genomförbart att ställa kraven på den som transporterar avfallet och att det finns juridiskt stöd för att ställa kravet på hushållet.

Yrkesmässiga utförare

Kretslopp och vattennämnden har övervägt huruvida yrkesmässiga utförare ska få köra privatpersoners avfall till återvinningscentralen eller om transporten endast ska få utföras av privatpersoner som hjälper privatpersoner.

Det finns idag stora svårigheter med att veta vem som är en yrkesmässig utförare i de fall en privatperson ingår en överenskommelse med en annan privatperson om att hämta och lämna avfall mot ersättning. Enskilda transporter är inte yrkesmässiga då de inte kan anses ske normalt och regelbundet förekommande. Om en privatperson fortsätter med transporter av avfall från olika hushåll och också tar betalt för dessa ska de dock ses som yrkesmässiga. Liknande gråzoner finns också där en förening erbjuder sina tjänster för att transportera avfall. Naturvårdsverket har i ett regeringsuppdrag (Regeringsuppdrag om kriteriet yrkesmässig och om kriterier vid prövning av tillstånd för avfallstransport, 2023-11-23, NV-08935-22) försökt att förtydliga reglerna kring yrkesmässig transport av avfall

då det inte varit helt självklart vad som gäller, men förvaltningen ser inte att denna aspekt på frågan har blivit tydlig.

Kretslopp och vattennämnden bedömer att en reglering som inte tillåter yrkesmässiga att utföra transporter kan få oavsiktliga konsekvenser och hindra flera kategorier av transportörer som kan tänkas anlitas, exempelvis privatpersoner som tar betalt vid upprepade tillfällen eller föreningars möjlighet att erbjuda sina tjänster som en extra inkomstkälla.

Verksamheter som transporterar avfall omfattas av befintliga regleringar i föreskrifterna gällande mängden avfall de får lämna på återvinningscentralen vid ett enskilt tillfälle samt storleksbegränsning på fordonet som tillåts på återvinningscentralen. Dessa regleringar bedöms minska risken att återvinningscentralerna används av verksamheter på ett sätt som de inte är dimensionerade för.

Yrkesmässiga utförare som transporterar avfall regleras också genom krav i miljölagstiftningen, exempelvis kan transporttillstånd eller anmälan av transport behövas. Förvaltningen ser inte att gränsdragningen för tillstånd eller anmälan utifrån yrkesmässighet är avgörande för om en transportör kan anlitas av enskilda hushåll. Hushållen tillåts med förslaget att antingen anlita privatpersoner (utan transporttillstånd) eller yrkesmässiga utförare (dvs med transporttillstånd).

Systematiken i avfallslagstiftningen

Det kommunala renhållningsansvaret syftar till att ta hand om hushållens avfall för att skydda hälsan och miljön. Det har tidigare inte ansetts vara rimligt att lägga detta ansvar på hushållet annat än i undantagsfall till exempel i form av dispenser.

Det nya förslaget till reglering innebär ett mer generellt undantag då fler aktörer tillåts köra privatpersoners avfall, men också då ansvaret för transporterna läggs på de enskilda hushållen.

Vägledning till definitionen av kommunalt avfall

Av Naturvårdsverkets vägledning till definitionen av kommunalt avfall (Naturvårdsverket, Vägledning till definitionen av kommunalt avfall, version 2, 2023-03-06) framgår att fastighetsägare själv med stöd av de kommunala föreskrifterna har rätt att transportera vissa avfallsslag till återvinningscentralen. I de fall kommunen beslutat att låta enskilda hushåll utföra transporterna till återvinningscentralen så ska det enskilda hushållet själv kunna bedöma hur transporten dit ska gå till, om inte annat framgår av föreskrifterna skriver Naturvårdsverket. I en redovisning av ett regeringsuppdrag (Naturvårdsverket, Ansvar för kommunalt avfall avseende vissa enskilda avfallsströmmar, 2022-09-01, NV-02572-22) poängterar Naturvårdsverket att om kommunen överlåter ansvaret till det enskilda hushållet så är det för att en bedömning har gjorts att de kan utföra transporten på ett sätt som är godtagbart för människors hälsa och miljön, och att det enskilda hushållet i sin tur kan anlita någon annan att utföra transporten i deras räkning.

Mot bakgrund av ovanstående vägledning och skrivelse av Naturvårdsverket anser därför kretslopp och vattenförvaltningen att det finns stöd för att ansvaret för transporten ska ligga på det enskilda hushållet oavsett vem som utför den.

Krav på nytt samråd och utställning

I det fall kommunfullmäktige förordar kretslopp och vattennämndens förslag till reviderade föreskrifter 2024-04-24 § 81 (svaret på återremissen) behöver kommunfullmäktiges beslut föregås av nytt samråd och utställning som kretslopp och vattennämnden ombesörjer.

I kretslopp och vattennämndens förslag som svar på återremissen öppnas den kommunala ensamrätten upp ytterligare – utöver det som redan har föreslagits – vilket inte kan anses vara en begränsad ändring jämfört med det som ställts ut. Det påverkar alla fastighetsägare och det kan påverka upphandlade transportörer, vars verksamhet kan komma att skadas ekonomiskt. Konsekvensen blir att ärendet därmed inte kan hanteras skyndsamt. Miljöbalken reglerar krav på samråd och utställning i 15 kap. 42-44 §§.

Dom i Miljööverdomstolen - den så kallade Tiptapp domen

Mark- och miljööverdomstolen fattade 2021-12-07 beslut i den så kallade Tiptappdomen Målnummer M6891-20. Tiptapp AB (Tiptapp) driver en internetjänst i form av en applikation för förmedling av transporter av bland annat avfall från privatpersoner.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun beslutade i september 2018 att förbjuda Tiptapp att förmedla transport inom Stockholms kommun av hushållsavfall till någon annan än de entreprenörer som Stockholm kommun anlitar eller har gett koncession för transport av avfall. I domen prövades om det finns stöd för beslutet.

Domstolen drog slutsatsen att lagstiftningen och Stockholms kommunala avfallsföreskrifter inte hindrar privatpersoner att via en hämttjänst anlita en annan för transporten av grovavfall till återvinningscentralen, eftersom kommunens föreskrifter ger enskilda hushåll rätt att köra det dit. I det aktuella fallet hade kommunen i sina föreskrifter inte närmare reglerat om hushållen fick anlita någon annan att utföra transporter till dem.

Avfall Sverige kommenterar det med att samtidigt som domstolen menar att Stockholms stad gjort fel som förbjudit Tiptapps verksamhet konstaterar domstolen att det finns möjlighet att i avfallsföreskrifterna begränsa hushållens transporter av grovavfall till återvinningscentralen till det egna avfallet. Det innebär att kommuner själva kan styra om de vill öppna upp för andra aktörer att transportera avfallet.

Stadsledningskontorets bedömning

Kretslopp och vattennämnden avstyrker förslaget som nämnden tagit fram som svar på kommunfullmäktiges återremiss. Även miljöförvaltningen avstyrker förslaget. Stadsledningskontoret gör ingen annan bedömning.

Stadsledningskontorets bedömning avseende kretslopp och vattennämndens ursprungliga förslag kvarstår vilket innebär att stadsledningskontoret är positivt till att Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering revideras enligt kretslopp och vattennämndens förslag 2023-10-18 § 183 i syfte att förtydliga och förbättra föreskrifterna. Kontoret instämmer i kretslopp och vattennämndens bedömning och anser att kommunfullmäktige ska besluta att dokumentet Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering ska antas samt att de nuvarande föreskrifterna ska upphöra att gälla.

I det fall kommunfullmäktige förordar kretslopp och vattennämndens förslag till föreskrifter enligt svar på återremissen 2024-04-24 § 81 behöver kommunfullmäktiges beslut föregås av nytt samråd och utställning som kretslopp och vattennämnden ombesörjer.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

§ 25 Ärendenummer SLK-2023-00906

Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering

Beslut

Enligt beslutssatsen i återremissyrkande från SD i kommunstyrelsen och återremissyrkande från C den 30 januari 2024:

Ärendet återremitteras till kretslopp och vattennämnden som får i uppdrag att skyndsamt revidera Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering så att verksamheter som förmedlar avfallstransporter för privatpersoner möjliggörs samt att åtgärder vidtas för att minska riskerna för olovlig dumpning.

Handlingar

2023 nr 246.

Återremissyrkande från C den 30 januari 2024.

Yrkanden

Helena Norin (MP), Karin Karlsson (V) och Linnea Wikström (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Emma Altenhammar (SD), Daniel Augustsson (C), Axel Josefson (M) och Patrik Höstmad (D) yrkar att ärendet ska återremitteras till kretslopp och vattennämnden enligt beslutssatsen i yrkande från SD i kommunstyrelsen och yrkande från C den 30 januari 2024.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på dels ärendets återremiss och dels ärendets avgörande idag och finner att kommunfullmäktige beslutat avgöra ärendet vid dagens sammanträde. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för ärendets avgörande idag och Nej för ärendets återremiss.”

Omröstningen utfaller med 40 Ja mot 41 Nej. Hur var och en röstar framgår av bilaga 5.

Protokollsutdrag skickas till

Kretslopp och vattennämnden – Återremiss

Yttrande

Centerpartiet

2024-01-30

Ärende nr 24

Yrkande angående Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering

I kommunfullmäktige:

1. Ärendet återremitteras till Kretslopp- och vattennämnden som får i uppdrag att skyndsamt revidera Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering så att verksamheter som förmedlar avfallstransporter för privatpersoner möjliggörs samt att åtgärder vidtas för att minska riskerna för olovlig dumpning.

Yrkandet

Förslaget till nya föreskrifter för avfallshantering är väl avvägt i de flesta aspekter. Däremot anser vi att ändringarna som avser vem som får transportera kommunalt avfall bör revideras. Förslaget innebär fyra generella undantag, bland annat så att verksamheter som hanterar textilavfall och grovavfall kan fortsätta att verka. Däremot kommer näringsverksamheter som förmedlar avfallstransporter via appar att omöjliggöras.

Vi tror att det är olyckligt att slå undan benen för en växande bransch och att ändringen hämmar nödvändig innovation inom avfallssektorn. Enkla tjänster som möjliggör för exempelvis äldre och hushåll utan tillgång till bil att återvinna sitt avfall är i grunden något positivt. Ett argument mot dessa tjänster är risken för olovlig dumpning av avfall. Idag finns det förmedlingstjänster som möjliggör transport av avfall till ÅVC och samtidigt innehåller en rad kontrollfunktioner, såsom tidsstämpel, GPS-koordinater och bildbevis i syfte att säkerställa att avfallet når kommunens ÅVC. Tekniskt skulle det även vara möjligt att registrering av ÅVC-kort blir en del av kontrollfunktionen. Därför föreslår vi att ärendet återremitteras samt att åtgärder vidtas för att minska riskerna för olovlig dumpning.

Handling 2023 nr 246

Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 6 november 2023 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.
2. Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering, senast reviderade 2021-11-25 § 27, upphör att gälla.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) och Axel Josefson (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag. Vidare yrkade Karin Pleijel (MP) avslag på återremissyrkande från SD den 7 december 2023.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att ärendet skulle återremitteras enligt yrkande från SD den 7 december 2023.

Kommunstyrelsen beslutade först utan omröstning att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Kommunstyrelsen beslutade herefter att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Emmyly Bönfors (C) antecknade som yttrande en skrivelse från den 28 november 2023.

Göteborg den 13 december 2023

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Återremissyrkande
2023-12-07

Ärende nr: SLK-2023-00906

Yrkande angående – Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Ärendet återremitteras till Kretslopp- och vattennämnden som får i uppdrag att skyndsamt revidera Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering så att verksamheter som förmedlar avfallstransporter för privatpersoner möjliggörs samt att åtgärder vidtas för att minska riskerna för olovlig dumpning.

Yrkandet

Det finns viktiga aspekter som inte fullt ut beaktas i det föreslagna föreskrifterna för stadens avfallshantering. Utkastet gör visserligen nödvändiga anpassningar efter nya lagar och rättsliga beslut, men när det kommer till integrationen av modern teknologi och digitala tjänster inom avfallshantering, känns det otillräckligt avvägt.

Ett av de huvudsakliga problemområdena i förslaget är begränsningarna det sätter för näringsverksamheter som erbjuder avfallstransporter genom digitala plattformar. Dessa tjänster representerar ett framåtblickande steg i avfallssektorn, speciellt i hur de underlättar för dem som har svårare att själva transportera avfall, som äldre eller de utan bil.

Det är också problematiskt att förslaget inte fullt ut utnyttjar de kontrollmekanismer som dessa digitala tjänster redan har. Dessa tjänster jobbar redan för att minimera risken för olovlig dumpning, med funktioner som tidsstämplar och GPS-spårning.

Det är viktigt att dessa begränsningar adresseras för att säkerställa att föreskrifterna är i linje med både dagens och framtidens behov inom avfallshantering.

Yttrande

Centerpartiet

2023-11-28

Ärende nr 6

Yttrande angående Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering

Yrkandet

Förslaget till nya föreskrifter för avfallshantering är väl avvägt i de flesta aspekter. Däremot anser vi att ändringarna som avser vem som får transportera kommunalt avfall bör revideras. Förslaget innebär fyra generella undantag, bland annat så att verksamheter som hanterar textilavfall och grovavfall kan fortsätta att verka. Däremot kommer näringsverksamheter som förmedlar avfallstransporter via appar att omöjliggöras.

Vi tror att det är olyckligt att slå undan benen för en växande bransch och att ändringen hämmar nödvändig innovation inom avfallssektorn. Enkla tjänster som möjliggör för exempelvis äldre och hushåll utan tillgång till bil att återvinna sitt avfall är i grunden något positivt. Ett argument mot dessa tjänster är risken för olovlig dumpning av avfall. Idag finns det förmedlingstjänster som möjliggör transport av avfall till ÅVC och samtidigt innehåller en rad kontrollfunktioner, såsom tidsstämpel, GPS-koordinater och bildbevis i syfte att säkerställa att avfallet når kommunens ÅVC. Tekniskt skulle det även vara möjligt att registrering av ÅVC-kort blir en del av kontrollfunktionen.

Vi anser att kommunstyrelsen bör återremittera ärendet, om ärendet når kommunfullmäktige avser vi att yrka på följande beslutssats:

Ärendet återremitteras till Kretslopp- och vattennämnden som får i uppdrag att skyndsamt revidera Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering så att verksamheter som förmedlar avfallstransporter för privatpersoner möjliggörs samt att åtgärder vidtas för att minska riskerna för olovlig dumpning.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-11-06

Ärendenummer SLK-2023-00906

Handläggare

Anna Säveskog

Telefon: 031-368 03 90

E-post: anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.
2. Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering, senast reviderade 2021-11-25 § 27, upphör att gälla.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden beslutade vid sitt sammanträde 2023-10-18 § 183 om nya föreskrifter för avfallshantering för Göteborgs Stad. Enligt miljöbalken ska föreskrifterna beslutas av kommunfullmäktige.

Förslaget till föreskrifter har anpassats efter ny lagstiftning, dom samt nämndbeslut som fattats under året. I föreskrifterna föreslås fyra generella undantag avseende möjlighet att, under vissa förutsättningar, transportera och behandla vissa avfallsslag som är avfall under kommunalt ansvar. Förslaget innebär även språkliga och redaktionella ändringar.

Kretslopp och vattennämndens bedömning är att revideringen är så pass omfattande att de gamla avfallsföreskrifterna helt ska upphöra att gälla och att de nya antas i sin helhet.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till att stadens föreskrifter för avfallshantering revideras i enlighet med kretslopp och vattennämndens förslag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Lagändringarna kommer att innebära förändrade kostnader som hanteras i ordinarie budgetarbete, däremot ger ändringen i föreskrifterna ingen ekonomisk effekt. Att föreskrifterna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms minska risken att nämnden får kostnader för tvister.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ett viktigt syfte med avfallshanteringen är att minska den ekologiska belastningen från avfallet på miljön. Att reglerna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms ge bättre förutsättningar för att avfallshanteringen utförs på ett miljöriktigt sätt.

Bedömning ur social dimension

Förslaget till föreskrifter innebär att en enskild person kan ta hjälp av andra i en större utsträckning för att få sitt avfall transporterat till kommunens återvinningscentraler. Därmed ökar möjligheten för hushåll att få sitt avfall omhändertaget på ett enkelt sätt.

Bilagor

1. Kretslopp och vattennämndens handlingar 2023-10-18 § 183
2. Förslag till föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden beslutade vid sitt sammanträde 2023-10-18 § 183 om nya föreskrifter för avfallshantering för Göteborgs Stad. Enligt miljöbalken ska föreskrifterna beslutas av kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

Föreskrifter för avfall – lagstiftning

Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808) ska varje kommun ha en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen ska innehålla en avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering.

Kommunerna har bemyndigats att meddela föreskrifter om hur utrymmen, behållare och andra anordningar för hantering av avfall ska vara beskaffade och skötas, att vissa avfall ska förvaras och transporteras skilt från annat avfall och ytterligare föreskrifter om hanteringen av avfall under kommunalt ansvar.

Innan kommunfullmäktige antar förslaget ska kommunen enligt 15 kap. 42 § miljöbalken på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som berörs eller har ett väsentligt intresse av avfallsföreskrifterna och ställa ut förslaget för granskning.

Ärendeprocess

Ett förslag till reviderade avfallsföreskrifter beslutades i kretslopp och vattennämnden 2023-06-16 § 92 och ställdes därefter ut för allmänheten samt remitterades till miljö- och klimatnämnden. Miljö och klimatnämnden yttrande sig genom beslut 2023-08-29 § 154. Vid sitt sammanträde 2023-10-18 § 183 beslutade kretslopp och vattennämnden om föreskrifter för avfallshantering för fastställande av kommunfullmäktige.

Behov av revideringar

Avfallsföreskrifterna behöver revideras mot bakgrund av nedanstående lagändringar samt en dom på avfallsområdet. Revideringen innebär även språkliga och redaktionella ändringar.

Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar

Regeringen har beslutat om ett kommunalt insamlingsansvar av förpackningsavfall från hushåll samt från verksamheter samlokaliserade med hushåll efter anmälan till kommunen. Kommunens ansvar för insamling av förpackningsavfall träder i kraft den 1 januari 2024 och kravet på fastighetsnära insamling träder i kraft den 1 januari 2027. Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser.

Obligatorisk matavfallsinsamling

Från och med den 1 januari 2024 ska hushållen sortera ut matavfall och kommunerna ska tillhandahålla ett insamlingssystem för matavfall från hushåll och verksamheter. Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser.

Skilja matavfall från sin förpackning

Ändringar i avfallsförordningen (2020:614) innebär att alla avfallsinnehavare måste tömma eventuella förpackningar för att kunna lämna förpackningen till förpackningsinsamling. Om innehållet är livsmedel ska det sorteras ut som matavfall. Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser.

Vem som får transportera kommunalt avfall

Ett vägledande avgörande i Mark- och miljööverdomstolen (M 6891-20, 2021-12-07) har tydliggjort att kretslopp och vattennämnden behöver se över hur transporter till återvinningscentraler (ÅVC) regleras i stadens avfallsföreskrifter. Domen handlade om kommunens ensamrätt vad gäller viss avfallshantering. En miljönämnd hade förbjudit ett bolag att via en mobilapp förmedla transport av avfall från enskilda hushåll till återvinningscentraler (ÅVC). Domstolen gjorde bedömningen att bolaget inte stred mot kommunens ensamrätt vad gäller viss avfallshantering och förbudet upphävdes. Domstolen hänvisade till att kommunen i sina avfallsföreskrifter medgett enskilda att själva transportera avfall till en ÅVC. Avfallsföreskrifterna behöver därför förtydligas avseende vem som får transportera kommunalt avfall till en ÅVC.

Definitionen av kommunalt avfall har vidgats

Kretslopp och vattennämnden har tydliggjort vem som får transportera kommunalt avfall i och med att avfallsslag som tidigare definierades som verksamhetsavfall nu är ett avfall under kommunalt ansvar. Exempel på sådana avfallsslag som ska kompletteras i föreskrifterna är farligt avfall från mindre verksamheter och livsmedelsavfall från butiker.

Fyra generella undantag

I föreskrifterna föreslås fyra generella undantag. Dessa utgör undantag som ger möjlighet att transportera och behandla vissa avfallsslag som är avfall under kommunalt ansvar under de förutsättningar som framgår av paragraferna.

De generella undantagen är att verksamheter som samlar in textil för återanvändning får möjlighet att även hantera textilavfall samt att butiker som säljer livsmedel kan anlita en annan verksamhetsutövare än kommunen för att transportera bort och skilja matavfall från sin förpackning och därefter behandla fraktionerna separat. Vidare undantag är att transporter av kommunalt avfall från en fastighet till en annan intilliggande fastighet, i syfte att samla avfallet på ett gemensamt hämtställe där kretslopp och vattennämnden kan hämta det, är tillåtet. Det förtydligar att gemensamma kärl för närboende är tillåtet och att ett bostadsområde som sträcker sig över fastighetsgränser kan ha ett gemensamt avfallsutrymme.

Ytterligare undantag är att verksamheter som får grovavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar kan anlita en valfri aktör för transport och behandling av avfallet. Förslaget gällande vem som får köra kommunalt avfall till ÅVC innebär en utökad möjlighet att ta hjälp av andra när det kommer till att transportera en enskild persons avfall. Förslaget innebär att familjemedlemmar, annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen samt hushållets fastighetsägare får köra hushållets grovavfall och farliga avfall till ÅVC.

Vidare tillåts en yrkesmässig verksamhet som utför tjänster i en privatpersons hem eller trädgård där avfall uppstått till följd av den utförda tjänsten att ta med sig det avfallet därifrån och lämna det på en ÅVC. Exempel på sådan tjänst är röjning av dödsbo, trädgårdsarbete och städtjänst. Med dessa utökade möjligheter bedömer kretslopp och vattennämnden att hushållens hjälp med borttransport ökar samtidigt som kommunens kontroll över avfallstransporter för kommunalt avfall bibehålls. För att bestämma vilket avfall som faller under kommunalt ansvar används vägledning från Naturvårdsverket och guide från Avfall Sverige.

Kretslopp och vattennämndens bedömning

Förslaget till föreskrifter har anpassats efter ny lagstiftning, dom samt nämndbeslut som fattats under året gällande förpackningsinsamling, exempelvis behöver olika delar av föreskrifterna börja gälla vid olika tidpunkter beroende på när utsortering av förpackningar är tillgängliggjord för olika göteborgare. I föreskrifterna föreslås fyra generella undantag. Dessa utgör undantag som ger möjlighet att transportera och behandla vissa avfallsslag som är avfall under kommunalt ansvar under de förutsättningar som framgår av paragraferna. Kretslopp och vattennämndens bedömning är att revideringarna som behöver göras till följd av lagändringarna är så pass omfattande att de gamla avfallsföreskrifterna helt ska upphöra att gälla och att de nya antas i sin helhet.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret är positivt till att Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering revideras enligt kretslopp och vattennämndens förslag i syfte att förtydliga och förbättra föreskrifterna. Kontoret instämmer i kretslopp och vattennämndens bedömning och anser att kommunfullmäktige ska besluta att det nya dokumentet Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering ska antas samt att de nuvarande föreskrifterna ska upphöra att gälla.

Jonas Kinnander

Direktör område Ärende och utredning

Eva Hessman

Stadsdirektör

MÖD 2021:27

Förbud att förmedla transport av avfall via mobilapp ----- Fråga om det funnits stöd för att förbjuda förmedling av transport av avfall från enskilda hushåll till återvinningscentraler. Mark- och miljööverdomstolen har bl.a. funnit att verksamheten inte strider mot kommunens ensamrätt vad gäller viss avfallshantering. Kommunen har i sina föreskrifter medgett enskilda att själva transportera avfall till återvinningscentraler. Av föreskrifterna framgår inte hur själva transporten ska gå till. Det finns inget hinder för det enskilda hushållet att anlita någon annan för att utföra transporten eller för en professionell aktör att skapa en digital mötesplats för flera enskilda hushåll att hitta varandra och erbjuda varandra sådana tjänster. Det har inte heller i övrigt funnits stöd för förbudet.

Mark- och miljööverdomstolen

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-05-26 i mål nr M 8370-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun

Motpart

Tiptapp AB, 559027-0376

Ombud: Jur.kand. FB och jur.kand. EW

SAKEN

Förbud att förmedla transport av avfall i Stockholms kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Tiptapp AB (Tiptapp) driver en internetjänst i form av en applikation för förmedling av transporter av bland annat avfall från privatpersoner. Genom applikationen finns flera tjänster, varav den tjänst som nu är av intresse kallas "Hämta och återvinn" (tidigare "Transportera bort"). I korthet innebär tjänsten att en användare lägger ut en annons med bild på föremål som denne behöver få upphämtat och transporterat till en återvinningscentral. En annan användare kan då svara på annonsen och ingå en överenskommelse om att hämta och lämna föremålet mot ersättning. Tiptapp tar i sin tur ut ett arvode om tio procent av det avtalade beloppet för transporten avseende nyttjandet av applikationen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun (nämnden) har i beslut den 25 september 2018 förbjudit Tiptapp att förmedla transport inom Stockholms kommun av hushållsavfall till någon annan än de entreprenörer som Stockholm kommun anlitar eller har gett koncession för transport av avfall. Tiptapp överklagade till såväl länsstyrelsen som mark- och miljödomstolen. Länsstyrelsen avslog Tiptapps överklagande, medan mark- och miljödomstolen upphävde nämndens beslut.

Nämnden har nu överklagat mark- och miljödomstolens dom till Mark- och miljööverdomstolen.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN Nämnden har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska fastställa länsstyrelsens beslut att avslå Tiptapps överklagande av nämndens beslut.

Tiptapp har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har i allt väsentligt åberopat samma grunder och omständigheter som vid mark- och miljödomstolen, med bland annat följande tillägg.

Mark- och miljödomstolen har missuppfattat bestämmelserna om det kommunala renhållningsansvaret. Den felaktiga tolkningen innebär att omfattningen av det kommunala renhållningsansvaret är mycket mer begränsat än vad som tidigare har gällt. Står sig domen kan detta få långtgående konsekvenser för den kommunala renhållningen, eftersom en stor del av det område som idag anses falla inom det kommunala monopolområdet släpps fritt för marknaden. Detta leder i praktiken till mycket begränsade möjligheter att utföra tillsyn över hur avfallet hanteras. Tiptapps verksamhet är sådan att den omfattas av kommunens monopol och är därför inte tillåten. Tiptapp är också att betrakta som avfallsmäklare i miljöbalkens (<https://lagen.nu/1998:808>) mening. Det finns exempel på att avfall, trots Tiptapps kontrollmekanismer, inte lämnas på återvinningscentral och att avfall som inte får lämnas på återvinningscentral, såsom t.ex. matavfall, ändå lämnas där.

Tiptapp har i allt väsentligt åberopat samma grunder och omständigheter som vid mark- och miljödomstolen, med bland annat följande tillägg.

Vid införandet av det kommunala renhållningsmonopolet hade kommunen initialt en strikt skyldighet att forsla bort allt avfall från den fastighet på vilken det uppkommit. Konsekvensen blev en sällsynt byråkratisk reglering, som innebar att kommunen inte kunde ge sig själv undantag från hämtningsskyldigheten samt att den enskilde var förhindrad att till exempel transportera avfallet från sin fastighet till en container som kommunen ställt upp i närområdet. Lagstiftaren valde därför att begränsa kommunens lagstadgade ansvar för vem som ska utföra en viss transport genom införandet av 15 kap. 20 a § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20a>). Kommunerna har därför inte längre något lagstadgat ansvar – och därmed inte någon ensamrätt – att utföra alla typer av avfallstransporter.

Genom regleringen i 15 kap. 20 a § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20a>) får det därför anses uppenbart att lagstiftaren medvetet har velat undanta vissa typer av transporter från det lagstadgade området i syfte att åstadkomma en mer flexibel och rationell renhållningsorganisation. Detta innebär dock inte att kommunen är förhindrad att på eget initiativ införa detaljerade föreskrifter rörande bland annat hur avfallstransporter ska utföras, om dessa är miljömässigt motiverade och i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till enskildas förmåga att själva hantera sitt avfall.

Regleringen av det kommunala ansvaret för hushållsavfall kan delas upp i tre olika delar. Den innersta delen består av renhållningsmonopolets legala kärna och avser endast sådan befattning med hushållsavfall som anges i 15 kap. 20 och 20 a § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#P20a>), dvs. återvinning, bortskaffning och vissa transporter. Det här är ansvar och skyldigheter som är gemensamma för alla kommuner. Därutöver har kommunerna en föreskriftsrätt enligt 15 kap. 39 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P39>). Detta ger kommunerna en möjlighet att efter lokala förutsättningar och behov utvidga det kommunala renhållningsmonopolet till att avse även annan befattning med hushållsavfall än den som anges i 15 kap. 20 och 20 a § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#P20a>). Det utrymme som utgörs av hanteringen av avfall som kommunen i sina föreskrifter av hälso- och miljöskäl bestämt ska skötas av kommunen kan, som i detta fall, vara mindre än det område som i och för sig omfattas av föreskriftsrätten. Tiptapp anser att mark- och miljödomstolen således landat rätt när de konstaterat att Tiptapps verksamhet inte strider mot renhållningsmonopolets legala kärna, att verksamheten i och för sig faller inom kommunens föreskriftsrätt eftersom den avser hantering av avfall och därmed kan regleras av 15 kap. 39 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P39>), samt att verksamheten inte är oförenlig med kommunens befintliga föreskrifter.

Genom 36 § renhållningsföreskrifterna [numera 39 § i Kfs 2019:27, Mark- och miljööverdomstolens anmärkning] har kommunen gett enskilda hushåll rätt att transportera och lämna sorterat grovavfall vid de återvinningscentraler som finns i kommunen eller vid annat ställe som anvisats av renhållaren. Inte någonstans i föreskrifterna anges eller framgår på annat sätt att transport och överlämnande av avfall måste utföras av den ursprungliga avfallsinnehavaren personligen. Mot denna bakgrund kan inte kommunens föreskrifter läggas till grund för ett förbud mot Tiptapps verksamhet.

Detta innebär dock inte något hinder mot att kommunen beslutar om nya föreskrifter som uttryckligen begränsar hushållens möjligheter att uppdra åt tredje man att transportera hushållens grovavfall till en återvinningscentral, under förutsättning att en sådan begränsning kan anses miljömässigt motiverad enligt 15 kap. 23 och 39 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#P39>).

Frågan om Tiptapp är avfallsmäklare eller inte saknar vidare betydelse i målet eftersom begreppet, som är ett EU-rättsligt begrepp, saknar koppling till de bestämmelser om kommunens ansvar för avfall som nu är aktuella.

Tiptapp har vidare redogjort för de kontrollmekanismer som bolaget använder i syfte att förhindra att aktörer som bedriver yrkesmässig verksamhet använder bolagets applikation.

UTREDNINGEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mark- och miljööverdomstolen har inhämtat remissyttrande från Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket har anfört i huvudsak följande:

Tiptapp är att betrakta som mäklare som hanterar avfall och har de facto även registrerat sig som mäklare. Bolagets verksamhet syftar till att bland annat avfall transporteras bort och återvinns. Vidare är det verkets uppfattning att kommunens ansvar enligt 15 kap. 20 och 20 a § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#P20a>) inte kan avgränsas till enbart "fysisk befattning av avfall i form av återvinning och bortskaffande samt i viss mån transport", så som mark- och miljödomstolen kommit fram till i den överklagade domen. Kommunens ansvar ska förstås så att det även kan inkludera hantering i form av t.ex. insamling, lagring och sortering innan avfallet transporteras vidare till behandling. Vidare bör bestämmelserna om kommunens ansvar och borttransport och behandling av hushållsavfall tolkas så att kommunen har en skyldighet att transportera bort hushållsavfall som kommunen har ett ansvar för att behandla. Det är endast i fråga om hushållsavfall vars hantering undantagits från kommunens ansvar som borttransport inte "behövs för att tillgodose såväl skyddet för människors hälsa och miljön som enskilda intressen". Sådant hushållsavfall som transporteras bort via bolagets transporttjänst omfattas inte av något sådant undantag från det kommunala ansvaret.

Att det enligt renhållningsföreskrifter är tillåtet för enskilda att själva transportera och lämna eget sorterat grovavfall vid de återvinningscentraler som finns i kommunen eller vid annat ställe som anvisats av renhållaren kan inte tolkas så att den enskilde, istället för att själv transportera bort avfallet, kan vända sig till andra aktörer på marknaden än kommunen för att få avfallet borttransporterat. Undantaget i renhållningsföreskrifterna från kommunens ansvar för borttransport får antas ha införts för att i viss mån lätta på kommunens ansvar, utan att för den skull riskera att avfallet hanteras på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa och miljön. Monopolet har anpassats och genomgått vissa ändringar, men grunden till kommunens ansvar är att det fortsatt ska vara en samhällsservice och att den avfallshantering som kommunen genom sitt ansvar genomför uppfyller kravet på skyddet för människors hälsa och miljö. Naturvårds-verket anser att bestämmelserna om kommunens ansvar därför inte kan tolkas på annat sätt än att kommunen har en skyldighet att transportera bort hushållsavfall som kommunen har ett ansvar för att behandla.

Konsekvenserna av en alltför snäv avgränsning av det kommunala ansvaret kan leda till att fler verksamheter, likt Tiptapps verksamhet, etableras och att återvinning, bortskaffande och transport kan komma att hamna utanför kommunens ansvar. Så länge den enskilde avfallsproducenten själv transporterar avfallet till kommunens avfallsinsamling är antalet aktörer begränsat och kontrollmöjligheten behålls i högre grad. Skulle däremot mark- och miljödomstolens avgörande stå sig skulle det leda till att en stor del av det ansvar för avfallshantering, som idag anses falla inom det kommunala monopolet, släpps fritt för marknaden, vilket kan få långtgående konsekvenser och bland annat avsevärt påverka kommunens möjligheter att utöva tillsyn över hur avfallet hanteras.

Kommunens ansvar avseende borttransport är inte absolut, men ansvaret är inte heller strukturerat så att det finns utrymme för olika tolkningar enbart utifrån om det av lagtexten går att utläsa att det råder ett förbud mot något eller inte. Mot bakgrund av syftet med det kommunala monopolet kan bestämmelserna därför inte tolkas motsatsvis så att det som inte är förbjudet är tillåtet. Bolagets mäklarverksamhet med tillhandahållande av

transporttjänster gällande sådant avfall får därför anses strida mot bestämmelserna om kommunens ansvar för avfallshantering enligt miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>). Mot bakgrund av detta kan nämndens förbud avseende förmedling av transport av hushållsavfall inte anses onödigt eller oproportionerligt ingripande.

Mark- och miljööverdomstolen har hållit sammanträde i målet den 5 oktober 2021, varvid syn hölls avseende Tiptapps applikation.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om nämnden haft erforderligt författningsstöd för sitt beslut att förbjuda Tiptapp att förmedla transport inom Stockholms kommun av hushållsavfall till någon annan än de entreprenörer som Stockholms kommun anlitar eller har gett koncession för transport av avfall.

Nämnden får, i sin egenskap av tillsynsmyndighet, enligt 26 kap. 9 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K26P9>), besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas. Det innebär bland annat att det, som i detta fall vid ett förbud att bedriva en viss verksamhet, måste finnas ett författningsstöd för att verksamheten inte är tillåten. Det är nämnden som har bevisbördan för att det finns förutsättningar att förbjuda den aktuella verksamheten.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer inledningsvis i mark- och miljödomstolens bedömning att nämndens beslut utgör ett förbud mot förmedling av avfallstransporter liksom att Tiptapps verksamhet kan anses innefatta en sådan förmedling. Frågan om Tiptapp bedriver anmälningspliktig verksamhet såsom mäklare av avfall omfattas inte av den nu aktuella prövningen.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

I 15 kap. 24 § första stycket miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24S1>) anges bland annat att om kommunen enligt 20 och 20 a § ska ansvara för en viss hantering av avfall, får den hanteringen inte utföras av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar.

Enligt 15 kap. 20 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>) ansvarar varje kommun för att kommunalt avfall inom kommunen behandlas. Med behandling av avfall avses, enligt 15 kap. 6 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P6>), att återvinna eller bortskaffa avfall. Av samma bestämmelse framgår i sin tur att bortskaffning av avfall innebär att någon gör sig av med eller förbereder för att göra sig av med avfall utan att återvinna det eller utan att lämna det till någon som samlar in eller transporterar bort det.

Av 15 kap. 20 a § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20a>) framgår vidare att kommunen ska transportera bort kommunalt avfall från den fastighet där avfallet finns om 1) borttransport behövs för att tillgodose såväl skyddet för människors hälsa och miljön som enskilda intressen, eller 2) fastighetsinnehavaren begär det och det inte är oskäligt med hänsyn till omständigheterna.

Med kommunalt avfall avses enligt 15 kap. 3 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P3>) avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammanfattning liknar avfall från hushåll, dock med vissa undantag.

Mark- och miljööverdomstolen tillämpar 15 kap. (<https://lagen.nu/1998:808#K15>) miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) i dess lydelse från och med den 1 augusti 2020. De förändringar som har skett i miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) sedan nämndens beslut är i huvudsak, i de delar som nu är av intresse, av redaktionell karaktär och innebär bland annat att det tidigare begreppet "hushållsavfall" har ersatts av det något bredare begreppet "kommunalt avfall".

Enligt 9 kap. 1 § avfallsförordningen (2020:614) (<https://lagen.nu/2020:614#K9P1>), som har stöd i 15 kap. 39 § miljöbalken, får kommunen meddela ytterligare föreskrifter om hantering av det avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>). Av 15 kap. 5 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P5>) framgår att med hantering av avfall avses att 1) samla in, transportera,

sortera, återvinna, bortskaffa eller ta annan fysisk befattning med avfall eller 2) vidta åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, sorteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare.

Enligt 39 § i Stockholms kommuns föreskrifter för avfallshantering (Kfs 2019:27, som utgör en del av kommunens renhållningsordning och som motsvarar vad som tidigare angavs i 36 § Kfs 2018:4) får enskilda hushåll transportera och lämna sorterat grovavfall vid de återvinningscentraler som finns i kommunen eller vid annat ställe som anvisats av renhållaren. Vid lämning av grovavfall ska renhållarens anvisningar följas.

Med grovavfall avses, enligt 2 § i samma föreskrifter, sådant hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i kärl eller säck.

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

Nämndens huvudsakliga invändning mot Tiptapps verksamhet är att den strider mot bestämmelserna om kommunens ensamrätt att hantera avfall.

Det har inte framkommit annat än att det avfall som nu är aktuellt är att betrakta som kommunalt avfall enligt 15 kap. 3 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P3>) och dessutom huvudsakligen som sådant grovavfall som avses i kommunens renhållningsordning. Det är kommunen som har ansvaret för att kommunalt avfall inom kommunen antingen återvinns eller bortskaffas. För detta ändamål har kommunen bland annat inrättat så kallade återvinningscentraler.

Den omständigheten att kommunen ansvarar för att kommunalt avfall behandlas inom kommunen innebär inte att kommunen har ensamrätt att utföra all hantering av sådant avfall. Begränsningen av kommunens ensamrätt framgår i första hand av bestämmelsen i 15 kap. 24 § första stycket miljöbalken

(<https://lagen.nu/1998:808#K15P24S1>). Den bestämmelsen innebär i praktiken ett monopol för kommunen att utföra den behandling av avfall som anges i 20 § och den transport av avfall som anges i 20 a § i samma kapitel.

Därtill kommer dock att kommunen har en omfattande föreskriftsrätt avseende hantering av avfall enligt 9 kap. 1 § avfallsförordningen (<https://lagen.nu/2020:614#K9P1>). Kommunens föreskriftsrätt gäller alltså inom ett vidare område än kommunens ensamrätt avseende behandling respektive viss transport av avfall.

Mark- och miljööverdomstolen anser, i likhet med mark- och miljödomstolen, att det redan av lagtextens lydelse står klart att varken Tiptapps egen verksamhet - eller den sorts transporter som verksamheten syftar till att förmedla - utgör sådan behandling av avfall som avses i 15 kap. 20 § miljöbalken

(<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>). Det har inte heller framkommit att det är fråga om sådant avfall som kommunen är skyldig att transportera bort enligt 15 kap. 20 a § miljöbalken

(<https://lagen.nu/1998:808#K15P20a>). Tvärtom synes det stå klart att det i första hand är fråga om förmedling av transport av sådant avfall som kommunen, enligt sin givna föreskriftsrätt, har överlåtit till enskilda att själva transportera till återvinningscentral m.m.

Inför sitt beslut att låta enskilda hushåll utföra vissa transporter får kommunen antas ha dels bedömt att överlämnandet av ansvaret för dessa transporter inte strider mot kommunens lagstadgade skyldighet att utföra transporter enligt 15 kap. 20 a § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20a>), och därmed inte heller mot kommunens ensamrätt enligt 15 kap. 24 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24>), dels beaktat

☹️varigheten att utöva tillsyn över enskilda hushålls avfallshantering.

Det finns ingen närmare beskrivning i kommunens föreskrifter av hur själva

transporten ska ske. Utgångspunkten är därmed att det enskilda hushållet själv får bestämma hur transporten till återvinningscentralen ska gå till och det finns därvid inget hinder för det enskilda hushållet att anlita någon annan för att utföra transporten för dess räkning. Det finns inte heller något hinder för en professionell aktör att skapa en digital mötesplats för flera enskilda hushåll att hitta varandra och erbjuda varandra tjänster, i form av transport till återvinningscentral m.m. av sådant avfall som får slängas där, och ta betalt för tillgången till den mötesplatsen.

Nämnden har alltså inte haft fog för sitt beslut att förbjuda Tiptapps verksamhet med hänvisning till kommunens ensamrätt vad gäller avfallshantering.

Frågan är då om det ändå, med hänvisning till skyddet för människors hälsa och miljön, finns grund för att förbjuda Tiptapps verksamhet. Nämnden har därvid bland annat anfört att mark- och miljödomstolens dom riskerar att skapa en okontrollerad marknad som i sig försämrar möjligheten att utöva tillsyn samt att det finns exempel på att avfall inte lämnas på återvinningscentral och att avfall som inte får lämnas på återvinningscentral, såsom t.ex. matavfall, ändå lämnas där.

Tiptapp har angett att syftet med den nu aktuella verksamheten är att göra det möjligt för privatpersoner att komma i kontakt med varandra för att få saker transporterade samt redogjort för sina egna kontrollsystém för att förhindra att applikationen utnyttjas på ett otillåtet sätt. Den omständigheten att det kan finnas aktörer som utnyttjar Tiptapps applikation för att bedriva yrkesmässig tillståndspliktig verksamhet medför inte att Tiptapps verksamhet kan sägas vara otillåten. Det ankommer på nämnden som tillsynsmyndighet att granska de aktörer som eventuellt bedriver en otillåten anmälningspliktig verksamhet, oavsett om det sker via Tiptapps applikation eller på annat sätt. De enskilda användare som transporterar avfall med hjälp av Tiptapps applikation är också skyldiga att följa samma lagstiftning och omfattas av samma kontroll som de enskilda som lämnar sitt eget avfall på återvinningscentralen.

Inte heller den omständigheten att det kan finnas exempel på att avfall ändå inte transporterats till återvinningscentral alternativt olovligen lämnats där medför att Tiptapps verksamhet kan anses otillåten. På motsvarande sätt som det kan finnas enskilda hushåll som slänger sitt eget avfall någon annanstans än på återvinningscentralen eller som olovligen slänger t.ex. matavfall där, kan det naturligtvis förekomma sådana fel även när någon annan utför transporten för ett enskilt hushålls räkning. Att på den grunden förbjuda Tiptapps verksamhet är inte en proportionerlig åtgärd.

Nämnden har inte heller i övrigt visat att Tiptapps verksamhet i sig utgör någon ökad risk för skada på människors hälsa eller miljön.

Sammantaget saknas det författningsstöd för att förbjuda Tiptapp att förmedla transport av avfall på de grunder som har åberopats av nämnden.

Mark- och miljödomstolen har således gjort rätt som har upphävt nämndens beslut och överklagandet ska avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § (<https://lagen.nu/2010:921#K5P5>) lagen (2010:921 (<https://lagen.nu/2010:921>)) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Petra Bergman, referent, tekniska rådet Mikael Schultz samt hovrättsrådet Ulf Wickström.

Föredragande har varit Lina Vogel.

BILAGA A

NACKA TINGSRÄTT, MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN, DOM

PARTER

•

•
Klagande

Tiptapp AB

Ombud: Jur. kand. FB och jur. kand. RS

Motpart

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 23 oktober 2019 i ärende nr 505-47922-2018, se bilaga 1

DOMSLUT

1. Med ändring av det överklagade beslutet upphäver mark- och miljödomstolen Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommuns beslut den 25 september 2018, § 23, om förbud för Tiptapp AB att förmedla transport av hushållsavfall.
2. Mark- och miljödomstolen avslår Tiptapp AB:s yrkande om ersättning för rättegångskostnad.

BAKGRUND

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommun (nämnden) beslutade den 25 september 2018 att förbjuda Tiptapp AB (Tiptapp eller bolaget) att förmedla transport av hushållsavfall inom kommunen till någon annan än de entreprenörer som kommunen anlitar eller har gett koncession för transport av avfall. Tiptapp överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län, som avlog överklagandet i beslut den 23 oktober 2019. Bolaget har överklagat länsstyrelsens beslut till mark-och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Tiptapp har yrkat i första hand att nämndens beslut om förbud ska upphävas och i andra hand att det ska inskränkas till att avse enbart yrkesmässiga transporter av avfall. Bolaget har också framställt ett yrkande om ersättning för rättegångskostnad.

Till stöd för överklagandet har anförts i huvudsak följande.

Tiptapp har utvecklat en annonsplattform som gör det möjligt för privatpersoner att komma i kontakt med varandra i syfte att på olika sätt få saker transporterade. Genom annonsplattformen kan privatpersoner bl.a. erbjuda andra privatpersoner att mot betalning hämta upp uttjänta föremål för att få dem transporterade till en återvinningscentral.

Av 15 kap. 20 § första stycket (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20S1>) och 24 § första stycket (<https://lagen.nu/1998:808#P24S1>) miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) följer att varje kommun ansvarar för att hushållsavfall inom kommunen återvinns eller bortskaffas samt att den hantering som kommunen ska ansvara för enligt dessa bestämmelser får utföras endast av kommunen eller den som kommunen anlitar. Bestämmelserna ger uttryck för det kommunala s.k. renhållningsmonopolet, som innebär att kommunen i olika avseenden har getts ensamrätt att hantera avfall. Det kommunala renhållningsmonopolet har utformats som en ramlag. På vilket sätt kommunen ska utföra sitt ansvar för återvinning och bortskaffande av hushållsavfall måste därför preciseras i en s.k. renhållningsordning (15 kap. 41 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P41>)). Det är i den lokala renhållningsordningen som omfattningen av det kommunala renhållnings-monopolet preciseras. Stockholms kommun har i sin renhållningsordning (KFs 2018:4) föreskrivit bl.a. att insamling och transport av avfall endast får utföras av den eller de entreprenörer som kommunen anlitar för ändamålet, om inte annat anges i renhållningsordningen (3 § tredje stycket). Undantag gäller för enskilda hushåll som får transportera och lämna sorterat grovavfall vid de återvinningscentraler som finns i kommunen eller vid annat ställe som anvisats av renhållaren (36 § renhållningsordningen).

Bestämmelserna i 15 kap. (<https://lagen.nu/1998:808#K15>) 20 (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>) och 24 §§ (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24>) miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) innebär inte i sig att det är otillåtet för privatpersoner att hjälpa varandra med transport av grovavfall till en återvinningscentral. Inte heller kan bestämmelsen i 36 § renhållningsordningen tolkas på så sätt att det är otillåtet för privatpersoner att hjälpa varandra med sådana transporter. Om domstolen bedömer att privatpersoner får hjälpa varandra med sådana transporter, finns det inte någon grund för kommunen att förbjuda Tiptapps förmedling av dem. Om domstolen bedömer att bestämmelsen i 36 § renhållningsordningen inte kan tolkas på något annat sätt än att det är

otillåtet för privatpersoner att hjälpa varandra med transport av grovavfall ska bestämmelsen inte tillämpas. Detta då bestämmelsen överskrider kommunens bemyndigande att meddela föreskrifter, dels eftersom den inte är miljömässigt motiverad, dels för att den inte beaktar enskildas möjligheter att själva ta hand om sitt avfall. Eftersom transporter av avfall som privatpersoner utför till en återvinningscentral ska anses vara tillåtna brister kommunens beslut, som omfattar alla typer av avfallstransporter, i proportionalitet.

Kommunen har gjort gällande att undantaget i 36 § renhållningsordningen ska tolkas på så sätt att det endast är tillämpligt på privatpersoners transport av eget avfall och att transporter som utförs av tredje man är tillåtna endast om den som äger avfallet själv åker med till återvinningscentralen. Till stöd för att föreskriften ska ha den angivna innebörden anförde kommunen hos länsstyrelsen att dess bemyndigande att meddela föreskrifter, enligt bestämmelserna i 15 kap. 24 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24>), är inskränkt till sådana föreskrifter som avser ett "personligt omhändertagande av avfall".

Tiptapp vidhåller att bestämmelsen i 36 § renhållningsordningen inte kan tolkas på det sättet att den gör det otillåtet för enskilda att hjälpa varandra med transporten av avfall till en återvinningscentral. En sådan tolkning får inte något stöd av bestämmelsens ordalydelse, den är inte miljömässigt motiverad och leder till märkliga resultat. Enligt Tiptapp framstår det rent allmänt som orimligt att bestämmelsen skulle ges den innebörden att en hushållsmedlem från det egna hushållet måste delta vid transporten när det i grunden är fråga om transporter som kommunen har bedömt kunna skötas av privatpersoner. Tiptapp vidhåller även vad bolaget anförde hos länsstyrelsen i fråga om att bestämmelsen i 15 kap. 24 § andra stycket miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24S2>) inte kan anses begränsa den kommunala föreskriftsrätten eller utgöra hinder mot att enskilda hjälper varandra med transporten av avfall. Tiptapps uppfattning att föreskriftsrätten inte är begränsad stöds av de yttranden som hos länsstyrelsen gavs in av Nacka och Rättviks kommuner samt den kommunala samarbetsorganisationen Tillväxt och tillsyn.

Av 15 kap. 41 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P41>) följer att det för varje kommun ska finnas en renhållningsordning med en avfallsplan och de föreskrifter som har meddelats med stöd av regeringens bemyndiganden. Med regeringens bemyndiganden avses främst bestämmelsen i 15 kap. 39 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P39>), av vilken det bl.a. framgår att den kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur avfall ska hanteras. Av samma bestämmelse framgår att kommunens bemyndigande begränsar sig till sådana föreskrifter som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Kommunens bemyndigande begränsas även av bestämmelsen i 15 kap. 23 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P23>). Av den bestämmelsen följer att kommunen, då den beslutar hur den ska ta sitt ansvar för avfallshantering, ska ta hänsyn till fastighetsägarnas förmåga att själva hantera avfall på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och de behov som finns för olika slag av bebyggelse.

Tiptapp vidhåller vad bolaget anförde hos länsstyrelsen i fråga om att en föreskrift som innebär en hushållsmedlem från det egna hushållet måste delta i transporten av avfallet för att den ska vara tillåten står i strid med bestämmelsen i 15 kap. 23 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P23>). Bolaget vidhåller också att en sådan föreskrift inte är motiverad med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Om domstolen skulle anse att bestämmelsen i 36 § renhållningsordningen inte kan tolkas på något annat sätt än att en hushållsmedlem från det egna hushållet måste delta i transporten av avfallet för att den ska vara tillåten gör Tiptapp gällande att kommunen har gått utöver sitt bemyndigande och att bestämmelsen därför inte ska tillämpas.

Tiptapp vidhåller vad bolaget anförde hos länsstyrelsen i fråga om att en föreskrift som innebär en hushållsmedlem från det egna hushållet måste delta i transporten av avfallet för att den ska vara tillåten står i strid med bestämmelsen i 15 kap. 23 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P23>). Bolaget vidhåller också att en sådan föreskrift inte är motiverad med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Om domstolen skulle anse att bestämmelsen i 36 § renhållningsordningen inte kan tolkas på något annat sätt än att en hushållsmedlem från det egna hushållet måste delta i transporten av avfallet för att den ska vara tillåten gör Tiptapp gällande att kommunen har gått utöver sitt bemyndigande och att bestämmelsen därför inte ska tillämpas.

När det gäller frågan om kommunens beslut har varit proportionerligt anför bolaget samma skäl till stöd för sitt överklagande i domstolen som bolaget anförde hos länsstyrelsen.

Nämnden har bestritt överklagandet och anför i huvudsak följande.

Nämnden vidhåller vad som har anförts i förbudsbeslutet och vad som framgår av inlagorna i ärendet hos länsstyrelsen. Nämnden delar härutöver länsstyrelsens bedömning att redan Tiptapps egen hantering strider mot det kommunala avfalls-monopolet i 15 kap. 20 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>). Även detta utgör således skäl för förbud.

Tiptapps tjänst fungerar så att den som vill bli av med något lägger upp en annons i appen och anger hur mycket denne är beredd att betala för hämtningen. Enskilda som är intresserade av att genomföra hämtningen i utbyte mot ersättningen hör av sig till annonsören. För att säkerställa att föremålet når en återvinningscentral måste den som lämnar av avfallet ta en bild på platsen för återvinningen. Tiptapp tar ut ett arvode om tio procent av det avtalade beloppet för transporten för nyttjandet av appen. Tiptapps verksamhet startade 2015 och antalet användare av appen har ökat snabbt. Av tidigare överklagande framgår att appen under hösten 2018 hade ca 150 000 användare och enligt Tiptapps reklamannonser i bl.a. tunnelbanan i maj 2019 uppgick antalet användare då till ca 200 000.

15 kap. 20 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>) reglerar i andra stycket det s.k. bortforslingsmonopolet. Andra stycket kan inte läsas och förstås självständigt, utan hänger samman med regleringen av kommunens ensamrätt i första stycket. Nämnden delar således länsstyrelsens bedömning att Tiptapps hantering, som innefattar förmedling av transporter, strider mot kommunens ensamrätt. Det framgår av bl.a. förarbetena till 15 kap. (<https://lagen.nu/1998:808#K15>) 20 (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>) och 24 §§ (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24>) miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) att även bortforsling av avfallet omfattas av det kommunala renhållningsmonopolet.

Var och en som innehar avfall har en skyldighet att hantera avfallet på ett

miljömässigt godtagbart sätt. Lagstiftningen är emellertid utformad på ett sådant sätt att möjligheten att själv ombesörja transport och omhändertagande av avfall är personligt. Det kan allmänt antas att den som själv har gett upphov till avfallet, och sannolikt även personer som är privat bekanta med denne, känner ett större personligt ansvar för avfallets hantering än en främmande person som tar emot avfallet mot betalning. Detta får tyvärr också stöd i de incidenter med dumpning av avfall och nedskräpning som har framkommit såväl till tillsynsmyndigheten som i media (se nedan). Appen bygger inte heller på att enskilda som redan känner varandra hjälps åt med transporter (även om detta i sig inte är tillåtet enligt gällande regler), utan på att koppla samma vilka privatpersoner som helst på en fri marknad. Av miljömässiga skäl finns det behov av att reglera hanteringen så att det finns rimliga förutsättningar att utöva tillsyn. Med den nuvarande lagstiftningen finns det således en logik i att möjligheten att ombesörja transporten av avfallet anförtros specifikt det hushåll som har gett upphov till avfallet. Inlagorna från andra kommuner och branschorganisationen saknar helt rättslig analys och utgör endast de aktuella aktörernas enskilda uppfattning i frågan.

Det har inkommit klagomål till nämnden om nedskräpning på grund av dumpat avfall som kunnat härledas till transportör från Tiptapp. Klagomålet har

kommunicerats med Tiptapp. Enligt uppgift har renhållningshuvudmannen under hösten mottagit fråga från en person som uppger sig ha hämtat avfall via Tiptapp om det går att beställa container för att göra sig kvitt avfallet från hämtning. Renhållningshuvudmannen har vidare uppgett att det förekommer att konflikt uppstår på återvinningscentralerna mellan "Tiptappare" (personer som återkommande lämnar avfall och själva uppger att de hämtat via Tiptapp) och personalen. Detta gäller inte minst i fråga om eventuell betalning, då personalen uppfattar att det inte är fråga om privat avfallslämnare utan yrkesmässig och därmed avgiftsbelagd avfallstransport. Nämnden har också noterat från media att det även i närbelägna kommuner uppkommit problem med dumpning av avfall och nedskräpning som kunnat härledas till Tiptapps förmedling av avfallstransporter.

DOMSKÄL

Handläggning

Domstolen har hållit sammanträde den 5 maj 2020, varvid parterna har beretts tillfälle att sammanfatta och ytterligare utveckla sin respektive talan. Fritt partsförhör har hållits med Tiptapps VD TB. Han har bl.a. berättat om den aktuella verksamheten och även visat hur appen fungerar i praktiken.

Om nämndens beslut och domstolens prövning

Till grund för nämndens förbudsbeslut har legat ett tjänsteutlåtande daterat den 10 september 2018. Under rubriken "Tillämpliga bestämmelser" i utlåtandet har hänvisats till 15 kap. (<https://lagen.nu/1998:808#K15>)20 (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>) och 24 §§ (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24>)miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) samt 3 och 12 §§ i Föreskrifterna för avfallshantering för Stockholms kommun (KFs 2018:4)1. Därutöver har hänvisats till bestämmelser i 26 kap. (<https://lagen.nu/1998:808#K26>)miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) som handlar om olika tillsynsåtgärder. Under rubriken "Förbud mot förmedling av hushållsavfall etc." har anförts att förmedling av hushållsavfall till transportörer som inte är anlitade av kommunen eller innehar tjänstekoncession strider mot bestämmelserna i 15 kap. (<https://lagen.nu/1998:808#K15>)20 (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>) och 24 §§ (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24>)miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) om kommunens ensamrätt att hantera hushållsavfall. Det har också nämnts att transport av hushållsavfall genom transportörer som inte är anlitade av kommunen inte är förenligt med bestämmelserna i miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) och dess följdlagstiftning. Under rubriken "Sammanfattning" har anförts att förmedling av hushållsavfallet till annan än kommunens renhållare och dennes entreprenörer strider mot bestämmelserna i 15 kap. (<https://lagen.nu/1998:808#K15>)20 (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>) och 24 §§ (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24>)miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) samt 3 och 12 §§ KFs 2018:4 och inte är tillåten.

Domstolen uppfattar att de bestämmelser som nämndens förbud är direkt grundat på är de som nämnts under rubriken "Tillämpliga bestämmelser", dvs. 15 kap. (<https://lagen.nu/1998:808#K15>)20 (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>) och 24 §§ (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24>)miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) samt 3 och 12 §§ KFs 2018:4. Såsom förbudet är formulerat i beslutsmeningen avser det förmedling av transport av hushållsavfall. Den verksamhet som nämnden uttryckligen förbjudit genom beslutet är alltså inte förmedling av avfall och inte heller transport av avfall, utan förmedling av avfallstransporter. Domstolens prövning av förbudsbeslutets laglighet görs med dessa utgångspunkter.

Utöver ovanstående har i tjänsteutlåtandet bl.a. nämnts att förmedlingen av hushållsavfall innebär att Tiptapp är mäklare av avfall enligt 6 § avfalls-förordningen (2011:927 (<https://lagen.nu/2011:927>)) samt att det för yrkesmässig transport av avfall krävs tillstånd enligt 36 § samma förordning (<https://lagen.nu/1998:808#P36>). Även om förbudet inte är direkt grundat på dessa bestämmelser får de anses vara av viss relevans vid prövningen.

Om aktuella lagbestämmelser

Enligt 15 kap. 20 § första stycket miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20S1>) ansvarar varje kommun för att hushållsavfall inom kommunen återvinns eller bortskaffas. Kommunen ska enligt andra stycket i samma bestämmelse transportera bort avfallet från den fastighet där det finns om 1. borttransport behövs för att tillgodose såväl skyddet för människors hälsa och miljön som enskilda intressen, eller 2. fastighetsinnehavaren begär att kommunen ska transportera bort avfallet och det inte är oskäligt med hänsyn till omständigheterna.

Bestämmelsen om kommunens ansvar kan jämföras med bestämmelsen i 15 kap. 5 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P5>), i vilken hantering av avfall definieras. Enligt sistnämnda bestämmelse avses med att hantera avfall att 1. samla in, transportera, återvinna, bortskaffa eller ta annan fysisk befattning med avfall, eller 2. vidta åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare.

Kommunens ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken avser alltså inte all

avfallshantering utan är begränsat till fysisk befattning i form av återvinning och bortskaffande samt i viss mån transport. Insamling, transporter som inte behövs för att tillgodose miljö- och hälsoskyddsintressen och som inte heller har begärts av fastighetsinnehavare samt övriga åtgärder som kan definieras som hantering av avfall

omfattas inte av kommunens ansvar enligt bestämmelsen. En annan sak är att sådana åtgärder många gånger kan behövas för att kommunen ska kunna ta sitt återvinnings-, bortskaffnings- och transportsansvar.

I 15 kap 24 § första stycket miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24S1>) anges att om kommunen enligt 20 § eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 22 § ska ansvara för en viss hantering av avfall, får den hanteringen inte utföras av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar. Det förbud mot icke-kommunal avfallshantering som följer av bestämmelsen avser alltså inte heller det all avfallshantering, utan endast sådan som ligger inom kommunens ansvarsområde enligt 15 kap. 20 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>) eller föreskrifter som meddelats med stöd av 22 § samma kapitel. Sistnämnda bestämmelse avser annat avfall än hushållsavfall och saknar relevans i detta mål.

Vem som har ansvaret för den avfallshantering som ligger utanför kommunens ansvarsområde framgår inte av de ovan redovisade bestämmelserna. I 15 kap. 23 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P23>) anges att kommunen vid planering av och beslut om hur den ska ta sitt ansvar ska ta hänsyn till fastighetsinnehavarnas förmåga att själva hantera avfall på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och de behov som finns för olika slag av bebyggelse. Vidare anges i 15 kap. 24 § andra stycket miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24S2>) att förbudet i samma paragrafs första stycke inte gäller en fastighetsinnehavare som på fastigheten återvinner eller bortskaffar avfallet, om det görs utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Av dessa bestämmelser framgår alltså att enskilda fastighetsinnehavare tillåts ansvara för en del av den avfallshantering som ligger utanför kommunens ansvarsområde.

Bestämmelserna innebär dock inte att all annan avfallshantering som ligger utanför kommunens ansvarsområde är förbjuden. Av lagbestämmelserna går exempelvis inte att utläsa något förbud mot att även andra än fastighetsinnehavare transporterar hushållsavfall till återvinningscentraler och inte heller mot att enskilda utför sådana transporter åt varandra.

Om Stockholms kommuns renhållningsordning

Renhållningsordningen för Stockholms kommun är uppdelad i tre publikationer. Den som är av intresse i detta mål är Föreskrifter för avfallshantering för Stockholms kommun, KFs 2018:4. Som anförts ovan har nämnden i sitt beslut hänvisat till 3 och 12 §§ i föreskrifterna.

Av 3 § och vissa definitioner som är angivna i 2 § framgår att kommunens avfallsnämnd har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>), för hanteringen av hushållsavfall i kommunen. Avfallshantering bedrivs av Stockholm Avfall AB, som kallas renhållaren. Insamling, transport, återvinning och bortskaffande av hushållsavfall får endast utföras av den eller de entreprenörer som renhållaren anlitar för ändamålet, om inte annat särskilt anges i föreskrifterna.

Föreskriften i 3 § är något otydlig, på det sättet att den dels hänvisar till 15 kap. 20 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>), dels är längre gående i och med att den förutom transport, återvinning och bortskaffande även tar upp insamling. Utan att gå närmare in på frågan om det är möjligt att i en kommunal föreskrift utvidga det ansvar som följer av lag, och om detta har varit avsikten, kan konstateras att det fortfarande bara handlar om sådan fysisk befattning med avfallet som anges i 15 kap. 5 § första punkten miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P5N1>).

I 12 §, som finns under huvudrubriken "Sortering och överlämning av hushållsavfall" och underrubriken "Skyldighet att överlämna hushållsavfall", anges att hushållsavfall ska lämnas till renhållaren om inte annat sägs i föreskrifterna.

Såsom 12 § är formulerad framgår det inte tydligt vilka som omfattas av

skyldigheten att överlämna hushållsavfall. Efter en jämförelse med t.ex. 10 § som handlar om sortering av avfall kan det dock antas att föreskriften främst riktar sig till sådana fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare som innehar hushållsavfall. Det framgår inte heller av föreskriften hur överlämnande ska ske. Något krav på att den som innehar avfall måste närvara personligen vid överlämnandet av avfallet till renhållaren går inte att utläsa ur föreskriften.

Utöver de ovan nämnda finns det andra föreskrifter som är av intresse i målet, särskilt de om hämtning och hantering av hushållsavfall i 29-53 §§. Beträffande grovavfall anges i 36 § att enskilda hushåll får transportera och lämna sådant vid de återvinningscentraler som finns i kommunen eller vid annat ställe som anvisats av renhållaren. Beträffande exempelvis trädgårdsavfall och farligt avfall anges i 37 och 38 §§ att det ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall och lämnas till aktuellt insamlingssystem. Omhändertagande av trädgårdsavfall och överlämnande av farligt avfall kan även ske på andra sätt som närmare anges i föreskrifterna. Förpackningar m.m. som omfattas av producentansvar ska enligt 45 § lämnas av hushåll och andra användare till de insamlingssystem som producenterna tillhandahåller.

Inte någonstans i de ovan redovisade föreskrifterna anges eller framgår på annat sätt att transport och överlämnande av avfall måste utföras av den ursprungliga avfallsinnehavaren personligen.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Tiptapp tillhandahåller en elektronisk annonsplattform som bl.a. möjliggör för innehavare av framförallt grovavfall att komma i kontakt med personer som kan transportera avfallet till en återvinningscentral. Den av Tiptapp bedrivna verksamheten består inte i att samla in, transportera, återvinna, bortskaffa eller ta annan fysisk befattning med avfallet. Bolaget är inte heller involverat i överlåtelsen av avfallet på ett sådant sätt att det går att säga att det ägnar sig åt förmedling av avfall. Tiptapp är alltså inte mäklare av avfall i den mening som avses i 6 § avfalls-förordningen. Däremot kan verksamheten anses innefatta förmedling av transporter av avfall. Som konstaterats ovan är det också just den verksamheten som nämnden har förbjudit genom det överklagade beslutet. Definitionsmässigt kan verksamheten anses utgöra hantering av avfall enligt andra punkten i 15 kap. 5 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P5>), eftersom den ytterst syftar till att avfall transporteras och återvinns eller bortskaffas.

Som redovisats ovan framgår det varken av miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) eller av Stockholms kommuns föreskrifter att kommunens ansvar för hushållsavfall avser något annat än sådan avfallshantering som innefattar fysisk befattning med avfallet. Tiptapps verksamhet innefattar inte fysisk befattning med avfall och den ligger alltså i sig utanför kommunens ansvarsområde. Den ligger därmed också utanför det område som är förbjudet enligt 15 kap. 24 § första stycket miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24S1>).

Även om bolagets verksamhet i sig ligger utanför det kommunala ansvarsområdet kan den i viss utsträckning anses syfta till avfallshantering som skulle kunna höra till kommunens ansvar. Den typ av hantering som nämndens beslut är inriktat på är transport av hushållsavfall. Nämnden har anfört att transport av hushållsavfall genom transportörer som inte är anlitade av kommunen inte är förenligt med bestämmelserna i miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>). Av domstolens redogörelse ovan framgår att detta påstående är alltför långtgående. Av 15 kap. 20 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P20>) framgår att det bara är vissa transporter som kommunen ansvarar för, nämligen sådana som antingen behövs för att tillgodose hälso- och miljöskyddet eller som har begärts av fastighetsinnehavare. Förbudet i 15 kap. 24 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K15P24>) för andra än kommunen eller den som kommunen anlitar att utföra transporter av hushållsavfall gäller endast sådana transporter som avses i 20 §. Transport av enskilda hushålls grovavfall till återvinningscentralen behöver enligt domstolens mening inte nödvändigtvis utföras av kommunen för att skyddet för människors hälsa och miljön ska tillgodoses. I de fall sådana transporter inte begärts av fastighetsinnehavaren omfattas de alltså generellt sett inte av förbudet i 24 §. I kommunens egna föreskrifter har enskilda hushåll också uttryckligen tillåtits utföra just sådana transporter, vilket ger ytterligare stöd åt den redovisade uppfattningen.

Den sorts transporter som Tiptapps verksamhet syftar till att förmedla ligger alltså utanför kommunens ansvarsområde och det finns inget rättsligt krav på att transporterna utförs av kommunen eller någon som kommunen anlitar. Något krav på att transporterna utförs personligen av den ursprunglige innehavaren av avfallet går inte heller att utläsa ur miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808>) eller kommunens föreskrifter. Nämnden har i yttrande till länsstyrelsen hänvisat till vissa förarbetsuttalanden till stöd för sin inställning i denna fråga (prop. 1997/98:45 (<https://lagen.nu/prop/1997/98:45>) del 2 s. 190 och 194). Nämnden har särskilt pekat på skrivningar om att fastighetsinnehavaren eller nyttjanderätts-havaren själv får ta hand om sitt avfall, eller avfall som uppkommit hos dem. I det rättsliga sammanhang som uttalandena gjorts är det enligt domstolens

mening tydligt att de handlar om ansvarsfördelningen mellan enskilda och kommunen. Det finns inget som talar för att avsikten har varit att uttala sig om förhållandet mellan enskilda avfallsinnehavare och andra enskilda. Uttalandena kan alltså inte uppfattas på det sättet att det skulle vara förbjudet för enskilda att hjälpa varandra med transport av grovavfall till återvinningscentralen. Inte heller vad nämnden anför i övrigt i frågan kan ges denna rättsliga innebörd. Huruvida och i vilken mån avfallsinnehavaren och transportören är bekanta med varandra sedan tidigare kan knappast ges någon betydelse vid bedömningen av om en transport är tillåten eller förbjuden enligt det miljörättsliga regelverket. Inte heller kan frågan om ersättning utgå för transporten eller inte tillmätas någon sådan betydelse.

I målet har framkommit att vissa användare av Tiptapps tjänster i vart fall tidigare har transporterat avfall i sådan omfattning att det skulle kunna betraktas som yrkesmässigt och därmed tillståndspliktigt enligt 36 § avfallsförordningen (<https://lagen.nu/2020:614#P36>). Några tillstånd tycks inte ha sökts. Det har också anförts att det har förekommit incidenter med påstådd koppling till Tiptapps verksamhet, vilka delvis skulle kunna falla inom nämndens tillsynsuppdrag. Ovanstående får, i den mån det har förekommit, betraktas som icke avsedda konsekvenser av den av bolaget bedrivna verksamheten. Som framgår av 26 kap. 9 § miljöbalken (<https://lagen.nu/1998:808#K26P9>) får en tillsynsmyndighet inte tillgripa mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet. Att förbjuda hela den aktuella verksamheten på grund av att enstaka användare inte nyttjar tjänsten på ett korrekt sätt är alltför långtgående. För det fall det finns anledning att ingripa med tillsynsåtgärder bör i första hand övervägas att göra detta mot de enskilda personer det är fråga om. Om åtgärder ska vidtas mot bolaget bör dessa inriktas enbart på de negativa konsekvenser från miljö- och hälsoskyddssynpunkt som verksamheten kan bidra till.

Sammanfattningsvis är varken den av Tiptapp bedrivna verksamheten eller den avfallshantering som den syftar till att förmedla olaglig eller på annat sätt otillåten. I den mån det ändå kan ha funnits anledning att vidta tillsynsåtgärder har ett förbud mot hela verksamheten varit alltför ingripande. Nämndens förbudsbeslut ska därför upphävas.

Rättegångskostnader

Tiptapp har yrkat ersättning för rättegångskostnad med 28 080 kr avseende ombudsarvode. Enligt 5 kap. 1 § (<https://lagen.nu/2010:921#K5P1>) lagen (2010:921 (<https://lagen.nu/2010:921>)) om mark- och miljödomstolar tillämpas lagen (1996:242 (<https://lagen.nu/1996:242>)) om domstolsärenden i mål av förevarande slag. Lagen om domstolsärenden saknar bestämmelser om rättegångskostnader i ärenden mellan enskilda och förvaltningsmyndigheter. Den bestämmelse som finns (32 §) avser ärenden där enskilda är motparter till varandra och den är dessutom undantagen från tillämpning i mark- och miljödomstolen. Det saknas alltså lagstöd för att döma ut ersättning för rättegångskostnader i målet.

Tiptapp har till stöd för sin uppfattning att det ändå är möjligt att döma ut sådan ersättning bl.a. hänvisat till rätten till en rättvis rättegång (i svensk rätt reglerad i 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen (<https://lagen.nu/1974:152#K2P11S2>)) och rättsfallet

NJA 2015 s. 374 (<https://lagen.nu/dom/nja/2015s374>). Högsta domstolen uttalade där att det av bestämmelsen i 2 kap. 11 § regeringsformen (<https://lagen.nu/1974:152#K2P11>) måste anses följa att en enskild som vinner ett överklagat utmätningssmål har rätt att under vissa förutsättningar få ersättning av staten för rättegångskostnader även när utmätningen sker för skattefordringar eller liknande. För att den enskilde ska ha rätt till sådan ersättning ska kostnaderna ha varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet. Vid bedömningen ska det vägas in att handläggningen enligt ärendelagen (<https://lagen.nu/1996:242>) är förenklad.

Av Högsta domstolens domskäl framgår att det har fästs avgörande vikt vid att det var fråga om just ett utmätningssmål. I avsaknad av andra liknande rättsfall kan mark- och miljödomstolen inte finna att tillämpningsområdet utan vidare kan utsträckas till att avse andra typer av mål.

Tiptapp har också åberopat rättsfallet NJA 2017 s. 503 (<https://lagen.nu/dom/nja/2017s503>), som gällde ersättning för rättegångskostnader i ett fastighetsbildningsmål. I sådana mål finns det ett visst, om än mycket begränsat, lagstöd för att döma ut ersättning även i mål mellan enskilda sakägare och företrädare för allmänt

intresse. Genom rättsfallet har utrymmet blivit utvidgat. I fallet har visserligen hänvisats till rätten till en rättvis rättegång, men det får ändå anses avse en helt annan situation än den som är aktuell i detta mål.

Sammantaget bedömer mark- och miljödomstolen att det inte har framkommit tillräckliga skäl att i avsaknad av lagstöd döma ut ersättning för rättegångskostnader i målet. Tiptapps yrkande härom ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 16 juni 2020. Prövningstillstånd krävs.

Magnus Hjort Ulrika Haapaniemi

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Magnus Hjort och tekniska rådet Ulrika Haapaniemi.

Föredragande har varit beredningsjuristen Maria Karlsson.

Metadata

Domstol	Mark- och miljööverdomstolen
Avgörandedatum	2021-12-07
Målnummer	M6891-20
Lagrum	15 kap. 20 § (https://lagen.nu/1998:808#K15P20) och 20 a § (https://lagen.nu/1998:808#K15P20a) och 24 § (https://lagen.nu/1998:808#K15P24) och 39 § (https://lagen.nu/1998:808#K15P39) miljöbalken (1998:808) (https://lagen.nu/1998:808) 9 kap. 1 § avfallsförordningen (2020:614) (https://lagen.nu/2020:614#K9P1)
Sökord	Applikation (https://lagen.nu/begrepp/Applikation) Avfallsmonopol (https://lagen.nu/begrepp/Avfallsmonopol) Avfallsmäklare (https://lagen.nu/begrepp/Avfallsmäklare) Avfallstransport (https://lagen.nu/begrepp/Avfallstransport) Grovavfall (https://lagen.nu/begrepp/Grovavfall) Internettjänst (https://lagen.nu/begrepp/Internettjänst) Marknad (https://lagen.nu/begrepp/Marknad) Monopol (https://lagen.nu/begrepp/Monopol) Renhållningsansvar (https://lagen.nu/begrepp/Renhållningsansvar) Renhållningsföreskrifter (https://lagen.nu/begrepp/Renhållningsföreskrifter) Renhållningsmonopol (https://lagen.nu/begrepp/Renhållningsmonopol) Tillsyn (https://lagen.nu/begrepp/Tillsyn) Tiptapp (https://lagen.nu/begrepp/Tiptapp)
Källa	Domstolsverket (http://www.rattsinfosok.dom.se/lagrummet/index.jsp)

Om lagen.nu (<https://lagen.nu/om/index>) | Ansvarsfriskrivning (<https://lagen.nu/om/ansvarsfriskrivning>) |
Kontaktinformation (<https://lagen.nu/om/kontakt>) | Hostas av Lysator (<https://www.lysator.liu.se/>)

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2024-04-24

§ 81 0228/23

Revidering av förslag till avfallsföreskrifter enligt kommunfullmäktiges beslut om återremittering**Beslut**

Enligt förvaltningens förslag:

1. Kretslopp och vattennämnden översänder förvaltningens förslag till reviderade avfallsföreskrifter enligt bilaga 1 till kommunstyrelsen som svar på återremiss från kommunfullmäktige.
2. Kretslopp och vattennämnden avstyrker förslaget till förmån för det förslag som beslutades i nämnden 2023-10-18 § 183 Justering av avfallsföreskrifter inför 2024.

Tidigare behandling

Information i ärendet lämnades vid Kretslopp och vattennämndens sammanträde 2024-03-12, § 52.

Handling

Förvaltningen har 2024-04-08 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Yrkanden

Claes Björling (M) yrkar på bifall till nr 1 men avslag till nr 2 i förvaltningens förslag. Yrkandet får bifall av Eva-Li Saarväli (D) samt Kent Vahlén (L).

Jöran Fagerlund (V) yrkar på bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordförande frågar nämnden om de är redo att fatta beslut och finner att så är fallet. Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner bifall till förvaltningens förslag.

Omröstning begärs. Nämnden godkänner följande beslutsgång.

Ja-röst för bifall till förvaltningens förslag.

Nej-röst för bifall till yrkandet från Claes Björling (M).

Omröstning

Med 5 ja-röster för bifall till förvaltningens förslag och 3 nej-röster för bifall till yrkande från Claes Björling (M) beslutar nämnden bifalla förvaltningens förslag. Daniel Frostlin (SD) avstår från att rösta.

Ledamot/tjänstgörande ersättare	Ja-röst	Nej-röst	Avstår från att rösta
Linnea Wikström (S) 1:a vice ordf.	X		
Claes Björling (M) 2:e vice ordf.		X	
Jöran Fagerlund (V) ordf.	X		
Eva-Li Saarväli (D)		X	
Abbas Moosavi (S)	X		
Gunnar Persson (MP)	X		
Kent Vahlén (L)		X	
Daniel Frostlin (SD)			X
Sara Stenkvist (V)	X		
Summa	5	3	1

Reservation

Claes Björling (M), Eva-Li Saarväli (D) och Kent Vahlén (L) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2024-04-25

Vid protokollet

Sekreterare

Emma Stadenfeldt

Ordförande

Jöran Fagerlund

Justerande

Claes Björling

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-04-08

Diarienummer 0228/23

Avfallsavdelningen

Jesper Nilsson

Telefon: 031-368 73 84

E-post:

jesper.nilsson@kretsloppochvatten.goteborg.se

Revidering av förslag till avfallsföreskrifter enligt kommunfullmäktiges beslut om återremittering

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden överlämnar förvaltningens förslag till reviderade avfallsföreskrifter enligt bilaga 1 till kommunstyrelsen som svar på återremiss från kommunfullmäktige
2. Kretslopp och vattennämnden avstyrker förslaget till förmån för det förslag som beslutades i nämnden 2023-10-18 § 183 Justering av avfallsföreskrifter inför 2024
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Sammanfattning

Ärendet var 2024-03-12 § 52 ett informationsärende i Kretslopp och vattennämnden.

I oktober 2023 tog Kretslopp och vattennämnden beslut om att godkänna ett förslag till avfallsföreskrifter och att sända det till kommunstyrelsen för antagande i kommunfullmäktige, 2023-10-18 § 183 Ärendenummer KVN 0228/23. I februari 2024 återremitterades Kretslopp och vattennämndens förslag till avfallsföreskrifter och nämnden fick i uppdrag att ta fram ett reviderat förslag som möjliggör för verksamheter att förmedla avfallstransporter, 2024-02-01 § 25 Ärendenummer SLK-2023-00906.

Förvaltningen har tagit fram ett nytt förslag till reglering som bedöms stämma överens med uppdraget i återremissen. Förslaget till ny reglering innebär att ett enskilt hushåll kan ta hjälp av annan än renhållaren eller renhållarens utförare att transportera avfall till återvinningscentralen. Om transporten utförs av någon annan än familjemedlem eller annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen eller annan lag om särskilt stöd eller sin fastighetsinnehavare ska hushållet dock ha sådan kontroll över den som transporterar avfallet att det kan försäkra sig om att avfallet har lämnats på en återvinningscentral.

Den verksamhet som förmedlar transporter av privatpersoners avfall till återvinningscentralen bedöms med det nya förslaget kunna vara verksam inom kommunen.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson
Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Förslag till föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad,
inklusive förslag till ny reglering
2. Miljöförvaltningens synpunkter

Ärendet

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om att översända förslag till reviderade föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad (bilaga 1) i enlighet med återremiss i kommunfullmäktige 2024-02-01 § 25 Ärendenummer SLK-2023-00906. Enligt beslutet i återremissen ska förslaget på avfallsföreskrifter revideras så att verksamheter som förmedlar avfallstransporter för privatpersoners avfall till återvinningscentral tillåts.

Kretslopp och vattennämnden har också att besluta om att avstyrka eller tillstyrka förslaget.

Efter beslut skickas det reviderade förslaget till kommunstyrelsen som sedan skickar det vidare för ställningstagande i kommunfullmäktige.

Nämnden fick information om ärendet 2024-03-12 § 52.

Beskrivning av ärendet

I oktober 2023 tog Kretslopp och vattennämnden beslut om att godkänna ett förslag till avfallsföreskrifter och att sända det till kommunstyrelsen för antagande i kommunfullmäktige, 2023-10-18 § 183 Ärendenummer KVN 0228/23.

I februari 2024 återremitterades Kretslopp och vattennämndens förslag till avfallsföreskrifter i enlighet med kommunfullmäktiges beslut, 2024-02-01 § 25 Ärendenummer SLK-2023-00906:

Ärendet återremitteras till Kretslopp- och vattennämnden som får i uppdrag att skyndsamt revidera Göteborgs Stads föreskrifter för avfallshantering så att verksamheter som förmedlar avfallstransporter för privatpersoner möjliggörs samt att åtgärder vidtas för att minska riskerna för olovlig dumpning.

I nu gällande föreskrifter som antogs i kommunfullmäktige 2021-11-25, § 27 Ärendenummer 1116/21, regleras inte tydligt om enskilda hushåll får anlita andra för att transportera deras kommunala avfall till återvinningscentralen. Nämnden ville förtydliga detta i det reviderade förslaget, 2023-10-18 § 183 Ärendenummer KVN 0228/23, genom att tillåta enskilda hushåll att ta hjälp av bland annat närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen och fastighetsinnehavaren för transporter till återvinningscentral. Eftersom ingen annan enligt förslaget får transportera ett enskilt hushålls avfall till återvinningscentralen bedömde nämnden att verksamheter som förmedlar andra avfallstransporter inte kunde vara verksamma inom kommunen.

I detta tjänsteutlåtande har ett nytt förslag till reglering tagits fram i enlighet med beslutet i kommunfullmäktige. Det nya förslaget till reglering lyder:

Ett enskilt hushåll får själva transportera sitt grovavfall, bygg- och rivningsavfall, farliga avfall, trädgårdsavfall, returpapper och sina förpackningar till kommunens återvinningscentraler. Det enskilda hushållet får även använda sig av en familjemedlem eller annan närstående, personal beviljad med stöd av

socialtjänstlagen eller annan lag om särskilt stöd samt sin fastighetsinnehavare för transport av detta avfall till kommunens återvinningscentral.

Det enskilda hushållet får även anlita annan än renhållaren eller renhållarens utförare för borttransport till kommunens återvinningscentraler. I sådant fall ska det enskilda hushållet ha sådan kontroll över den som transporterar avfallet att det enskilda hushållet kan försäkra sig om att avfallet lämnats på återvinningscentralen.

Både i det ursprungliga förslaget och i det nya förslaget återfinns regleringen i föreskrifternas Bilaga 1. Sortering och lämning av avfall, punkt 2c.

Förvaltningen har stämt av det nya förslaget med tjänstepersoner på Miljöförvaltningen för att få en bedömning av vad regleringen innebär vid deras tillsyn. Miljöförvaltningen avstyrker det nya förslaget till reglering då det inte följer systematiken i avfallslagstiftningen där kommunerna har ansvaret för hushållens avfall. Miljöförvaltningen bedömer också att det inte är ändamålsenligt att rikta kravet mot det enskilda hushållet utan ser hellre att kraven riktas mot utföraren av transporten samt förmedlaren av transporten. Miljöförvaltningen vill också påpeka att förslaget till ny reglering öppnar upp för flera olika aktörer att transportera avfallet till återvinningscentralen. Miljöförvaltningens synpunkter återfinns i sin helhet i bilaga 2.

Information om Kretslopp och vattennämndens svar på återremissen hölls på nämndmötet i mars och beslut om översändelse av svaret till kommunstyrelsen är planerat till nämndmötet i april. Detta tjänsteutlåtande har sedan informationen i mars kompletterats med ytterligare underlag avseende den juridiska bakgrunden till förvaltningens bedömning.

Förvaltningens bedömning

Nytt förslag till reglering

Förvaltningen har tagit fram ett nytt förslag till reglering som ger privatpersoner möjlighet att själva välja transportör för avfall som ska lämnas på återvinningscentralen.

Nedan redogörs för regleringen i det ursprungliga förslaget som återremitterades samt ett nytt förslag till reglering. Den nya regleringen utgör förvaltningens svar på återremissen, men förvaltningen förordar det ursprungliga förslaget då det nya bedöms urholka det kommunala renhållningsansvaret.

Ursprungligt förslag	Nytt förslag
<i>Ett enskilt hushåll får själva transportera sitt grovavfall, bygg- och rivningsavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall, returpapper och förpackningar till kommunens återvinningscentraler. Det enskilda hushållet får även använda sig av en familjemedlem eller annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen eller annan lag om särskilt stöd samt sin fastighetsinnehavare för transport av detta avfall till kommunens återvinningscentral.</i>	<i>Ett enskilt hushåll får själva transportera sitt grovavfall, bygg- och rivningsavfall, farliga avfall, trädgårdsavfall, returpapper och sina förpackningar till kommunens återvinningscentraler. Det enskilda hushållet får även använda sig av en familjemedlem eller annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen eller annan lag om särskilt stöd samt sin fastighetsinnehavare för transport av detta avfall till kommunens återvinningscentral.</i> <i>Det enskilda hushållet får även anlita annan än renhållaren eller renhållarens utförare för borttransport till kommunens återvinningscentraler. I sådant fall ska det enskilda hushållet ha sådan kontroll över den som transporterar avfallet att det enskilda hushållet kan försäkra sig om att avfallet lämnats på återvinningscentralen.</i>

I den nya regleringen ställs krav på att den som anlitar någon för att transportera avfall till återvinningscentralen ska ha sådan kontroll över denna att det enskilda hushållet kan försäkra sig om att avfallet har lämnats på återvinningscentralen och därmed exempelvis inte har dumpats.

I regleringen menas med det enskilda hushållet en privatperson som har ett avfall som ska lämnas på återvinningscentralen. Med den som transporterar menas privatperson, privatperson som bedriver näringsverksamhet eller en yrkesmässig verksamhet som kör avfallet till återvinningscentralen för det enskilda hushållets räkning.

Den verksamhet som förmedlar transporter av privatpersoners avfall till återvinningscentralen bedöms med det nya förslaget kunna vara verksamma inom kommunen.

Förvaltningens avvägningar

I Miljöförvaltningens synpunkter, se bilaga 2, framförs risker med den nya regleringen ur ett tillsynsperspektiv. Förvaltningens avvägningar gentemot dessa risker har gjorts utifrån hur uppdraget från kommunfullmäktige har tolkats.

Förvaltningen har tolkat återremissyrkandet som att kommunfullmäktige vill öppna för innovativa verksamheter att kunna erbjuda sina tjänster för hushållen vad det gäller att få sitt avfall förmedlat, hämtat och transporterat till återvinningscentralen. Mot bakgrund av detta har förvaltningen bedömt att krav riktade mot förmedlaren av transporten eller mot den som transporterar riskerar att hindra innovation, se resonemang under respektive rubrik nedan.

I förvaltningens förslag till ny reglering ställs krav på det enskilda hushållet att utföra nödvändig kontroll när det låter någon annan transportera sitt avfall till återvinningscentralen. Detta kan de till exempel göra genom att använda funktioner som finns i en förmedlingstjänst, men förslaget tillåter även andra sätt att utöva kontroll. Förvaltningen bedömer att detta ger större valfrihet för hushållen och större möjlighet till innovationer inom området som inte begränsas till befintliga lösningar.

Förslaget till ny reglering innebär en tydlig ansvarsfördelning. Om kommunalt avfall har dumpats och avfallet kan knytas till en privatperson är ansvarsfrågan klargjord.

Den verksamhet som förmedlar avfallstransporter berörs inte direkt av förslaget till ny reglering men kan som en service mot sina användare erbjuda kontrollfunktioner som tidsstämplat, GPS-koordinater eller bildbevis.

Förvaltningen har bedömt att även yrkesmässiga verksamheter ska få köra privatpersoners avfall (se rubrik nedan).

Förslaget till ny reglering innebär ett avsteg från systematiken i avfallslagstiftningen (se rubrik nedan).

Förmedlaren av transporten

Förvaltningen bedömer att det inte är praktiskt genomförbart att ställa krav på förmedlaren av transporten. Förvaltningen behöver i sådana fall ta ställning till vad som menas med förmedling av avfallstransporter. Är förmedlaren en part som aldrig hanterar avfallet men som erbjuder en teknisk lösning för ett enskilt hushåll att få kontakt med en transportör (snäv tolkning) eller kan det vara något mer (bred tolkning)? Kan förmedlaren vara en innovativ transportör som förmedlar sina egna tjänster? Vem förmedlar en avfallstransport om en annons läggs ut på sociala medier (privatpersonen eller sociala medie-företaget) och ska det vara tillåtet?

Det finns inget begrepp definierat i lagstiftningen som förvaltningen kan luta sig mot vilket innebär att förvaltningen hade behövt ta fram en egen definition. I avfallsförordningen finns begreppen handlare och mäklare definierade. Förvaltningen bedömer att dessa begrepp inte är relevanta för förmedling av transporter då definitionerna omfattar avfallsbehandling och handel med själva avfallet.

Förvaltningen bedömer att en snäv tolkning av begreppet förmedlaren riskerar att begränsa möjlighet till innovation och att en bredare tolkning riskerar att antingen få oavsiktliga konsekvenser eller bli verkanslös.

Den som transporterar

Den som transporterar bedöms ha störst incitament till att dumpa avfallet, därmed bör ett krav riktat mot den som transporterar utformas så att det går att säkerställa att avfallet har lämnats på återvinningscentralen. Det kan göras genom att förvaltningen har en kontrollfunktion som transportören åläggs att använda eller genom att transportören själv ska kunna bevisa att transporten är korrekt utförd.

Förvaltningen bedömer att en egen kontrollfunktion riskerar att stå i vägen för andras innovativa lösningar. Förvaltningen ser inte någon möjlighet att upprätta en kontrollfunktion utan att äga hela den tekniska lösningen eller utan att kravställa förmedlaren av transporten (då krävs en snäv tolkning av förmedlaren).

Att kravställa att transportören ska kunna uppvisa bevis på att transporten har skett korrekt innebär en rad praktiska problem som är svåra att lösa ut. Vilket bevis kan transportören uppvisa? Vem ska den uppvisa beviset för och när? Hur ska man veta vilka som är transportörer? Hur länge ska transportören kunna uppvisa beviset? Om beviset finns i en teknisk lösning som inte ägs av transportören bedöms det bättre att ställa kravet på den som har den tekniska lösningen, exempelvis en förmedlare i en snäv tolkning. Det bedöms inte heller att det är rimligt att en privatperson som utfört en transport ska spara ett bevis.

Förvaltningen bedömer därmed att det inte är praktiskt genomförbart att ställa kraven på den som transporterar avfallet och att det finns juridiskt stöd för att ställa kravet på hushållet (se under *Systematiken i avfallslagstiftningen* nedan).

Yrkesmässiga utförare

Förvaltningen har övervägt huruvida yrkesmässiga utförare ska få köra privatpersoners avfall till återvinningscentralen eller om transporten endast ska få utföras av privatpersoner som hjälper privatpersoner.

Det finns idag stora svårigheter med att veta vem som är en yrkesmässig utförare i de fall en privatperson ingår en överenskommelse med en annan privatperson om att hämta och lämna avfall mot ersättning. Enskilda transporter är inte yrkesmässiga då de inte kan anses ske normalt och regelbundet förekommande. Om en privatperson fortsätter med transporter av avfall från olika hushåll och

också tar betalt för dessa ska de dock ses som yrkesmässiga. Liknande gråzoner finns också där en förening erbjuder sina tjänster för att transportera avfall. Naturvårdsverket har i ett regeringsuppdrag (Regeringsuppdrag om kriteriet yrkesmässig och om kriterier vid prövning av tillstånd för avfallstransport, 2023-11-23, NV-08935-22) försökt att förtydliga reglerna kring yrkesmässig transport av avfall då det inte varit helt självklart vad som gäller, men förvaltningen ser inte att denna aspekt på frågan har blivit tydlig.

Förvaltningen bedömer att en reglering som inte tillåter yrkesmässiga att utföra transporter kan få oavsiktliga konsekvenser och hindra flera kategorier av transportörer som kan tänkas anlitas, exempelvis privatpersoner som tar betalt vid upprepade tillfällen eller föreningars möjlighet att erbjuda sina tjänster som en extra inkomstkälla.

Verksamheter som transporterar avfall omfattas av befintliga regleringar i föreskrifterna gällande mängden avfall de får lämna på återvinningscentralen vid ett enskilt tillfälle samt storleksbegränsning på fordonet som tillåts på återvinningscentralen. Dessa regleringar bedöms minska risken att återvinningscentralerna används av verksamheter på ett sätt som de inte är dimensionerade för.

Yrkesmässiga utförare som transporterar avfall regleras också genom krav i miljölagstiftningen, exempelvis kan transporttillstånd eller anmälan av transport behövas. Förvaltningen ser inte att gränsdragningen för tillstånd eller anmälan utifrån yrkesmässighet är avgörande för om en transportör kan anlitas av enskilda hushåll. Hushållen tillåts med förslaget att antingen anlita privatpersoner (utan transporttillstånd) eller yrkesmässiga utförare (dvs med transporttillstånd).

Systematiken i avfallslagstiftningen

Det kommunala renhållningsansvaret syftar till att ta hand om hushållens avfall för att skydda hälsan och miljön. Det har tidigare inte ansetts vara rimligt att lägga detta ansvar på hushållet annat än i undantagsfall till exempel i form av dispenser.

Det nya förslaget till reglering innebär ett mer generellt undantag då fler aktörer tillåts köra privatpersoners avfall, men också då ansvaret för transporter läggs på de enskilda hushållen. Vilket också Miljöförvaltningen påpekar i sina synpunkter.

Att flera aktörer kan köra privatpersoners avfall följer bedömningen i ett domslut (MÖD mål: M 6891-20). I domen bedömdes att en verksamhet som via en app förmedlar transport av privatpersoners avfall till återvinningscentraler kunde fortsätta sin verksamhet.

Av Naturvårdsverkets vägledning till definitionen av kommunalt avfall (Naturvårdsverket, Vägledning till definitionen av kommunalt avfall, version 2, 2023-03-06) framgår att fastighetsägare själv med stöd av de kommunala

föreskrifterna har rätt att transportera vissa avfallsslag till återvinningscentralen. I de fall kommunen beslutat att låta enskilda hushåll utföra transporter till återvinningscentralen så ska det enskilda hushållet själv kunna bedöma hur transporten dit ska gå till, om inte annat framgår av föreskrifterna skriver Naturvårdsverket. I en redovisning av ett regeringsuppdrag (Naturvårdsverket, Ansvar för kommunalt avfall avseende vissa enskilda avfallsströmmar, 2022-09-01, NV-02572-22) poängterar Naturvårdsverket att om kommunen överlåter ansvaret till det enskilda hushållet så är det för att en bedömning har gjorts att de kan utföra transporten på ett sätt som är godtagbart för människors hälsa och miljön, och att det enskilda hushållet i sin tur kan anlita någon annan att utföra transporten i deras räkning.

Mot bakgrund av ovanstående vägledning och skrivelse av Naturvårdsverket anser förvaltningen därför att det finns stöd för att ansvaret för transporten ska ligga på det enskilda hushållet oavsett vem som utför den.

Sammantaget bedömer förvaltningen att den nya regleringen riskerar att urholka det kommunala renhållningsansvaret. Det är dock rimligt och praxis att låta enskilda hushåll köra eget avfall till återvinningscentralen. Tidigare dom i MÖD samt vägledning och skrivelse från Naturvårdsverket visar på att det är upp till de kommunala avfallsföreskrifterna att bestämma om det enskilda hushållet i sin tur kan anlita någon annan för transporten. Om det enskilda hushållet ska anlita någon för transporten bedömer förvaltningen att det är rimligt att de har kvar ansvaret för transporten.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen erbjuder idag hämta-hemma-tjänster där privatpersoner kan beställa avfallshämtning med bärhjälp från auktoriserade entreprenörer enligt avgifter som fastställts av kommunfullmäktige, som betalas till den utförare man väljer.

Konsekvensbedömningen görs med detta som utgångspunkt.

Förslaget kan innebära ekonomiska följder för de auktoriserade entreprenörerna. Intresset för de auktoriserade entreprenörernas tjänster kan minska när fler transportörer tillåts.

Förslaget till ny reglering kan innebära att det blir billigare för privatpersoner att anlita någon annan för att transportera sitt avfall till återvinningscentralen jämfört med att använda de auktoriserade entreprenörerna. Förslaget kan ge inkomstmöjligheter för privatpersoner, föreningar med flera genom att ta uppdrag att transportera privatpersoners avfall till återvinningscentraler.

Kretslopp och vattennämndens ekonomi påverkas inte av förslaget i ett första skede. Om förvaltningens auktoriserade entreprenörer tappar uppdrag och väljer att lämna auktorisationen kan förvaltningen ha svårt att erbjuda en i förväg godkänd aktör som kan hämta avfall hemma hos kunden med dagens ersättningsnivå.

Bedömning ur ekologisk dimension

Regleringen innebär ett avsteg mot det kommunala renhållningsansvaret som innebär att kommunen fått ansvar för hushållens avfall för att säkerställa människors hälsa och miljön. Ansvaret regleras i miljöbalkens kapitel 15.

Förvaltningens erfarenhet är att verksamheter som lämnar avfall på återvinningscentraler har bråttom och att de därför är mindre benägna att sortera avfallet rätt. Det finns en risk att detta även gäller för de som tagit betalt för att utföra ett enskilt hushålls avfallstransporter.

Bedömning ur social dimension

De enskilda hushållen kan uppleva en högre servicenivå om det går snabbare och lättare att få sitt avfall transporterat till återvinningscentralen än när de använder en av förvaltningens auktoriserade entreprenörer.

Förvaltningen bedömer att det nya förslaget till reglering ger större valfrihet för hushållen och större möjlighet till innovationer inom området som inte begränsas till befintliga lösningar.

Expediering

Kommunstyrelsen

Föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad

Reviderad 2024-04-08 efter återremiss i
kommunfullmäktige

Innehåll

Kommunal renhållningsordning	4
1 Inledande bestämmelser	4
1.1 Bemyndigande.....	4
1.2 Definitioner	4
1.3 Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information 7	
1.4 Fastighetsinnehavarens ansvar för avfallshantering	8
1.5 Anordnarens ansvar för avfallshantering.....	8
2 Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar	9
2.1 Skyldighet att sortera avfall.....	9
2.2 Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar	9
2.3 Krav på behållare, anordningar, avfallsutrymme och emballage 9	
2.4 Anskaffande och ägande	10
2.5 Nyanläggande eller ändring av hämtställe	11
3 Förutsättningar för hämtning av avfall under kommunalt ansvar 12	
3.1 Rengöring och tillsyn	12
3.2 Åtgärder inför hämtning	12
3.3 Hämtnings- och transportvägar.....	13
4 Hämtningsområde och hämtningsintervall för avfall under kommunalt ansvar	14
5 Åtgärder om inte föreskrifter följs	15
6 Särskilt om verksamheters avfall under kommunalt ansvar ...	15
7 Verksamheters avfall som inte faller under kommunalt ansvar 16	
7.1 Uppgiftsskyldighet	16
7.2 Avfallsanordningar	16
8 Undantag för avfall under kommunalt ansvar	17
8.1 Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar.....	17
8.2 Utsträckt hämtningsintervall	18
8.3 Gemensamma avfallsbehållare	19
8.4 Uppehåll i hämtning	19
8.5 Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar	19

8.6 Testområde	20
9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	20
Bilaga 1. Sortering och lämning av avfall	22
Avfall under kommunalt ansvar	22
Avfall under producentansvar	31
Visst avfall från verksamheter	33
Bilaga 2. Hämtningsintervall för fastighetsnära insamling.....	38
Hämtningsområde 1 – hela Göteborg (utom Södra skärgården)	38
Hämtningsområde 2 – permanentbebodda öar utan fast landförbindelse (Asperö, Brännö, Donsö, Köpstadsö, Styrso och Vrångö)	42

Kommunal renhållningsordning

Tillsammans med avfallsplanen Göteborgsregionen minskar avfallet, Avfallsplan för 13 kommuner till 2030, utgör dessa föreskrifter Göteborgs Stads renhållningsordning.

Enligt 15 kap. § 41 miljöbalken (1998:808) ska renhållningsordningen innehålla en avfallsplan och de föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 1 §. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

1 Inledande bestämmelser

1.1 Bemyndigande

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 9 kap. 1 och 2 §§ avfallsförordningen (2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad.

1.2 Definitioner

2 § Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med avfall under kommunalt ansvar avses kommunalt avfall och annat avfall som kommunen har ansvar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken samt förpackningsavfall enligt 6 kap. 2 och 6 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar, det vill säga (1) kommunalt avfall, vilket innebär avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, (2) avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter, om anläggningen endast används för hushållsspillvatten, eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållsspillvatten, (3) latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar, och (4) bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet.

Punkt a-k är definitioner på olika avfall under kommunalt ansvar:

- a. Med restavfall avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, returpapper samt förpackningar, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från övrigt kärl- och säckavfall.
- b. Med blandat avfall menas restavfall och matavfall blandat.
- c. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart kommunalt avfall enligt definitionerna i 15 kap. 3 § miljöbalken och 1 kap. 4 § avfallsförordningen (2020:614), det vill säga som består av livsmedels- eller köksavfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen (skal, ben och liknande) i hushåll, restauranger, storkök, butiker, personalmatsalar, catering och liknande. I begreppet ingår matavfall som hålls ut i vasken i de fall detta samlas upp avskilt i slutna tankar. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (d) nedan.
- d. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
- e. Med förpackningar menas detsamma som i 7 § förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar. En förpackning är en produkt eller engångsartikel som har framställts för att innehålla, skydda eller presentera en vara eller för att användas för att leverera eller på annat sätt hantera en vara.
- f. Med returpapper menas tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger och liknande produkter av papper samt papper som tidningar trycks på.
- g. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårds- och parkavfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § 1 punkten avfallsförordningen (2020:614) som uppstår i trädgård vid bostadshus och sådant avfall från andra källor som är kommunalt avfall i enlighet med 15 kap. 3 § miljöbalken.
- h. Med farligt avfall menas ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 3 till avfallsförordningen (1 kap 4 §) eller enligt 2 kap 2 och 3 §§ i avfallsförordningen.
- i. Med grovavfall avses avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck, kärl, markbehållare eller sopsug.

- j. Med bygg- och rivningsavfall under kommunalt ansvar menas samma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken, det vill säga avfall från byggande, rivning och anläggningsarbeten som inte görs i yrkesmässig verksamhet.
 - k. Med avloppsavfall menas avloppsfraktioner och filtermaterial från små avloppsanläggningar (se punkt 8), samt även latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar.
- 2. Med fastighetsinnehavare menas den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
 - 3. Med nyttjanderättshavare menas den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
 - 4. Med den avfallsansvariga nämnden menas Göteborgs Stads Kretslopp och vattennämnd.
 - 5. Med den tillsynsansvariga nämnden menas Göteborgs Stads Miljö och klimatnämnd.
 - 6. Med kärl- och säckavfall menas 2 § punkt 1 a–c ovan.
 - 7. Med behållare menas kärl, container, markbehållare, säck, storsäck, latrinbehållare, fosforfälla, slamavskiljare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av avfall under kommunalt ansvar.
 - 8. I enlighet med avgränsningen av kommunens ansvar enligt 15 kap. 20 § 2 miljöbalken, avses med små avloppsanläggningar slutna tankar, slamavskiljare, fosforfällor, mobila toaletter, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som inte är allmänna enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter och endast används för hushållspillvatten eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten.
 - 9. Med producentansvar menas att producenterna har lagstadgade skyldigheter för avfallet de ger upphov till. Exempel på avfall som omfattas av producentansvar är förpackningar (se punkt 1 e), konsumentelavfall, batterier och läkemedel.
 - a. Med konsumentelavfall menas detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning. Till konsumentelavfall räknas uttjänta produkter som normalt har använts i hushållet.
 - b. Med elavfall från verksamheter menas detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för

elutrustning. Till elavfall från verksamheter räknas uttjänta produkter som normalt har använts i verksamheten.

10. Med bygg- och rivningsavfall avses i enlighet med 15 kap. 8 § miljöbalken avfall från bygg- och rivningsarbeten. Det bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet är kommunalt avfall enligt punkten j.
11. Med återvinningscentral menas kommunens mottagningscentral för huvudsakligen: grovavfall, bygg- och rivningsavfall, farligt avfall från enskilda hushåll och mindre verksamheter, trädgårdsavfall och vissa avfall under producentansvar.
12. Med kretsloppsplats menas av kommunen anordnade platser för insamling av grovavfall och förpackningar från permanentbebodda öar utan fast landförbindelse.
13. Med dragväg menas avståndet mellan behållaren eller grovavfallsutrymmet och hämtningsfordonets uppställningsplats. Det är den väg som hämtningspersonalen flyttar avfallet.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken samt till gällande avfallsförordning och andra förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken.

1.3 Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Kretslopp och vattennämnden har verksamhetsansvar för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i kommunen.

Om inte annat anges i dessa föreskrifter eller i kommunens beslut om auktorisation eller dispens, ska all borttransport och vidare hantering av avfall under kommunalt ansvar utföras av kommunens avfallsorganisation (renhållaren) eller, den som kommunens avfallsorganisation för ändamålet anlitar eller kommunen samverkar med, i dessa föreskrifter benämnd renhållarens utförare.

4 § Miljö- och klimatnämnden utför tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken samt enligt förordningar och föreskrifter med stöd av miljöbalken.

5 § Kretslopp och vattennämnden informerar hushållen om krav på hantering av förpackningar, konsumentelavfall och däck enligt producentansvaret.

Kretslopp och vattennämnden informerar hushåll och verksamheter med avfall under kommunalt ansvar om avfallsförebyggande åtgärder enligt 15 kap. 45 § miljöbalken.

1.4 Fastighetsinnehavarens ansvar för avfallshantering

6 § Fastighetsinnehavaren är betalningsansvarig för avfallshanteringen, med vissa undantag. Avgift ska betalas för den hantering av avfall som utförs av kommunen, och enligt den renhållningstaxa som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken. I renhållningstaxan anges de undantag från betalningsansvar som fastighetsinnehavaren har. I dessa fall är avfallsinnehavaren istället betalningsansvarig.

Vid ägarbyte av fastighet ska den avflyttande fastighetsinnehavaren anmäla ändringen till Kretslopp och vattennämnden i samband med bytet.

7 § Fastighetsinnehavaren är skyldig att hålla de som bor eller är verksamma på fastigheten informerade om var möjlighet finns att lämna utsorterade fraktioner av avfall som listas i bilaga 1 och om gällande regler för avfallshantering samt verka för att dessa efterlevs.

8 § Fastighetsinnehavaren ska informera Kretslopp och vattennämnden om ändrade förhållanden som har betydelse för avfallshanteringen på fastigheten.

9 § Om fastighetsinnehavaren överlåter sitt ansvar för avfallshantering på en nyttjanderättshavare så övertar nyttjanderättshavaren fastighetsinnehavarens ansvar. Överlåtelsen ska vara skriftlig. Om nyttjanderättshavaren inte fullföljer sitt ansvar återgår det till fastighetsinnehavaren.

1.5 Anordnarens ansvar för avfallshantering

10 § En anordnare, av till exempel en offentlig tillställning eller allmän sammankomst, är nyttjanderättshavare och därmed ansvarig för sortering och överlämning av de avfallsslag som nämns i bilaga 1.

2 Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar

2.1 Skyldighet att sortera avfall

Skyldigheten att sortera regleras i miljöbalken och förordningar meddelade med stöd av miljöbalken.

11 § Fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare, hushåll och andra som innehar avfall under kommunalt ansvar ska sortera ut och lämna avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.

12 § Fastighetsinnehavaren ska göra det möjligt att sortera ut och hålla de avfallsslag åtskilda som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren eller renhållarens utförare.

13 § Nyttjanderättshavaren ska sortera ut avfall i de behållare som fastighetsinnehavaren tillhandahåller.

2.2 Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar

14 § Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till och transporteras bort av renhållaren eller renhållarens utförare genom abonnemang på avfallstjänster och vid behov beställning av enstaka hämtning, om inte annat sägs i dessa föreskrifter och dess bilaga 1.

Utsorterade avfallsslag hämtas vid fastigheten vid överenskommen eller anvisad plats enligt 31 § eller lämnas enligt instruktion i bilaga 1.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

2.3 Krav på behållare, anordningar, avfallsutrymme och emballage

15 § Fastighetsinnehavare ska se till att det inom eller vid fastigheten finns behållare för

a) restavfall och matavfall eller

b) blandat avfall (*Upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*)

samt därutöver förpackningar av papper, plast, metall och glas från hushåll (*Träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren behållare för sortering av förpackningar*).

I flerbostadshus ska fastighetsinnehavaren erbjuda hämtning av grovavfall, returpapper och farligt avfall enligt hämtningsintervallen i bilaga 2.

För farligt avfall kan fastighetsinnehavaren, istället för att beställa egen hämtning, hänvisa till närmaste insamling för farligt avfall, till exempel stoppställe och tid för farligt avfallsbilen. För returpapper kan fastighetsinnehavaren, istället för att erbjuda hämtning av returpapper, hänvisa till närmaste allmänna insamlingssystem för returpapper.

16 § I behållare, anordning och avfallsutrymme får endast det avfall som behållaren och utrymmet är avsett för lämnas.

17 § Avfall ska vara emballerat så att skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppkommer. Kraven på emballering finns i bilaga 1.

18 § Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport från fastigheten. Kretslopp och vattennämnden fastställer intervall för hämtning utifrån bilaga 2, samt typ och antal behållare vid fastighet efter samråd med fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

19 § Behållare och anordningar som används för uppsamling av avfall under kommunalt ansvar ska vara godkända av Kretslopp och vattennämnden.

2.4 Anskaffande och ägande

20 § Kretslopp och vattennämnden äger och tillhandahåller kärl och säckar med undantag för behållare för returpapper och förpackningar.

Fastighetsinnehavaren kan äga eller hyra container.

Fastighetsinnehavaren anskaffar, installerar och äger markbehållare, sopsug, avloppsanläggning, fettavskiljare och matavfallstank.

Fastighetsinnehavaren äger eller hyr mobil toalett.

Kretslopp och vattennämnden ansvarar för märkning av behållare och hämtställe.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av fastighetens avfallsanordningar och avfallsutrymmen.

Enligt Boverkets byggregler (2011:6) ska det finnas plats för källsortering i bostadslägenheten.

2.5 Nyanläggande eller ändring av hämtställe

För nyanläggande eller ändringar av befintliga hämtställen finns ytterligare regler i plan- och bygglagstiftningen.

21 § När utrymme för kärl, små avloppsanläggningar, markbehållare och mobil sopsug installeras eller anläggs ska lämplig plats utses med hänsyn till vad som är god arbetsmiljö vid avfallshantering och för att förebygga olägenheter såsom buller, skadedjur och lukt, eller trafikolyckor och risker med hängande last vid tömning med kranbil.

För hämtning av kärl- och säckavfall, förpackningar i kärl och returpapper i kärl får dragvägen vara högst 25 meter mätt från avfallsutrymmets mittpunkt till hämtfordonets bakre del och vägen ska ha en fri bredd på minst 1,2 meter vid rak passage. Där dragvägen ändrar riktning ska bredden vara minst 1,35 meter. Lutningen mellan avfallsutrymme och lastplats bör inte överstiga 1 meter på 20 meter och får vara högst 1 meter på 12 meter vid nyanläggande. Om friktionen mellan kärl och underlag är hög eller om lutningen är stor måste kärlet vara lättare än om underlaget är plant.

För hämtning av trädgårdsavfall i kärl får ingen dragväg förekomma.

För styckvis hämtning av grovavfall från till exempel grovavfallsrum får dragvägen vara högst 10 meter mätt från avfallsutrymmets dörr till hämtfordonets bakre del och vägen ska ha en fri bredd på minst 1,2 meter vid rak passage. Denna begränsning gäller inte när grovavfall hämtas från bostaden efter särskild beställning.

Vid en återvändsgata ska det finnas en vändplats som är dimensionerad för en sopbil. Vändplatsen kan utformas som en vändplan eller som en trevägskorsning.

22 § När nytt avfallsutrymme byggs till flerbostadshus ska det minst ha plats för att sortera ut restavfall, matavfall, returpapper, förpackningar och farligt avfall. I fastigheter som har verksamhetslokaler ska det finnas plats för att sortera ut restavfall, returpapper, förpackningar och matavfall.

23 § För tömning med slambil av till exempel enskilda avlopp, fettavskiljare och matavfallstank får avståndet mellan hämtfordonets uppställningsplats och anslutningspunkt inte överstiga 20 meter. Höjdskillnaden mellan hämtfordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 7 meter. Lock eller manlucka får väga högst 15 kg.

24 § För tömning av fosforfälla med kranbil får avståndet mellan hämtfordonets uppställningsplats och förpackat filtermaterial inte

överskrida 5 meter vid en maximal vikt på 1 000 kg eller 10 meter vid en maximal vikt på 500 kg.

25 § För tömning av markbehållare ska hämtfordonets uppställningsplats vara placerad så att avståndet mellan hämtfordonets mittpunkt och behållarens mittpunkt inte överskrider 5 meter. På uppställningsplatsen får inte hämtningsfordonet stå närmare behållaren än 2 meter vid tömning.

26 § För tömning med mobil sopsug ska dockningspunkten placeras högst 5 meter från hämtfordonets uppställningsplats. Anordningen ska vara anpassad till utrustningen på Kretslopp och vattennämndens hämtfordon. Lock eller manlucka får väga högst 15 kg.

3 Förutsättningar för hämtning av avfall under kommunalt ansvar

3.1 Rengöring och tillsyn

27 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare och anordning. För att förebygga störningar i anordningens funktion och för att motverka buller och lukt på sina egna behållare och anordningar ska fastighetsinnehavaren ge dem regelbunden service.

När Kretslopp och vattennämnden ska reparera och underhålla sina behållare ska fastighetsinnehavaren göra dem tillgängliga.

Fastighetens behållare, anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

3.2 Åtgärder inför hämtning

28 § Fastighetsinnehavaren ska tillhandahålla nycklar, portkoder och dylikt så att renhållaren och renhållarens utförare har tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Fastighetsinnehavaren ska meddela Kretslopp och vattennämnden ändringar innan hämtning utförs.

Fastighetsinnehavaren ska förbereda anläggningar, anordningar och behållare så att de är tillgängliga för tömning med de fordon som används i kommunens insamlingssystem.

Fastighetsinnehavaren ska skydda anläggning, anordning, behållare eller annan egendom från skador som kan uppstå vid tömning.

29 § Vid tömning av behållare ska fastighetsinnehavaren se till att den inte fylls så mycket att den inte kan stängas eller så att tömning försvåras på annat sätt.

Behållaren får heller inte vara så tung att det blir svårt att flytta den, då det krävs för tömning, eller att arbetsmiljökrav inte kan uppfyllas.

Behållaren ska vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

Kärlet ska placeras med draghandtaget utåt så att hämtningspersonal inte behöver vända på det för att kunna flytta det.

Alla hinder på dragvägen ska undanröjas så att kärlet är lätt tillgängligt.

30 § Innan hämtning från avloppsanläggning ska fastighetsinnehavaren tillhandahålla de instruktioner som behövs i samband med tömning. Instruktionerna ska även finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen.

Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfrusen vid tömning och får väga högst 15 kg. Om locket öppnas genom att det dras åt sidan får det väga högst 40 kg.

Inför hämtning av förpackat filtermaterial ska fastighetsinnehavaren placera detta inom längsta tillåtna avstånd om fosforfällan ligger utanför avståndet som anges i 24 §. Efter hämtning ska fastighetsinnehavaren tillföra anläggningen nytt filtermaterial.

När en avloppsanläggning tas ur bruk, till exempel efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning ska den sluttömmas. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren.

3.3 Hämtnings- och transportvägar

31 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar görs normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en plats som anvisas av Kretslopp och vattennämnden.

32 § Fastighetsinnehavaren ska se till att dragvägen hålls fri från hinder, snö och halka och är i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Kärlet ska placeras så att det så långt som möjligt uppfyller vad som sägs i 21 §.

Fastighetsinnehavaren ska se till att transportvägen inom fastigheten fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hålls i farbart skick. Transportvägen inom fastigheten ska ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri inför hämtning.

Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren lämna avfallet på en plats som överenskommes med Kretslopp och vattennämnden eller anvisas enligt 31 §.

Väghållare av enskild väg som används vid hämtning av avfall under kommunalt ansvar ska se till att vägen är dimensionerad och hålls i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle för de fordon som normalt används i hämtningsområdet.

4 Hämtningsområde och hämtningsintervall för avfall under kommunalt ansvar

33 § Göteborgs Stad utgör tre hämtningsområden:

1. Hela Göteborg utom Södra skärgården (punkt 2–3)
2. Permanent bebodda öar utan fast landförbindelse (Asperö, Brännö, Donsö, Köpstadsö, Styrö och Vrångö)

Övriga öar utan fast landförbindelse

34 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar från hämtningsområde 1 och 2 sker enligt intervallen i bilaga 2.

35 § I hämtningsområde 3 ska fastighetsinnehavaren ställa behållare med avfall under kommunalt ansvar på en plats som har anvisats av Kretslopp och vattennämnden. Hämtningsintervall och typ av behållare fastställs enligt 18 §. Fettavskiljare töms minst sex gånger per år, eller med det tätare intervall som krävs för att säkerställa anordningens funktion.

36 § Om allmänna vägar, som är kommunala och statliga, inte är farbara och hämtning uteblir åker renhållaren eller renhållarens utförare tillbaka som mest tre gånger inom sju arbetsdagar för att utföra hämtningen.

Vid helgdagar kan i vissa fall hämtning ske vid annat tillfälle än det ordinarie. Kretslopp och vattennämnden meddelar i förväg om sådana avvikelser.

5 Åtgärder om inte föreskrifter följs

37 § Renhållaren eller renhållarens utförare har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna inte följs.

Efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren ska avfallet hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning.

38 § Vid felsortering av avfall under kommunalt ansvar kan felsorteringsavgift debiteras i enlighet med vad som närmare framgår av kommunens avfallstaxa.

Med felsortering avses vad som kan verifieras vid en okulär besiktning av innehållet och där sortering inte har skett på det sätt som är reglerat med stöd av dessa föreskrifter.

6 Särskilt om verksamheters avfall under kommunalt ansvar

39 § Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall. För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller 1–42 §§, 44 §, 46–48 §§ och 50–61 §§ om inte annat anges i dessa föreskrifter.

40 § Verksamheter som har avfallshantering som är samlokaliserad med hushåll och som har anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av förpackningsavfall eller skrymmande förpackningsavfall ska sortera ut förpackningsavfallet i enligt med bilaga 1 och lämna det till ett insamlingssystem som kommunen eller den som renhållaren eller renhållarens utförare tillhandahåller.

För plastflaskor och metallburkar som är avsedda för ett retursystem gäller i stället att sådana alltid ska lämnas till retursystemet i enlighet med bilaga 1.

Verksamheter omfattas inte av bestämmelserna i bilaga 1 om att utsorterade läkemedelsavfall och förpackningar innehållandes läkemedelsavfall ska lämnas till apotek, bestämmelserna gäller endast hushåll.

Närmare föreskrifter om sortering återfinns i bilaga 1.

7 Verksamheters avfall som inte faller under kommunalt ansvar

7.1 Uppgiftsskyldighet

41 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska på begäran lämna uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

För den som driver en yrkesmässig verksamhet och har oljeavskiljare ska resultat av utförda kontroller, tömningar och besiktningar lämnas årligen till Kretslopp och vattennämnden. Därutöver ska information om anordningen lämnas vid nyinstallation, vid förändringar av verksamheten som rör oljeavskiljarens funktion eller på begäran av Kretslopp och vattennämnden.

Enligt 4 kap. 9 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 4 kap. 8 § avfallsförordningen till Kretslopp och vattennämnden.

7.2 Avfallsanordningar

42 § Avfallsanordningar, till exempel fett- och oljeavskiljare, ska skötas och tömmas så att de har fullgod funktion och inte orsakar olägenhet. Med fullgod funktion menas att avfallsanordningen fungerar så som avsett och därmed inte orsakar någon skada på miljö, människors hälsa eller andra anordningar och verksamheter. Se bilaga 1 för särskilda krav på vissa anordningar.

8 Undantag för avfall under kommunalt ansvar

8.1 Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar

Anmälan eller tillstånd för yrkesmässig kompostering och annan behandling kan eventuellt krävas enligt miljöprövningsförordningen (2013:251)

43 § Anmälan om kompostering eller ansökan om annat omhändertagande av avfall under kommunalt ansvar på den egna fastigheten och andra undantag från avfallsföreskrifterna handläggs av ansvarig nämnd enligt vad som anges nedan.

44 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

45 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Torrt trädgårdsavfall som inte kan komposteras får eldas om det kan ske utan att olägenhet uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut. Exempelvis beslut meddelade med stöd av förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Även brandriskvarning ska beaktas.

En förutsättning är att avståndet till närmsta byggnad där människor stadigvarande vistas är minst 200 meter. Eldning av torrt trädgårdsavfall är tillåtet utanför detaljplanelagt område under april och oktober oavsett avstånd till närmsta byggnad. Grenar som är grövre än 4 cm i diameter får inte eldas.

46 § Matavfall som uppstår på fastighet får komposteras på fastigheten efter anmälan till Kretslopp och vattennämnden.

Kompostering av matavfall på fastighet ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår

Fastigheten ska ge utrymme för användning av kompostjorden.

47 § Fastighetsägare som har ett godkännande från Kretslopp och vattennämnden att tillföra spillvatten från en köksavfallskvarn till den

allmänna spillvattenanläggningen undantas från kravet på hämtning av matavfall.

48 § Latrin och avloppsslam får komposteras på egen fastighet, i särskild avsedd anläggning, efter ansökan till Miljö- och klimatnämnden.

Ansökan ska innehålla en komplett beskrivning av anläggningen och hanteringen av avfallet.

Vid användning av avfall från fosforfällor som jordförbättringsmedel på egen eller annan lantbruksfastighet inom Göteborgs kommun kan dispens från hämtning medges efter ansökan till Miljö- och klimatnämnden.

49 § Avlidet mindre sällskapsdjur får grävas ner på egen fastighet utan anmälan. En förutsättning är att gropen är så djup att djur hindras från att gräva upp det och att det inte finns någon misstanke om smitta. Det är inte tillåtet att gräva ner djuret under grundvattennivån eller om det finns risk för att förorena grundvatten.

8.2 Utsträckt hämtningsintervall

50 § För små avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare, eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, medges tidsbegränsat tillstånd för utsträckt hämtningsintervall efter ansökan till Miljö- och klimatnämnden. En förutsättning är att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet, kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att hämtning anpassas till anläggningens behov.

51 § För fettavskiljare kan fastighetsinnehavare, eller den nyttjanderättshavare som äger anordningen, medges tidsbegränsat tillstånd för utsträckt hämtningsintervall efter ansökan till Kretslopp och vattennämnden.

52 § Ett tidsbegränsat tillstånd för utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna inte längre uppfylls.

53 § Vid ägarbyte av fastighet upphör ett tidsbegränsat tillstånd för utsträckt hämtningsintervall att gälla. Inflyttande fastighetsinnehavare kan ansöka om tillstånd på nytt.

8.3 Gemensamma avfallsbehållare

54 § Två eller fler närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter skriftlig anmälan till Kretslopp och vattennämnden medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare förutsatt att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplatsen.

Medgivandet kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna inte längre uppfylls.

8.4 Uppehåll i hämtning

55 § Uppehåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar medges efter skriftlig anmälan till Kretslopp och vattennämnden om hämtstället inte kommer att användas under en sammanhängande tid om minst åtta veckor. Anmälan ska göras före den vilande perioden och ett uppehåll i hämtning kan tidigast gälla från det datum då anmälan gjordes.

Uppehåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar medges för maximalt ett år per ansökningstillfälle.

8.5 Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar

56 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare får efter ansökan till Miljö- och klimatinämnden, om det finns särskilda skäl, medges dispens från förbudet i 15 kap. 24 § 1 stycket miljöbalken om den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

57 § För hantering av avfall enligt 58-61 §§ behöver fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare inte ansöka om eget omhändertagande eller befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar enligt 56 § om den som ska hantera avfallet kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

58 § Textil som är kommunalt avfall och som samlats in i samma system som textilprodukter till återbruk får transporteras och behandlas yrkesmässigt av annan än renhållaren eller renhållarens utförare.

59 § Butiker kan istället för att skilja livsmedelsavfall från sin förpackning innan överlämnandet till renhållaren eller renhållarens

utförare använda sig av en yrkesmässig utförare som kan skilja förpackningen från sitt innehåll.

Den yrkesmässiga utföraren som anlitas får transportera det förpackade livsmedelsavfallet. Livsmedelsavfallet som skilts från sin förpackning ska behandlas biologiskt.

60 § Verksamheter med grovavfall under kommunalt ansvar kan anlita en yrkesmässig utförare för att transportera och behandla avfallet istället för renhållaren eller renhållarens utförare.

61 § Fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare eller deras utförare får transportera avfall under kommunalt ansvar till intilliggande fastighet, om syftet är att samla avfallet på ett gemensamt hämtställe för överlämning till renhållaren eller renhållarens utförare. En anmälan om gemensamma avfallsbehållare ska göras enligt 54 §.

8.6 Testområde

62 § Efter samråd med Miljö- och klimatanmännen får Kretslopp och vattennämnden tillämpa andra hämtningsintervall, behållare och insamlingssystem för andra avfallsslag än vad som anges i dessa föreskrifter under testperioder i begränsade områden för att utveckla servicen mot medborgarna.

9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter träder i kraft 2024-01-01 då föreskrifter för avfallshantering för Göteborg Stad 2022-01-01 upphör att gälla.
2. Följande bestämmelser upphör att gälla enligt vad som anges under respektive punkt:
 - 15 § punkt b (avser blandat avfall)
 - Tabell 1 i bilaga 1 (avser krav och anvisningar för blandat avfall)
 - Tabell 1 i bilaga 1 (ej obligatorisk utsortering av matavfall)
 - Punkt 1 b i bilaga 2
 - Punkt 2 c och e i bilaga 2
 - Punkt 3 b, e och g i bilaga 2
 - Punkt 4 b i bilaga 2

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2023-10-18

§ 183 0228/23 Justering av avfallsföreskrifter inför 2024

Beslut

Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till reviderade avfallsföreskrifter och sänder det till kommunstyrelsen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Handling

Förvaltningen har 2023-10-02 upprättat ett tjänsteutlåtande i ärendet.

Dag för justering

2023-10-19

Vid protokollet

Sekreterare

Emma Stadenfeldt

Ordförande

Jöran Fagerlund

Justerande

Anders Åkvist

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-10-02

Diarienummer 0228/23

Avfallsavdelningen

Jesper Nilsson

Telefon: 031-368 73 84

E-post:

jesper.nilsson@kretsloppochvatten.goteborg.se

Beslut om reviderade avfallsföreskrifter i Göteborgs Stad

Förslag till beslut

1. Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till reviderade avfallsföreskrifter enligt bilaga 1 och sänder det till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om ett förslag till avfallsföreskrifter och att sända det till kommunstyrelsen inför beslut i kommunfullmäktige.

Göteborgs avfallsföreskrifter behöver revideras mot bakgrund av lagändringar samt en dom på avfallsområdet. Regleringar om kommunalt insamlingsansvar för förpackningar, vem som får transportera kommunalt avfall, obligatorisk matavfallinsamling, att matavfall ska skiljas från förpackningar samt att definitionen för kommunalt avfall har vidgats behöver hanteras. Utöver detta behöver språkliga och redaktionella ändringar göras i syfte att förtydliga eller förbättra föreskrifterna.

Ett förslag till reviderade föreskrifter togs upp i Kretslopp och vattennämnden 2023-06-16 (§ 92 0228/23) och har därefter ställts ut för allmänheten samt remitterats till miljö- och klimatnämnden. Synpunkter har inkommit från både allmänheten och från miljö- och klimatnämnden varpå ett nytt förslag har tagits fram. 2023-09-20 (§ 154 0228/23) informerades nämnden om det nya förslaget och om att ett beslut planerades till oktober.

Kretslopp och vatten

Marianne Erlandson

Förvaltningsdirektör

Bilagor

1. Förslag till föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad
2. Hantering av synpunkter
3. Remissvar från miljö- och klimatnämnden
4. Inkomna synpunkter från allmänheten

Ärende

Kretslopp och vattennämnden har att besluta om ett förslag till föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad (bilaga 1). Efter beslut skickas förslaget till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen skickar det sedan vidare för fastställande i kommunfullmäktige. De nya avfallsföreskrifterna förväntas träda i kraft 1 januari 2024.

Beskrivning av ärendet

Lagstiftningen

Enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808) ska varje kommun ha en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen ska innehålla en avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering. Kommunerna har bemyndigats att meddela föreskrifter om hur utrymmen, behållare och andra anordningar för hantering av avfall ska vara beskaffade och skötas, att vissa avfall ska förvaras och transporteras skilt från annat avfall och ytterligare föreskrifter om hantering av avfall under kommunalt ansvar.

Innan kommunfullmäktige antar förslaget ska kommunen enligt 15 kap. 42 § miljöbalken på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som berörs eller har ett väsentligt intresse av avfallsföreskrifterna och ställa ut förslaget för granskning under minst 4 veckor. Information om att utställning kommer att ske ska kommuniceras i god tid innan.

Avfallsföreskrifterna behöver revideras inför 2024 mot bakgrund av nedanstående lagändringar samt en dom på avfallsområdet.

Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar:

Regeringen har beslutat om ett kommunalt insamlingsansvar av förpackningsavfall från hushåll samt från verksamheter samlokaliserade med hushåll efter anmälan till kommunen. Kommunens ansvar för insamling av förpackningsavfall träder i kraft den 1 januari 2024 och kravet på fastighetsnära insamling träder i kraft den 1 januari 2027. Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser.

Obligatorisk matavfallsinsamling:

Från och med den 1 januari 2024 ska hushållen sortera ut matavfall och kommunerna ska tillhandahålla ett insamlingssystem för matavfall från hushåll och verksamheter. Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser.

Skilja matavfall från sin förpackning:

Ändringar i avfallsförordningen (2020:614) innebär att alla avfallsinnehavare måste tömma eventuella förpackningar för att kunna lämna förpackningen till förpackningsinsamling. Om innehållet är livsmedel ska det sorteras ut som

matavfall. Avfallsföreskrifterna behöver stämma överens med dessa nya bestämmelser.

Vem som får transportera kommunalt avfall:

Ett vägledande avgörande i Mark- och miljööverdomstolen (M 6891-20, 2021-12-07) har tydliggjort att Kretslopp och vattennämnden behöver se över hur transporter till återvinningscentraler (ÅVC) regleras i stadens avfallsföreskrifter. Domen handlade om kommunens ensamrätt vad gäller viss avfallshantering. En miljönämnd hade förbjudit ett bolag att via en mobilapp förmedla transport av avfall från enskilda hushåll till återvinningscentraler (ÅVC). Domstolen gjorde bedömningen att bolaget inte stred mot kommunens ensamrätt vad gäller viss avfallshantering och förbudet upphävdes. Domstolen hänvisade till att kommunen i sina avfallsföreskrifter medgett enskilda att själva transportera avfall till en ÅVC. Avfallsföreskrifterna behöver därför förtydligas avseende vem som får transportera kommunalt avfall till en ÅVC.

Definitionen av kommunalt avfall har vidgats:

Kretslopp och vattennämnden har tydliggjort vem som får transportera kommunalt avfall i och med att avfallsslag som tidigare definierades som verksamhetsavfall nu är ett avfall under kommunalt ansvar. Exempel på sådana avfallsslag som ska kompletteras i föreskrifterna är farligt avfall från mindre verksamheter och livsmedelsavfall från butiker.

Ärendegång

Ett förslag till reviderade avfallsföreskrifter togs upp i Kretslopp och vattennämnden 2023-06-16 (§ 92 0228/23) och har därefter ställts ut för allmänheten samt remitterats Miljö- och klimatnämnden enligt beslut i nämnden.

Synpunkter har inkommit från både Miljö- och klimatnämnden (bilaga 3) och från allmänheten (bilaga 4). Hur synpunkterna har hanterats och vilka ändringar som gjorts i förslaget till avfallsföreskrifter framgår av bilaga 2. Kretslopp och vattennämnden har också informerats om vilka ändringar som gjorts och om att beslut ska tas i oktober genom en dragning på nämndmötet 2023-09-20 (§ 154 0228/23).

Kretslopp och vattennämnden har nu att besluta om ett förslag till föreskrifter för avfallshantering att gälla från 2024. Förslaget skickas till kommunstyrelsen och fastställs sedan i kommunfullmäktige.

Förvaltningens bedömning

Revideringarna som behöver göras till följd av lagändringarna är så pass omfattande att det föreslås att de gamla avfallsföreskrifterna helt upphör att gälla och att de nya antas i sin helhet.

Förslaget till föreskrifter har anpassats efter ny lagstiftning samt de nämndbeslut som fattats under året gällande förpackningsinsamling, exempelvis behöver olika

delar av föreskrifterna börja gälla vid olika tidpunkter beroende på när utsortering av förpackningar är tillgängliggjord för olika göteborgare.

I föreskrifterna föreslås fyra generella undantag. Dessa utgör undantag som ger möjlighet att transportera och behandla vissa avfallsslag som är avfall under kommunalt ansvar under de förutsättningar som framgår av paragraferna.

De generella undantagen är:

- Att verksamheter som samlar in textil för återanvändning får möjlighet att även hantera textilavfall.
- Att butiker som säljer livsmedel kan anlita en annan verksamhetsutövare än kommunen för att transportera bort och skilja matavfall från sin förpackning och därefter behandla fraktionerna separat.
- Att transporter av kommunalt avfall från en fastighet till en annan intilliggande fastighet, i syfte att samla avfallet på ett gemensamt hämtställe där Kretslopp och vattennämnden kan hämta det, är tillåtet. Det förtydligar att gemensamma kärl för närboende är tillåtet och att ett bostadsområde som sträcker sig över fastighetsgränser kan ha ett gemensamt avfallsutrymme.
- Att verksamheter som får grovavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar kan anlita en valfri aktör för transport och behandling av avfallet.

Förslaget gällande vem som får köra kommunalt avfall till ÅVC innebär en utökad möjlighet att ta hjälp av andra när det kommer till att transportera en enskild persons avfall. Förslaget innebär att familjemedlemmar, annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen samt hushållets fastighetsägare får köra hushållets grovavfall och farliga avfall till ÅVC. Vidare tillåts en yrkesmässig verksamhet som utför tjänster i en privatpersons hem eller trädgård där avfall uppstått till följd av den utförda tjänsten att ta med sig det avfallet därifrån och lämna det på en ÅVC. Exempel på sådan tjänst är röjning av dödsbo, trädgårdsarbete och städtjänst.

Med dessa utökade möjligheter bedömer förvaltningen att hushållens hjälp med borttransport ökar samtidigt som kommunens kontroll över avfallstransporter för kommunalt avfall bibehålls.

För att bestämma vilket avfall som faller under kommunalt ansvar används Naturvårdsverkets vägledning¹ samt Avfall Sveriges guide nr 25².

¹ Vägledning till definitionen av kommunalt avfall (naturvardsverket.se) Naturvårdsverket. Version 2, publicerad 2023-03-06.

² Innebörden av begreppet kommunalt avfall (avfallsverige.se) Avfall Sverige. Guide nr 25, publicerad april 2022.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Lagändringarna kommer att innebära förändrade kostnader som hanteras i ordinarie budgetarbete, däremot ger ändringen i föreskrifterna ingen ekonomisk effekt.

Att föreskrifterna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms minska risken att nämnden får kostnader för tvister och det kan bidra till att öka förtroendet för kommunen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ett viktigt syfte med avfallshanteringen är att minska den ekologiska belastningen från avfallet på miljön. Att reglerna är tydliga, enkla att tillämpa och stämmer överens med nationell lagstiftning bedöms ge bättre förutsättningar för att avfallshanteringen utförs på ett eftersträvat sätt.

Bedömning ur social dimension

Förslaget till föreskrifter innebär att en enskild person kan ta hjälp av andra i en större utsträckning för att få sitt avfall transporterat till kommunens återvinningscentraler. Därmed ökar möjligheten för hushåll att få sitt avfall omhändertaget på ett enkelt och miljöriktigt sätt.

Expedieringskrets

Kommunstyrelsen

Miljö- och klimatnämnden

Förslag till föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad

Slutversion inför beslut

2023-09-08

Innehåll

Kommunal renhållningsordning	4
1 Inledande bestämmelser	4
1.1 Bemyndigande	4
1.2 Definitioner	4
1.3 Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information 7	
1.4 Fastighetsinnehavarens ansvar för avfallshantering.....	8
1.5 Anordnarens ansvar för avfallshantering	8
2 Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar. 9	9
2.1 Skyldighet att sortera avfall	9
2.2 Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar	9
2.3 Krav på behållare, anordningar, avfallsutrymme och emballage 9	
2.4 Anskaffande och ägande	10
2.5 Nyanläggande eller ändring av hämtställe	11
3 Förutsättningar för hämtning av avfall under kommunalt ansvar 12	12
3.1 Rengöring och tillsyn.....	12
3.2 Åtgärder inför hämtning.....	12
3.3 Hämnings- och transportvägar	13
4 Hämningsområde och hämningsintervall för avfall under kommunalt ansvar.....	14
5 Åtgärder om inte föreskrifter följs	15
6 Särskilt om verksamheters avfall under kommunalt ansvar....	16
7 Verksamheters avfall som inte faller under kommunalt ansvar 17	17
7.1 Uppgiftsskyldighet	17
7.2 Avfallsanordningar	17
8 Undantag för avfall under kommunalt ansvar	18
8.1 Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar	18
8.2 Utsträckt hämningsintervall	19
8.3 Gemensamma avfallsbehållare.....	20
8.4 Uppehåll i hämtning	20
8.5 Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar	20

8.6 Testområde	21
9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	22
Bilaga 1. Sortering och lämning av avfall	23
Avfall under kommunalt ansvar.....	23
Avfall under producentansvar	32
Visst avfall från verksamheter	34
Bilaga 2. Hämtningsintervall för fastighetsnära insamling	39
Hämtningsområde 1 – hela Göteborg (utom Södra skärgården)	39
Hämtningsområde 2 – permanentbebodda öar utan fast landförbindelse (Asperö, Brännö, Donsö, Köpstadsö, Styrso och Vrångö)	43

Kommunal renhållningsordning

Tillsammans med avfallsplanen Göteborgsregionen minskar avfallet, Avfallsplan för 13 kommuner till 2030, utgör dessa föreskrifter Göteborgs Stads renhållningsordning.

Enligt 15 kap. § 41 miljöbalken (1998:808) ska renhållningsordningen innehålla en avfallsplan och de föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 1 §. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

1 Inledande bestämmelser

1.1 Bemyndigande

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 9 kap. 1 och 2 §§ avfallsförordningen (2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Göteborgs Stad.

1.2 Definitioner

2 § Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med avfall under kommunalt ansvar avses kommunalt avfall och annat avfall som kommunen har ansvar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken samt förpackningsavfall enligt 6 kap. 2 och 6 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar, det vill säga (1) kommunalt avfall, vilket innebär avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, (2) avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter, om anläggningen endast används för hushållsspillvatten, eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållsspillvatten, (3) latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar, och (4) bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet.

Punkt a-k är definitioner på olika avfall under kommunalt ansvar:

- a. Med restavfall avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, returpapper samt förpackningar, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från övrigt kärl- och säckavfall.
- b. Med blandat avfall menas restavfall och matavfall blandat.
- c. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart kommunalt avfall enligt definitionerna i 15 kap. 3 § miljöbalken och 1 kap. 4 § avfallsförordningen (2020:614), det vill säga som består av livsmedels- eller köksavfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen (skal, ben och liknande) i hushåll, restauranger, storkök, butiker, personalmatsalar, catering och liknande. I begreppet ingår matavfall som hålls ut i vasken i de fall detta samlas upp avskilt i slutna tankar. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (d) nedan.
- d. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
- e. Med förpackningar menas detsamma som i 7 § förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar. En förpackning är en produkt eller engångsartikel som har framställts för att innehålla, skydda eller presentera en vara eller för att användas för att leverera eller på annat sätt hantera en vara.
- f. Med returpapper menas tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger och liknande produkter av papper samt papper som tidningar trycks på.
- g. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårds- och parkavfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § 1 punkten avfallsförordningen (2020:614) som uppstår i trädgård vid bostadshus och sådant avfall från andra källor som är kommunalt avfall i enlighet med 15 kap. 3 § miljöbalken.
- h. Med farligt avfall menas ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 3 till avfallsförordningen (1 kap 4 §) eller enligt 2 kap 2 och 3 §§ i avfallsförordningen.
- i. Med grovavfall avses avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck, kärl, markbehållare eller sopsug.

- j. Med bygg- och rivningsavfall under kommunalt ansvar menas samma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken, det vill säga avfall från byggande, rivning och anläggningsarbeten som inte görs i yrkesmässig verksamhet.
 - k. Med avloppsavfall menas avloppsfraktioner och filtermaterial från små avloppsanläggningar (se punkt 8), samt även latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar.
- 2. Med fastighetsinnehavare menas den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
 - 3. Med nyttjanderättshavare menas den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
 - 4. Med den avfallsansvariga nämnden menas Göteborgs Stads Kretslopp och vattennämnd.
 - 5. Med den tillsynsansvariga nämnden menas Göteborgs Stads Miljö och klimatnämnd.
 - 6. Med kärl- och säckavfall menas 2 § punkt 1 a–c ovan.
 - 7. Med behållare menas kärl, container, markbehållare, säck, storsäck, latrinbehållare, fosforfälla, slamavskiljare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av avfall under kommunalt ansvar.
 - 8. I enlighet med avgränsningen av kommunens ansvar enligt 15 kap. 20 § 2 miljöbalken, avses med små avloppsanläggningar slutna tankar, slamavskiljare, fosforfällor, mobila toaletter, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som inte är allmänna enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter och endast används för hushållspillvatten eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten.
 - 9. Med producentansvar menas att producenterna har lagstadgade skyldigheter för avfallet de ger upphov till. Exempel på avfall som omfattas av producentansvar är förpackningar (se punkt 1 e), konsumentelavfall, batterier och läkemedel.
 - a. Med konsumentelavfall menas detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning. Till konsumentelavfall räknas uttjänta produkter som normalt har använts i hushållet.
 - b. Med elavfall från verksamheter menas detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för

elutrustning. Till elavfall från verksamheter räknas uttjänta produkter som normalt har använts i verksamheten.

10. Med bygg- och rivningsavfall avses i enlighet med 15 kap. 8 § miljöbalken avfall från bygg- och rivningsarbeten. Det bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet är kommunalt avfall enligt punkten j.
11. Med återvinningscentral menas kommunens mottagningscentral för huvudsakligen: grovavfall, bygg- och rivningsavfall, farligt avfall från enskilda hushåll och mindre verksamheter, trädgårdsavfall och vissa avfall under producentansvar.
12. Med kretsloppsplats menas av kommunen anordnade platser för insamling av grovavfall och förpackningar från permanentbebodda öar utan fast landförbindelse.
13. Med dragväg menas avståndet mellan behållaren eller grovavfallsutrymmet och hämtningsfordonets uppställningsplats. Det är den väg som hämtningspersonalen flyttar avfallet.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken samt till gällande avfallsförordning och andra förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken.

1.3 Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Kretslopp och vattennämnden har verksamhetsansvar för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i kommunen.

Om inte annat anges i dessa föreskrifter eller i kommunens beslut om auktorisation eller dispens, ska all borttransport och vidare hantering av avfall under kommunalt ansvar utföras av kommunens avfallsorganisation (renhållaren) eller, den som kommunens avfallsorganisation för ändamålet anlitar eller kommunen samverkar med, i dessa föreskrifter benämnd renhållarens utförare.

4 § Miljö- och klimatnämnden utför tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken samt enligt förordningar och föreskrifter med stöd av miljöbalken.

5 § Kretslopp och vattennämnden informerar hushållen om krav på hantering av förpackningar, konsumentelavfall och däck enligt producentansvaret.

Kretslopp och vattennämnden informerar hushåll och verksamheter med avfall under kommunalt ansvar om avfallsförebyggande åtgärder enligt 15 kap. 45 § miljöbalken.

1.4 Fastighetsinnehavarens ansvar för avfallshantering

6 § Fastighetsinnehavaren är betalningsansvarig för avfallshanteringen, med vissa undantag. Avgift ska betalas för den hantering av avfall som utförs av kommunen, och enligt den renhållningstaxa som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken. I renhållningstaxan anges de undantag från betalningsansvar som fastighetsinnehavaren har. I dessa fall är avfallsinnehavaren istället betalningsansvarig.

Vid ägarbyte av fastighet ska den avflyttande fastighetsinnehavaren anmäla ändringen till Kretslopp och vattennämnden i samband med bytet.

7 § Fastighetsinnehavaren är skyldig att hålla de som bor eller är verksamma på fastigheten informerade om var möjlighet finns att lämna utsorterade fraktioner av avfall som listas i bilaga 1 och om gällande regler för avfallshantering samt verka för att dessa efterlevs.

8 § Fastighetsinnehavaren ska informera Kretslopp och vattennämnden om ändrade förhållanden som har betydelse för avfallshanteringen på fastigheten.

9 § Om fastighetsinnehavaren överlåter sitt ansvar för avfallshantering på en nyttjanderättshavare så övertar nyttjanderättshavaren fastighetsinnehavarens ansvar. Överlåtelsen ska vara skriftlig. Om nyttjanderättshavaren inte fullföljer sitt ansvar återgår det till fastighetsinnehavaren.

1.5 Anordnarens ansvar för avfallshantering

10 § En anordnare, av till exempel en offentlig tillställning eller allmän sammankomst, är nyttjanderättshavare och därmed ansvarig för sortering och överlämning av de avfallsslag som nämns i bilaga 1.

2 Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar

2.1 Skyldighet att sortera avfall

Skyldigheten att sortera regleras i miljöbalken och förordningar meddelade med stöd av miljöbalken.

11 § Fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare, hushåll och andra som innehar avfall under kommunalt ansvar ska sortera ut och lämna avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.

12 § Fastighetsinnehavaren ska göra det möjligt att sortera ut och hålla de avfallsslag åtskilda som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren eller renhållarens utförare.

13§ Nyttjanderättshavaren ska sortera ut avfall i de behållare som fastighetsinnehavaren tillhandahåller.

2.2 Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar

14 § Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till och transporteras bort av renhållaren eller renhållarens utförare genom abonnemang på avfallstjänster och vid behov beställning av enstaka hämtning, om inte annat sägs i dessa föreskrifter och dess bilaga 1.

Utsorterade avfallsslag hämtas vid fastigheten vid överenskommen eller anvisad plats enligt 31 § eller lämnas enligt instruktion i bilaga 1.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

2.3 Krav på behållare, anordningar, avfallsutrymme och emballage

15 § Fastighetsinnehavare ska se till att det inom eller vid fastigheten finns behållare för

a) restavfall och matavfall eller

b) blandat avfall (*Upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*)

samt därutöver förpackningar av papper, plast, metall och glas från hushåll (*Träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren behållare för sortering av förpackningar*).

I flerbostadshus ska fastighetsinnehavaren erbjuda hämtning av grovavfall, returpapper och farligt avfall enligt hämtningsintervallen i bilaga 2.

För farligt avfall kan fastighetsinnehavaren, istället för att beställa egen hämtning, hänvisa till närmaste insamling för farligt avfall, till exempel stoppställe och tid för farligt avfallsbilen. För returpapper kan fastighetsinnehavaren, istället för att erbjuda hämtning av returpapper, hänvisa till närmaste allmänna insamlingssystem för returpapper.

16 § I behållare, anordning och avfallsutrymme får endast det avfall som behållaren och utrymmet är avsett för lämnas.

17 § Avfall ska vara emballerat så att skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppkommer. Kraven på emballering finns i bilaga 1.

18 § Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport från fastigheten. Kretslopp och vattennämnden fastställer intervall för hämtning utifrån bilaga 2, samt typ och antal behållare vid fastighet efter samråd med fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren.

19 § Behållare och anordningar som används för uppsamling av avfall under kommunalt ansvar ska vara godkända av Kretslopp och vattennämnden.

2.4 Anskaffande och ägande

20 § Kretslopp och vattennämnden äger och tillhandahåller kärl och säckar med undantag för behållare för returpapper och förpackningar.

Fastighetsinnehavaren kan äga eller hyra container.

Fastighetsinnehavaren anskaffar, installerar och äger markbehållare, sopsug, avloppsanläggning, fettavskiljare och matavfallstank.

Fastighetsinnehavaren äger eller hyr mobil toalett.

Kretslopp och vattennämnden ansvarar för märkning av behållare och hämtställe.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av fastighetens avfallsanordningar och avfallsutrymmen.

Enligt Boverkets byggregler (2011:6) ska det finnas plats för källsortering i bostadslägenheten.

2.5 Nyanläggande eller ändring av hämtställe

För nyanläggande eller ändringar av befintliga hämtställen finns ytterligare regler i plan- och bygglagstiftningen.

21 § När utrymme för kärl, små avloppsanläggningar, markbehållare och mobil sopsug installeras eller anläggs ska lämplig plats utses med hänsyn till vad som är god arbetsmiljö vid avfallshantering och för att förebygga olägenheter såsom buller, skadedjur och lukt, eller trafikolyckor och risker med hängande last vid tömning med kranbil.

För hämtning av kärl- och säckavfall, förpackningar i kärl och returpapper i kärl får dragvägen vara högst 25 meter mätt från avfallsutrymmets mittpunkt till hämtfordonets bakre del och vägen ska ha en fri bredd på minst 1,2 meter vid rak passage. Där dragvägen ändrar riktning ska bredden vara minst 1,35 meter. Lutningen mellan avfallsutrymme och lastplats bör inte överstiga 1 meter på 20 meter och får vara högst 1 meter på 12 meter vid nyanläggande. Om friktionen mellan kärl och underlag är hög eller om lutningen är stor måste kärlet vara lättare än om underlaget är plant.

För hämtning av trädgårdsavfall i kärl får ingen dragväg förekomma.

För styckvis hämtning av grovavfall från till exempel grovavfallsrum får dragvägen vara högst 10 meter mätt från avfallsutrymmets dörr till hämtfordonets bakre del och vägen ska ha en fri bredd på minst 1,2 meter vid rak passage. Denna begränsning gäller inte när grovavfall hämtas från bostaden efter särskild beställning.

Vid en återvändsgata ska det finnas en vändplats som är dimensionerad för en sopbil. Vändplatsen kan utformas som en vändplan eller som en trevägskorsning.

22 § När nytt avfallsutrymme byggs till flerbostadshus ska det minst ha plats för att sortera ut restavfall, matavfall, returpapper, förpackningar och farligt avfall. I fastigheter som har verksamhetslokaler ska det finnas plats för att sortera ut restavfall, returpapper, förpackningar och matavfall.

23 § För tömning med slambil av till exempel enskilda avlopp, fettavskiljare och matavfallstank får avståndet mellan hämtfordonets uppställningsplats och anslutningspunkt inte överstiga 20 meter. Höjdskillnaden mellan hämtfordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 7 meter. Lock eller manlucka får väga högst 15 kg.

24 § För tömning av fosforfälla med kranbil får avståndet mellan hämtfordonets uppställningsplats och förpackat filtermaterial inte

överskrida 5 meter vid en maximal vikt på 1 000 kg eller 10 meter vid en maximal vikt på 500 kg.

25 § För tömning av markbehållare ska hämtfordonets uppställningsplats vara placerad så att avståndet mellan hämtfordonets mittpunkt och behållarens mittpunkt inte överskrider 5 meter. På uppställningsplatsen får inte hämtningsfordonet stå närmare behållaren än 2 meter vid tömning.

26 § För tömning med mobil sopsug ska dockningspunkten placeras högst 5 meter från hämtfordonets uppställningsplats. Anordningen ska vara anpassad till utrustningen på Kretslopp och vattennämndens hämtfordon. Lock eller manlucka får väga högst 15 kg.

3 Förutsättningar för hämtning av avfall under kommunalt ansvar

3.1 Rengöring och tillsyn

27 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare och anordning. För att förebygga störningar i anordningens funktion och för att motverka buller och lukt på sina egna behållare och anordningar ska fastighetsinnehavaren ge dem regelbunden service.

När Kretslopp och vattennämnden ska reparera och underhålla sina behållare ska fastighetsinnehavaren göra dem tillgängliga.

Fastighetens behållare, anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

3.2 Åtgärder inför hämtning

28 § Fastighetsinnehavaren ska tillhandahålla nycklar, portkoder och dylikt så att renhållaren och renhållarens utförare har tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Fastighetsinnehavaren ska meddela Kretslopp och vattennämnden ändringar innan hämtning utförs.

Fastighetsinnehavaren ska förbereda anläggningar, anordningar och behållare så att de är tillgängliga för tömning med de fordon som används i kommunens insamlingssystem.

Fastighetsinnehavaren ska skydda anläggning, anordning, behållare eller annan egendom från skador som kan uppstå vid tömning.

29 § Vid tömning av behållare ska fastighetsinnehavaren se till att den inte fylls så mycket att den inte kan stängas eller så att tömning försvåras på annat sätt.

Behållaren får heller inte vara så tung att det blir svårt att flytta den, då det krävs för tömning, eller att arbetsmiljökrav inte kan uppfyllas.

Behållaren ska vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

Kärlet ska placeras med draghandtaget utåt så att hämtningspersonal inte behöver vända på det för att kunna flytta det.

Alla hinder på dragvägen ska undanröjas så att kärlet är lätt tillgängligt.

30 § Innan hämtning från avloppsanläggning ska fastighetsinnehavaren tillhandahålla de instruktioner som behövs i samband med tömning.

Instruktionerna ska även finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen.

Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfrusen vid tömning och får väga högst 15 kg. Om locket öppnas genom att det dras åt sidan får det väga högst 40 kg.

Inför hämtning av förpackat filtermaterial ska fastighetsinnehavaren placera detta inom längsta tillåtna avstånd om fosforfällan ligger utanför avståndet som anges i 24 §. Efter hämtning ska fastighetsinnehavaren tillföra anläggningen nytt filtermaterial.

När en avloppsanläggning tas ur bruk, till exempel efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning ska den sluttömmas. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren.

3.3 Hämtnings- och transportvägar

31 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar görs normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en plats som anvisas av Kretslopp och vattennämnden.

32 § Fastighetsinnehavaren ska se till att dragvägen hålls fri från hinder, snö och halka och är i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Kärlet ska placeras så att det så långt som möjligt uppfyller vad som sägs i 21 §.

Fastighetsinnehavaren ska se till att transportvägen inom fastigheten fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hålls i farbart skick. Transportvägen inom fastigheten ska ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri inför hämtning.

Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren lämna avfallet på en plats som överenskommes med Kretslopp och vattennämnden eller anvisas enligt 31 §.

Väghållare av enskild väg som används vid hämtning av avfall under kommunalt ansvar ska se till att vägen är dimensionerad och hålls i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle för de fordon som normalt används i hämtningsområdet.

4 Hämtningsområde och hämtningsintervall för avfall under kommunalt ansvar

33 § Göteborgs Stad utgör tre hämtningsområden:

1. Hela Göteborg utom Södra skärgården (punkt 2–3)
2. Permanent bebodda öar utan fast landförbindelse (Asperö, Brännö, Donsö, Köpstadsö, Styrsö och Vrångö)

Övriga öar utan fast landförbindelse

34 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar från hämtningsområde 1 och 2 sker enligt intervallen i bilaga 2.

35 § I hämtningsområde 3 ska fastighetsinnehavaren ställa behållare med avfall under kommunalt ansvar på en plats som har anvisats av Kretslopp och vattennämnden. Hämtningsintervall och typ av behållare fastställs enligt 18 §. Fettavskiljare töms minst sex gånger per år, eller med det tätare intervall som krävs för att säkerställa anordningens funktion.

36 § Om allmänna vägar, som är kommunala och statliga, inte är farbara och hämtning uteblir åker renhållaren eller renhållarens utförare tillbaka som mest tre gånger inom sju arbetsdagar för att utföra hämtningen.

Vid helgdagar kan i vissa fall hämtning ske vid annat tillfälle än det ordinarie. Kretslopp och vattennämnden meddelar i förväg om sådana avvikelser.

5 Åtgärder om inte föreskrifter följs

37 § Renhållaren eller renhållarens utförare har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna inte följs.

Efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren ska avfallet hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning.

38 § Vid felsortering av avfall under kommunalt ansvar kan felsorteringsavgift debiteras i enlighet med vad som närmare framgår av kommunens avfallstaxa.

Med felsortering avses vad som kan verifieras vid en okulär besiktning av innehållet och där sortering inte har skett på det sätt som är reglerat med stöd av dessa föreskrifter.

6 Särskilt om verksamheters avfall under kommunalt ansvar

39 § Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall. För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller 1–42 §§, 44 §, 46–48 §§ och 50–61 §§ om inte annat anges i dessa föreskrifter.

40 § Verksamheter som har avfallshantering som är samlokaliserad med hushåll och som har anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av förpackningsavfall eller skrymmande förpackningsavfall ska sortera ut förpackningsavfallet i enlighet med bilaga 1 och lämna det till ett insamlingssystem som kommunen eller den som renhållaren eller renhållarens utförare tillhandahåller.

För plastflaskor och metallburkar som är avsedda för ett retursystem gäller i stället att sådana alltid ska lämnas till retursystemet i enlighet med bilaga 1.

Verksamheter omfattas inte av bestämmelserna i bilaga 1 om att utsorterade läkemedelsavfall och förpackningar innehållandes läkemedelsavfall ska lämnas till apotek, bestämmelserna gäller endast hushåll.

Närmare föreskrifter om sortering återfinns i bilaga 1.

7 Verksamheters avfall som inte faller under kommunalt ansvar

7.1 Uppgiftsskyldighet

41 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska på begäran lämna uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

För den som driver en yrkesmässig verksamhet och har oljeavskiljare ska resultat av utförda kontroller, tömningar och besiktningar lämnas årligen till Kretslopp och vattennämnden. Därutöver ska information om anordningen lämnas vid nyinstallation, vid förändringar av verksamheten som rör oljeavskiljarens funktion eller på begäran av Kretslopp och vattennämnden.

Enligt 4 kap. 9 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 4 kap. 8 § avfallsförordningen till Kretslopp och vattennämnden.

7.2 Avfallsanordningar

42 § Avfallsanordningar, till exempel fett- och oljeavskiljare, ska skötas och tömmas så att de har fullgod funktion och inte orsakar olägenhet. Med fullgod funktion menas att avfallsanordningen fungerar så som avsett och därmed inte orsakar någon skada på miljö, människors hälsa eller andra anordningar och verksamheter. Se bilaga 1 för särskilda krav på vissa anordningar.

8 Undantag för avfall under kommunalt ansvar

8.1 Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar

Anmälan eller tillstånd för yrkesmässig kompostering och annan behandling kan eventuellt krävas enligt miljöprövningsförordningen (2013:251)

43 § Anmälan om kompostering eller ansökan om annat omhändertagande av avfall under kommunalt ansvar på den egna fastigheten och andra undantag från avfallsföreskrifterna handläggs av ansvarig nämnd enligt vad som anges nedan.

44 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

45 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Torrt trädgårdsavfall som inte kan komposteras får eldas om det kan ske utan att olägenhet uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut. Exempelvis beslut meddelade med stöd av förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Även brandriskvarning ska beaktas.

En förutsättning är att avståndet till närmsta byggnad där människor stadigvarande vistas är minst 200 meter. Eldning av torrt trädgårdsavfall är tillåtet utanför detaljplanelagt område under april och oktober oavsett avstånd till närmsta byggnad. Grenar som är grövre än 4 cm i diameter får inte eldas.

46 § Matavfall som uppstår på fastighet får komposteras på fastigheten efter anmälan till Kretslopp och vattennämnden.

Kompostering av matavfall på fastighet ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår

Fastigheten ska ge utrymme för användning av kompostjorden.

47 § Fastighetsägare som har ett godkännande från Kretslopp och vattennämnden att tillföra spillvatten från en köksavfallskvarn till den

allmänna spillvattenanläggningen undantas från kravet på hämtning av matavfall.

48 § Latrin och avloppsslam får komposteras på egen fastighet, i särskild avsedd anläggning, efter ansökan till Miljö- och klimatnämnden.

Ansökan ska innehålla en komplett beskrivning av anläggningen och hanteringen av avfallet.

Vid användning av avfall från fosforfällor som jordförbättringsmedel på egen eller annan lantbruksfastighet inom Göteborgs kommun kan dispens från hämtning medges efter ansökan till Miljö- och klimatnämnden.

49 § Avlidet mindre sällskapsdjur får grävas ner på egen fastighet utan anmälan. En förutsättning är att gropan är så djup att djur hindras från att gräva upp det och att det inte finns någon misstanke om smitta. Det är inte tillåtet att gräva ner djuret under grundvattennivån eller om det finns risk för att förorena grundvatten.

8.2 Utsträckt hämtningsintervall

50 § För små avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare, eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, medges tidsbegränsat tillstånd för utsträckt hämtningsintervall efter ansökan till Miljö- och klimatnämnden. En förutsättning är att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet, kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att hämtning anpassas till anläggningens behov.

51 § För fettavskiljare kan fastighetsinnehavare, eller den nyttjanderättshavare som äger anordningen, medges tidsbegränsat tillstånd för utsträckt hämtningsintervall efter ansökan till Kretslopp och vattennämnden.

52 § Ett tidsbegränsat tillstånd för utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna inte längre uppfylls.

53 § Vid ägarbyte av fastighet upphör ett tidsbegränsat tillstånd för utsträckt hämtningsintervall att gälla. Inflyttande fastighetsinnehavare kan ansöka om tillstånd på nytt.

8.3 Gemensamma avfallsbehållare

54 § Två eller fler närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter skriftlig anmälan till Kretslopp och vattennämnden medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare förutsatt att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplatsen.

Medgivandet kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna inte längre uppfylls.

8.4 Uppehåll i hämtning

55 § Uppehåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar medges efter skriftlig anmälan till Kretslopp och vattennämnden om hämtstället inte kommer att användas under en sammanhängande tid om minst åtta veckor. Anmälan ska göras före den vilande perioden och ett uppehåll i hämtning kan tidigast gälla från det datum då anmälan gjordes.

Uppehåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar medges för maximalt ett år per ansökningstillfälle.

8.5 Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar

56 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare får efter ansökan till Miljö- och klimatenämnden, om det finns särskilda skäl, medges dispens från förbudet i 15 kap. 24 § 1 stycket miljöbalken om den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

57 § För hantering av avfall enligt 58-61 §§ behöver fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare inte ansöka om eget omhändertagande eller befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar enligt 56 § om den som ska hantera avfallet kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

58 § Textil som är kommunalt avfall och som samlats in i samma system som textilprodukter till återbruk får transporteras och behandlas yrkesmässigt av annan än renhållaren eller renhållarens utförare.

59 § Butiker kan istället för att skilja livsmedelsavfall från sin förpackning innan överlämnandet till renhållaren eller renhållarens

utförare använda sig av en yrkesmässig utförare som kan skilja förpackningen från sitt innehåll.

Den yrkesmässiga utföraren som anlitas får transportera det förpackade livsmedelsavfallet. Livsmedelsavfallet som skilts från sin förpackning ska behandlas biologiskt.

60 § Verksamheter med grovavfall under kommunalt ansvar kan anlita en yrkesmässig utförare för att transportera och behandla avfallet istället för renhållaren eller renhållarens utförare.

61 § Fastighetsinnehavare, nyttjanderättshavare eller deras utförare får transportera avfall under kommunalt ansvar till intilliggande fastighet, om syftet är att samla avfallet på ett gemensamt hämtställe för överlämning till renhållaren eller renhållarens utförare. En anmälan om gemensamma avfallsbehållare ska göras enligt 54 §.

8.6 Testområde

62 § Efter samråd med Miljö- och klimatnämnden får Kretslopp och vattennämnden tillämpa andra hämtningsintervall, behållare och insamlingssystem för andra avfallsslag än vad som anges i dessa föreskrifter under testperioder i begränsade områden för att utveckla servicen mot medborgarna.

9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter träder i kraft 2024-01-01 då föreskrifter för avfallshantering för Göteborg Stad 2022-01-01 upphör att gälla.
2. Följande bestämmelser upphör att gälla enligt vad som anges under respektive punkt:
 - 15 § punkt b (avser blandat avfall)
 - Tabell 1 i bilaga 1 (avser krav och anvisningar för blandat avfall)
 - Tabell 1 i bilaga 1 (ej obligatorisk utsortering av matavfall)
 - Punkt 1 b i bilaga 2
 - Punkt 2 c och e i bilaga 2
 - Punkt 3 b, e och g i bilaga 2
 - Punkt 4 b i bilaga 2
 - Punkt 5 b i bilaga 2
 - Punkt 6 b i bilaga 2
3. Följande bestämmelser ska tillämpas enligt vad som anges under respektive punkt:
 - 15 § stycket om förpackningar
 - Tabell 1 i bilaga 1 (sorterade förpackningar kan lämnas fastighetsnära)
 - Punkt 2 f och g i bilaga 2
 - Punkt 3 h och i i bilaga 2

Bilaga 1. Sortering och lämning av avfall

Avfall under kommunalt ansvar

1. Tabell 1 innehåller anvisningar för utsorterade avfallsslag för avfall under kommunalt ansvar. För verksamheter finns särskilda anvisningar för visst avfall inklusive avfall under kommunalt ansvar i tabell 3.
2. Följande anvisningar gäller för transport till och lämning av avfall på någon av kommunens återvinningscentraler:
 - a. Matavfall, restavfall, blandat avfall och avloppsavfall får inte lämnas på kommunens återvinningscentraler.
 - b. Avfallsinnehavaren får inte köra in på återvinningscentraler med fordon som är tyngre än 3,5 ton.
 - c. Ett enskilt hushåll får själva transportera sitt grovavfall, bygg- och rivningsavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall, returpapper och förpackningar till kommunens återvinningscentraler. Det enskilda hushållet får även använda sig av en familjemedlem eller annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen eller annan lag om särskilt stöd samt sin fastighetsinnehavare för transport av detta avfall till kommunens återvinningscentral.
 - d. En yrkesmässig verksamhet som har utfört en tjänst i en privatpersons hem eller trädgård där grovavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall, returpapper eller förpackningar uppstått till följd av den utförda tjänsten får transportera och lämna avfallet på kommunens återvinningscentraler. Exempel på sådana tjänster är röjning av dödsbo, trädgårdsarbete, städtjänst eller leverans av heminredning som ersätter annan heminredning som därmed blir ett grovavfall.

- e. Alla verksamheter får själva eller med egen personal transportera sitt grovavfall och trädgårdsavfall under kommunalt ansvar till kommunens återvinningscentraler. En mindre verksamhet får utöver detta transportera eget farligt avfall till kommunens återvinningscentraler.

3. Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Tabell 1. Anvisningar per avfallsslag för avfall under kommunalt ansvar			
Avfallsslag	Krav på sortering och möjlighet till eget omhändertagande	Krav på emballering, förvaring och anordningar med mera	Instruktion för hämtning och lämning
Restavfall Exempel: Diskborstar, tandborstar, blöjor, fönsterkuvert och dammsugarpåsar.	Sorteras och hålls skilt från annat avfall.	Avfallet ska vara emballerat så att det inte sprids eller kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	Lämnas i behållare för restavfall. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.
Blandat avfall (<i>Krav och anvisningar upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall</i>)	Sorteras och hålls skilt från annat avfall.	Avfallet ska vara emballerat så att det inte sprids eller kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	Lämnas i behållare för blandat avfall. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.

Avser restavfall blandat med matavfall.			
Farligt avfall (exklusive konsumentavfall) Exempel: Rester av olja, färg, starka rengöringsmedel, produkter innehållandes kvicksilver eller kemikalier.	Sorteras och hålls skilt från annat avfall.	Emballaget ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll, om möjligt ska originalförpackningen användas. Olika typer av farligt avfall får inte blandas. Ska förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Enskilda hushåll ska lämna avfallet till kommunens insamlingssystem för farligt avfall. Boende i flerbostadshus kan även lämna avfallet i det insamlingssystem som fastighetsinnehavaren tillhandahåller. Mindre verksamheter (färre än 10 anställda och mindre än 2 mkr omsättning per år) kan lämna avfallet till kommunens återvinningscentraler, se instruktioner i tabell 3.
Grovavfall Exempel: Trasiga möbler, cyklar, barnvagnar, stora leksaker och julgränar.	Hanteras separat från annat avfall under kommunalt ansvar. Sorteringsanvisningar på återvinningscentral ska följas.	Emballerings krävs i vissa fall vid fastighetsnära hämtning, till exempel bör flera stora leksaker paketeras för att underlätta hämtning och minska risken för nedskräpning.	Enskilda hushåll ska lämna avfallet till kommunens återvinningscentraler sorterat (se punkt 2c och d ovan), eller beställa

	Sorteringsanvisningar från renhållaren eller renhållarens utförare ska följas vid fastighetsnära hämtning.		hämtning enligt instruktion av Kretslopp och vattennämnden. Boende i flerbostadshus kan även lämna grovavfall i utrymmen eller behållare som fastighetsinnehavaren tillhandahåller. Hämtning från flerbostadshus utförs av renhållaren eller renhållarens utförare.
Bygg- och rivningsavfall (som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet) Exempel: Kakel, fönster, gipsskivor, oimpregnerat trä, tegel och armeringsjärn.	Avfallet ska sorteras i åtminstone följande sex fraktioner: trä, mineral (betong, tegel, klinker, keramik och sten), metall, glas, plast och gips.	Fraktionerna ska förvaras skilt från varandra och annat avfall och även transporteras skilt (transporten kan ske i samma fordon).	Bygg- och rivningsavfall lämnas till kommunens återvinningscentraler. Hämtning kan även beställas av Kretslopp och vattennämnden.
Trädgårdsavfall (som inte innehåller invasiva arter) Exempel: Fallfrukt, löv, gräs, kvistar och grenar som är mindre än 3 cm i diameter.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall. Får komposteras på fastigheten utan anmälan.	Emballeras ej.	Lämnas till kommunens återvinningscentraler. Hämtning kan beställas av Kretslopp och vattennämnden.

	Eldning får endast ske enligt vad som framgår av 45 § i avfallsföreskrifterna.		
Trädgårdsavfall som innehåller invasiva arter Trädgårds- och parkavfall med parkslide eller arter som EU-klassats som invasiva. Exempel: Växtdelar av jättebalsamin, jätteloka och parkslide.	Växtmaterial i form av invasiva växter ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall, och sorteras ut från annat biologiskt avfall. Får ej komposteras.	Växtmaterial från invasiva arter ska förpackas i dubbla sopsäckar.	Förpackat växtmaterial från invasiva arter lämnas som brännbart avfall.
Matavfall Exempel: Matrester, kaffesump och hushållspapper. Små mängder fallfrukt och snittblommor är trädgårdsavfall som får lämnas i matavfallet.	Ej obligatorisk utsortering (<i>Upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall</i>). Får komposteras på fastighet efter anmälan.	Läggs i påse som tillhandahålls eller är godkänd av Kretslopp och vattennämnden. Om behållaren är en matavfallstank ska påse inte användas.	Lämnas i behållare för matavfall. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.

	Får tillföras spillvattennätet om godkännande från Kretslopp och vattennämnden finns.		
Ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall.	Hålls i förslutningsbar behållare av plast eller papper.	Förslutna behållare lämnas på kommunens återvinningscentraler. Förslutna behållare kan också läggas i behållare för restavfall eller blandat avfall.
Förpackningar från hushåll	Förpackningsavfall i form av (1) papper och kartong, (2) plast, (3) metall, (4) färgat glas, (5) ofärgat glas, (6) trä, och (7) övrigt förpackningsmaterial ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. Hushåll ska sortera ut skrymmande förpackningsavfall från annat avfall under kommunalt ansvar och från förpackningsavfall enligt 1-7. Sorteringskravet gäller dock inte en förpackning som innehåller farligt avfall eller läkemedelsavfall, om	Inget krav på emballering.	Hushåll ska lämna utsorterade förpackningar enligt 1-7 till ett insamlingssystem som renhållaren eller renhållarens utförare tillhandahåller. Sorterade förpackningar enligt 1-5 kan lämnas fastighetsnära (<i>Träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren behållare för sortering av förpackningar</i>). Skrymmande förpackningar kan lämnas till kommunens

	förpackningen underlättar den praktiska hanteringen av avfallet. Förpackning som innehåller farligt avfall eller rester av farligt avfall ska i stället hanteras som farligt avfall.		insamlingssystem för skrymmande förpackningar. Alla förpackningar 1-7 och skrymmande förpackningar kan lämnas till kommunens återvinningscentraler.
Returpapper Exempel: Tidningar och reklamblad.	Hanteras separat från annat avfall under kommunalt ansvar.	Emballeras ej.	Enskilda hushåll ska lämna avfallet till kommunens insamlingssystem för returpapper. Boende i flerbostadshus kan även lämna avfallet i det insamlingssystem som fastighetsinnehavaren tillhandahåller. Hämtning från flerbostadshus utförs av Kretslopp och vattennämnden.
Kasserade textilier Exempel: Kläder och hemtextilier.	Ej obligatorisk utsortering.	Läggs i påse.	Lämnas till kommunens insamlingssystem för textilavfall. Textilier för återbruk kan lämnas till valfri aktör.

Avloppsavfall	Enligt 9 kap. 7 § i miljöbalken (1998:808). Eget omhändertagande får ske efter ansökan.	Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackade. Latrin samlas in i mobil toalett.	Filtermaterialet ska vara åtkomligt för tömning. Mobil toalett töms genom slamsugning. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.
Fett från fettavskiljare	Enligt Allmänna Bestämmelser för Vatten och Avlopp (ABVA).		Anordningen ska vara åtkomlig för tömning. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.
Avliden sällskapsdjur	Mindre sällskapsdjur får grävas ner på egen fastighet utan anmälan.	Förpackas väl innan det lämnas i behållare. Om det lämnas till Renovas avfallskraftvärmeverk i Sävenäs ska emballaget bestå av dubbla plastsäckar omslutna av papperspåse.	Avliden sällskapsdjur under 1 kg kan lämnas i behållare för blandat avfall eller restavfall om det inte finns någon misstanke om smitta. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden. Avliden sällskapsdjur kan även lämnas till Renovas avfallskraftvärmeverk i Sävenäs.

Skärande och stickande avfall Exempel: trasiga dricksglas och knivar, nålar från sytillbehör, vassa trädgårdsredskap, rakhyvlar och skärblad.		Omsluts av förpackning eller påse för att skydda mot skärskador. Läggs i påse för restavfall eller blandat avfall.	Lämnas i behållare för restavfall eller blandat avfall. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.
Smittförande avfall Exempel: Föremål med skärande/stickande egenskaper som varit i kontakt med kroppsvätskor från människor eller från djur inom djurens hälso- och sjukvård som antas vara smittförande. Se gällande föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket för vägledning.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap 10 § avfallsförordningen (2020:614).	Läggs i speciell behållare som tillhandahålls av apotek.	Lämnas på apotek som Kretslopp och vattennämnden har avtal med.
Avfall som innehåller asbest Exempel: Vägglattor och rörisolering.	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	Förpackas väl i kraftig plast (minst 0,2 mm).	Lämnas i behållare vid Tagene återvinningscentral eller Styrö Skärets återvinningscentral.

		Asbest som är emballerat i tunna sopsäckar tas inte emot.	
--	--	---	--

Avfall under producentansvar

4. Tabell 2 innehåller specifika anvisningar för utsorterade avfallsslag för avfall under producentansvar.

Tabell 2. Anvisningar per avfallsslag för avfall under producentansvar			
Avfallsslag	Krav på sortering	Krav på emballering, förvaring, anordningar med mera	Instruktion för hämtning och lämning
Förpackningar	Enligt avfallsförordningen (2020:614). Se tabell 1 för anvisningar för förpackningar från hushåll. Se tabell 3 för anvisningar för förpackningar från verksamheter.	Se tabell 1 för anvisningar för förpackningar från hushåll. Se tabell 3 för anvisningar för förpackningar från verksamheter.	Se tabell 1 för anvisningar för förpackningar från hushåll. Se tabell 3 för anvisningar för förpackningar från verksamheter.

Plastflaskor och metallburkar avsedda för retursystem	Enligt avfallsförordningen (2020:614).		Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Kasserade bilbatterier	Enligt förordning (2008:834) om producentansvar för batterier.	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra eller innehåll rinner ut.	Lämnas till producenternas eller kommunens insamlingssystem.
Kasserade bärbara batterier	Enligt förordning (2008:834) om producentansvar för batterier.	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till producenternas eller kommunens insamlingssystem.
Konsumentelavfall Exempel: Trasig dator, mobiltelefonladdare och kaffebryggare.	Enligt förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till kommunens eller producenternas insamlingssystem. Om fastighetsinnehavaren tillhandahåller behållare för konsumentelavfall kan avfallet lämnas där. Max två enheter kyl och frys per dag och besökare kan lämnas till kommunens återvinningscentral.
Däck	Enligt förordningen (2023:133) om producentansvar för däck	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till producenternas eller kommunens insamlingssystem.
Läkemedel	Enligt förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel	Läggs i genomskinlig påse.	Lämnas till apotek.

Visst avfall från verksamheter

5. Tabell 3 innehåller specifika anvisningar för vissa utsorterade avfallsslag från verksamheter.
6. Verksamhetsavfall, till exempel bygg- och rivningsavfall som producerats i en yrkesmässig verksamhet, faller inte under kommunalt insamlingsansvar och ska hanteras separat från avfall under kommunalt ansvar.
7. Avfallsinnehavaren ansvarar för att verksamhetsavfall lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs, att avfall under producentansvar lämnas till producenternas insamlingssystem och avfall under kommunalt ansvar lämnas till renhållaren eller renhållarens utförare eller hanteras på annat sätt enligt dessa föreskrifter.
8. Verksamheter får lämna max 150 kg avfall per besök till kommunens återvinningscentraler. I övrigt gäller anvisningar enligt punkt 2 även för verksamheters avfall vid transport till och lämning av avfall på kommunens återvinningscentraler.

Tabell 3. Anvisningar för visst avfall från verksamheter			
Avfallsslag	Krav på sortering	Krav på emballering, förvaring, anordningar med mera	Instruktion för hämtning och lämning
Matavfall, restavfall, blandat avfall och skärande och stickande avfall under kommunalt ansvar.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall. Se tabell 1 för anvisningar.	Se tabell 1 för anvisningar.	Se tabell 1 för anvisningar.

Exempel: Avfall från personalmatsalar och restaurangavfall.		För animaliska biprodukter finns krav på handelsdokument och märkning enligt vägledning från Jordbruksverket.	
Bygg- och rivningsavfall (som producerats i en yrkesmässig verksamhet) Exempel: Kakel, fönster, gipsskivor, trä, tegel och armeringsjärn.	Avfallet ska sorteras i åtminstone följande sex fraktioner: trä, mineral (betong, tegel, klinker, keramik och sten), metall, glas, plast och gips.	Fraktionerna ska förvaras skilt från varandra och annat avfall och även transporteras skilt (transporten kan ske i samma fordon).	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs.
Farligt avfall (exklusive elavfall) Exempel: Rester av olja eller färg, starka rengöringsmedel, produkter som innehåller kvicksilver, andra kemikalier och smittförande avfall.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap 10 § avfallsförordningen (2020:614). Insamling och hantering av spillolja ska se enligt 3 kap 6–9 §§ avfallsförordningen (2020:614).	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker. Vid transport av farligt avfall under kommunalt ansvar till kommunens återvinningscentraler ska transportdokument upprättas enligt Kretslopp och vattennämndens anvisning samt utföras den anteckning och rapportering som krävs enligt 6 kap. avfallsförordningen.	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare för farligt avfall. Mindre verksamheter kan lämna farligt avfall, max 10 kg per tillfälle (ej medräknat impregnerat trä och asbest), till kommunens återvinningscentraler.

Avfall från oljeavskiljare	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap 10 § avfallsförordningen (2020:614).	Kontroll av oljeavskiljaren ska göras minst en gång per halvår enligt svensk standard SS-EN 858-2, varav en gång per år av oberoende kontrollant som genomgått utbildning (ettårskontroll). Besiktning av oljeavskiljarens funktion ska göras vart femte år av oberoende kontrollant som genomgått utbildning (femårsbesiktning). Tömning ska göras vid behov. Tumregeln är att toppsugning görs när oljeskiktet är 5 cm och slamsugning när slamskiktet är 15 cm, men i första hand ska leverantörens anvisningar följas.	Hämtning utförs av en godkänd avfallsmottagare som har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs.
Smittförande avfall Exempel: Föremål med skärande/stickande egenskaper som varit i kontakt med kroppsvätskor från människor eller från djur inom	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap 10 § avfallsförordningen (2020:614).	Samlas upp i typgodkända behållare som skyddar mot skär- och stickskador. Smittförande avfall kräver särskild förvaring, se gällande föreskrifter	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.

djurens hälso- och sjukvård som antas vara smittförande. Se gällande föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket för vägledning.		och allmänna råd från Socialstyrelsen (SOSFS 2005:26).	
Fett från fettavskiljare	Enligt Allmänna Bestämmelser för Vatten och Avlopp (ABVA).	Hämtningsintervall enligt bilaga 2.	Anordningen ska vara åtkomlig för tömning. Hämtning utförs av en godkänd avfallsmottagare som har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs.
Elavfall Exempel: Kasserad kyl- och frysdisk, skrivare och industritvättmaskin.	Enligt förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.		Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Förpackningar från verksamheter	Enligt avfallsförordningen (2020:614).		Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Kasserade bilbatterier	Enligt förordning (2008:834) om producentansvar för batterier.	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra eller innehåll rinner ut.	Lämnas till producenternas insamlingssystem.

Kasserade bärbara batterier	Enligt förordning (2008:834) om producentansvar för batterier.	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till producenternas insamlingssystem.
------------------------------------	--	--	--

Bilaga 2. Hämtningsintervall för fastighetsnära insamling

Hämtningsintervall i hämtningsområde 1 och 2 framgår av denna bilaga, hämtningsintervall i hämtningsområde 3 fastställs av Kretslopp och vattennämnden enligt 35 §.

Ytterligare förutsättningar för hämtning regleras i avfallstaxan för Göteborgs Stad.

Hämtningsområde 1 – hela Göteborg (utom Södra skärgården)

1. Från **flerbostadshus och verksamheter** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
 - a. Restavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller varannan vecka.
 - b. Blandat avfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*).
 - c. Matavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka.
 - d. Returpapper hämtas med intervall som är överenskommet mellan fastighetsinnehavaren eller verksamhetsutövaren och renhållarens utförare.
 - e. Förpackningar av papper och plast hämtas vanligtvis en gång per vecka eller mer sällan. Förpackningar hämtas endast från verksamheter som har avfallshantering samlokaliserad med hushåll och som har anmält detta.
 - f. Förpackningar av glas och metall hämtas vanligtvis varannan vecka eller mer sällan. Förpackningar hämtas endast från verksamheter som har avfallshantering samlokaliserad med hushåll och som har anmält detta.
 - g. Kretslopp och vattennämnden tillhandahåller även tätare hämtning än en gång per vecka för punkt 1 a-f.
 - h. Farligt avfall hämtas vid behov. För fastighetsägare som har en tjänst för farligt avfall hämtas det minst en gång per år.

- i. Grovavfall hämtas vid behov i container eller styckvis utan behållare från exempelvis grovavfallsrum.
 - j. Trädgårdsavfall hämtas vid behov i container.
 - k. Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatanvändens beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
 - l. Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fastigheter som endast nyttjas säsongsvis med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
 - m. Pumpbart matavfall i tank töms minst en gång varannan månad eller fler gånger vid behov eller för att upprätthålla en god funktion i tanken.
 - n. Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatanvändens tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
 - o. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatanvändens tillstånd.
 - p. Fettavskiljare töms minst sex gånger per år, eller med det tätare intervall som krävs för att säkerställa anordningens funktion.
2. Från **en- eller tvåbostadshus för permanentboende** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
- a. Restavfall hämtas vanligtvis en gång varannan vecka.
 - b. Kretslopp och vattennämnden tillhandahåller även hämtning av restavfall i separat behållare en gång var fjärde vecka.
 - c. Blandat avfall hämtas vanligtvis en gång varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*).
 - d. Matavfall i flerfackskärl hämtas vanligtvis varannan vecka.
 - e. Matavfall i separat behållare hämtas vanligtvis en gång per vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren ett flerfackskärl för sortering av matavfall*).
 - f. Förpackningar av papper och plast hämtas vanligtvis varannan vecka (*Punkten träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren flerfackskärl för sortering av förpackningar*).

- g. Förpackningar av glas och metall hämtas vanligtvis var fjärde vecka (*Punkten träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren flerfackskärl för sortering av förpackningar*).
 - h. Trädgårdsavfall hämtas vanligtvis varannan vecka från början av april till slutet av november.
 - i. Grovavfall hämtas vid behov i container eller styckvis utan behållare.
 - j. Bygg- och rivningsavfall hämtas vid behov i container eller styckvis utan behållare.
 - k. Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatkommitténs beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
 - l. Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fritidsfastighet med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
 - m. Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatkommitténs tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
 - n. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatkommitténs tillstånd.
3. Från **en- eller tvåbostadshus för fritidsboende** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
- a. Matavfall, restavfall och förpackningar hämtas under perioden maj-september. Under perioden oktober-april ska fritidsboende beställa extra hämtning vid behov.
 - b. Blandat avfall hämtas perioden maj-september. Under perioden oktober-april ska fritidsboende beställa extra hämtning vid behov. (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*)
 - c. Restavfall hämtas en gång varannan vecka.
 - d. Kretslopp och vattennämnden tillhandahåller även hämtning av restavfall i separat behållare en gång var fjärde vecka.
 - e. Blandat avfall hämtas en gång varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och*

vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall).

- f. Matavfall i flerfackskärl hämtas varannan vecka.
- g. Matavfall i separat behållare hämtas en gång per vecka.
(Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren ett flerfackskärl för sortering av matavfall).
- h. Förpackningar av papper och plast hämtas varannan vecka
(Punkten träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren flerfackskärl för sortering av förpackningar).
- i. Förpackningar av glas och metall hämtas var fjärde vecka
(Punkten träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren flerfackskärl för sortering av förpackningar).
- j. Grovavfall hämtas vid behov i container eller styckvis utan behållare.
- k. Bygg- och rivningsavfall hämtas vid behov i container eller styckvis utan behållare.
- l. Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimaternämndens beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
- m. Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fritidsfastighet med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
- n. Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimaternämndens tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
- o. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimaternämndens tillstånd.

Hämtningsområde 2 – permanentbebodda öar utan fast landförbindelse (Asperö, Brännö, Donsö, Köpstadsö, Styrö och Vrångö)

4. Från **flerbostadshus och verksamheter** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
- Restavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka.
 - Blandat avfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*).
 - Matavfall hämtas en gång per vecka.
 - Farligt avfall från flerbostadshus hämtas vid behov. För fastighetsinnehavare som har en tjänst hämtas det minst en gång per år.
 - Grovavfall hämtas vid behov i container eller i storsäck. Vilken behållare som är lämplig beror på hämtstället och bestäms av renhållarens utförare.
 - Trädgårdsavfall hämtas vid behov i container.
 - Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatkommitténs beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
 - Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fastigheter som endast nyttjas säsongsvist med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
 - Pumpbart matavfall i tank töms minst en gång varannan månad eller fler gånger vid behov eller för att upprätthålla en god funktion i tanken.
 - Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatkommitténs tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.

- k. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatanvändens tillstånd.
 - l. Fettavskiljare töms minst sex gånger per år, eller med det tätare intervall som krävs för att säkerställa anordningens funktion.
5. Från **en- eller tvåbostadshus för permanentboende** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
- a. Restavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka.
 - b. Blandat avfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*).
 - a. Kretslopp och vattennämnden tillhandahåller även hämtning av restavfall en gång var fjärde vecka.
 - b. Matavfall hämtas en gång per vecka.
 - c. Grovavfall hämtas vid behov i container eller i storsäck. Vilken behållare som är lämplig beror på hämtstället och bestäms av renhållarens utförare.
 - d. Trädgårdsavfall hämtas vid behov i container.
 - e. Bygg- och rivningsavfall hämtas vid behov i container eller i storsäck. Vilken behållare som är lämplig beror på hämtstället och bestäms av renhållarens utförare.
 - f. Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatanvändens beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
 - g. Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fritidsfastighet med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
 - h. Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatanvändens tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
 - i. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatanvändens tillstånd.

6. Från **en- eller tvåbostadshus för fritidsboende** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
- a. Restavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka.
 - b. Blandat avfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*).
 - c. Kretslopp och vattennämnden tillhandahåller även hämtning av restavfall en gång var fjärde vecka under perioden maj-september.
 - d. Matavfall hämtas en gång per vecka under perioden maj-september.
 - e. Fritidsboende som har behov av hämtning vintertid ska beställa fritidshämtning, som utöver sommarhämtningen innebär hämtning av restavfall och matavfall eller blandat avfall, vid fyra tillfällen oktober-april. Kretslopp och vattennämnden fastställer hämtningstillfällena.
 - f. Grovavfall hämtas vid behov i container eller i storsäck. Vilken behållare som är lämplig beror på hämtstället och bestäms av renhållarens utförare.
 - g. Trädgårdsavfall hämtas vid behov i container.
 - h. Bygg- och rivningsavfall hämtas vid behov i container eller i storsäck. Vilken behållare som är lämplig beror på hämtstället och bestäms av renhållarens utförare.
 - i. Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatkommitténs beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
 - j. Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fritidsfastighet med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
 - k. Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatkommitténs tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
 - l. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatkommitténs tillstånd.

- Punkt 5 b i bilaga 2
 - Punkt 6 b i bilaga 2
3. Följande bestämmelser ska tillämpas enligt vad som anges under respektive punkt:
- 15 § stycket om förpackningar
 - Tabell 1 i bilaga 1 (sorterade förpackningar kan lämnas fastighetsnära)
 - Punkt 2 f och g i bilaga 2
 - Punkt 3 h och i i bilaga 2

Bilaga 1. Sortering och lämning av avfall

Avfall under kommunalt ansvar

1. Tabell 1 innehåller anvisningar för utsorterade avfallsslag för avfall under kommunalt ansvar. För verksamheter finns särskilda anvisningar för visst avfall inklusive avfall under kommunalt ansvar i tabell 3.
2. Följande anvisningar gäller för transport till och lämning av avfall på någon av kommunens återvinningscentraler:
 - a. Matavfall, restavfall, blandat avfall och avloppsavfall får inte lämnas på kommunens återvinningscentraler.
 - b. Avfallsinnehavaren får inte köra in på återvinningscentraler med fordon som är tyngre än 3,5 ton.
 - c. Ett enskilt hushåll får själva transportera sitt grovavfall, bygg- och rivningsavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall, returpapper och förpackningar till kommunens återvinningscentraler. Det enskilda hushållet får även använda sig av en familjemedlem eller annan närstående, personal beviljad med stöd av socialtjänstlagen eller annan lag om särskilt stöd samt sin fastighetsinnehavare för transport av detta avfall till kommunens återvinningscentral.

Det enskilda hushållet får även anlita annan än renhållaren eller renhållarens utförare för borttransport till kommunens återvinningscentraler. I sådant fall ska det enskilda hushållet ha sådan kontroll över den som transporterar avfallet att det enskilda hushållet kan försäkra sig om att avfallet lämnats på återvinningscentralen.
 - d. En yrkesmässig verksamhet som har utfört en tjänst i en privatpersons hem eller trädgård där grovavfall, farligt avfall, trädgårdsavfall, returpapper eller förpackningar uppstått till följd av den utförda tjänsten får transportera och lämna avfallet på kommunens

återvinningscentraler. Exempel på sådana tjänster är röjning av dödsbo, trädgårdsarbete, städtjänst eller leverans av heminredning som ersätter annan heminredning som därmed blir ett grovavfall.

- e. Alla verksamheter får själva eller med egen personal transportera sitt grovavfall och trädgårdsavfall under kommunalt ansvar till kommunens återvinningscentraler. En mindre verksamhet får utöver detta transportera eget farligt avfall till kommunens återvinningscentraler.

3. Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Tabell 1. Anvisningar per avfallsslag för avfall under kommunalt ansvar			
Avfallsslag	Krav på sortering och möjlighet till eget omhändertagande	Krav på emballering, förvaring och anordningar med mera	Instruktion för hämtning och lämning
Restavfall Exempel: Diskborstar, tandborstar, blöjor, fönsterkuvert och dammsugarpåsar.	Sorteras och hålls skilt från annat avfall.	Avfallet ska vara emballerat så att det inte sprids eller kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	Lämnas i behållare för restavfall. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.
Blandat avfall (<i>Krav och anvisningar upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat</i>)	Sorteras och hålls skilt från annat avfall.	Avfallet ska vara emballerat så att det inte sprids eller kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.	Lämnas i behållare för blandat avfall. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.

<i>fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall)</i> Avser restavfall blandat med matavfall.			
Farligt avfall (exklusive konsumentelavfall) Exempel: Rester av olja, färg, starka rengöringsmedel, produkter innehållandes kvicksilver eller kemikalier.	Sorteras och hålls skilt från annat avfall.	Emballaget ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll, om möjligt ska originalförpackningen användas. Olika typer av farligt avfall får inte blandas. Ska förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Enskilda hushåll ska lämna avfallet till kommunens insamlingssystem för farligt avfall. Boende i flerbostadshus kan även lämna avfallet i det insamlingssystem som fastighetsinnehavaren tillhandahåller. Mindre verksamheter (färre än 10 anställda och mindre än 2 mkr omsättning per år) kan lämna avfallet till kommunens återvinningscentraler, se instruktioner i tabell 3.
Grovavfall	Hanteras separat från annat avfall under kommunalt ansvar.	Emballerings krävs i vissa fall vid fastighetsnära hämtning, till exempel bör flera stora leksaker paketeras för	Enskilda hushåll ska lämna avfallet till kommunens återvinningscentraler sorterat (se

Exempel: Trasiga möbler, cyklar, barnvagnar, stora leksaker och julgranar.	Sorteringsanvisningar på återvinningscentral ska följas. Sorteringsanvisningar från renhållaren eller renhållarens utförare ska följas vid fastighetsnära hämtning.	att underlätta hämtning och minska risken för nedskräpning.	punkt 2c och d ovan), eller beställa hämtning enligt instruktion av Kretslopp och vattennämnden. Boende i flerbostadshus kan även lämna grovavfall i utrymmen eller behållare som fastighetsinnehavaren tillhandahåller. Hämtning från flerbostadshus utförs av renhållaren eller renhållarens utförare.
Bygg- och rivningsavfall (som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet) Exempel: Kakel, fönster, gipsskivor, oimpregnerat trä, tegel och armeringsjärn.	Avfallet ska sorteras i åtminstone följande sex fraktioner: trä, mineral (betong, tegel, klinker, keramik och sten), metall, glas, plast och gips.	Fraktionerna ska förvaras skilt från varandra och annat avfall och även transporteras skilt (transporten kan ske i samma fordon).	Bygg- och rivningsavfall lämnas till kommunens återvinningscentraler. Hämtning kan även beställas av Kretslopp och vattennämnden.
Trädgårdsavfall (som inte innehåller invasiva arter)	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall. Får komposteras på fastigheten utan anmälan.	Emballeras ej.	Lämnas till kommunens återvinningscentraler. Hämtning kan beställas av Kretslopp och vattennämnden.

Exempel: Fallfrukt, löv, gräs, kvistar och grenar som är mindre än 3 cm i diameter.	Eldning får endast ske enligt vad som framgår av 45 § i avfallsföreskrifterna.		
Trädgårdsavfall som innehåller invasiva arter Trädgårds- och parkavfall med parkslide eller arter som EU-klassats som invasiva. Exempel: Växtdelar av jättebalsamin, jätteloka och parkslide.	Växtmaterial i form av invasiva växter ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall, och sorteras ut från annat biologiskt avfall. Får ej komposteras.	Växtmaterial från invasiva arter ska förpackas i dubbla sopsäckar.	Förpackat växtmaterial från invasiva arter lämnas som brännbart avfall.
Matavfall Exempel: Matrester, kaffesump och hushållspapper. Små mängder fallfrukt och snittblommor är trädgårdsavfall som får lämnas i matavfallet.	Ej obligatorisk utsortering (<i>Upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall</i>). Får komposteras på fastighet efter anmälan.	Läggs i påse som tillhandahålls eller är godkänd av Kretslopp och vattennämnden. Om behållaren är en matavfallstank ska påse inte användas.	Lämnas i behållare för matavfall. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.

	Får tillföras spillvattennätet om godkännande från Kretslopp och vattennämnden finns.		
Ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall.	Hålls i förslutningsbar behållare av plast eller papper.	Förslutna behållare lämnas på kommunens återvinningscentraler. Förslutna behållare kan också läggas i behållare för restavfall eller blandat avfall.
Förpackningar från hushåll	Förpackningsavfall i form av (1) papper och kartong, (2) plast, (3) metall, (4) färgat glas, (5) ofärgat glas, (6) trä, och (7) övrigt förpackningsmaterial ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. Hushåll ska sortera ut skrymmande förpackningsavfall från annat avfall under kommunalt ansvar och från förpackningsavfall enligt 1-7. Sorteringskravet gäller dock inte en förpackning som innehåller farligt avfall eller läkemedelsavfall, om	Inget krav på emballering.	Hushåll ska lämna utsorterade förpackningar enligt 1-7 till ett insamlingssystem som renhållaren eller renhållarens utförare tillhandahåller. Sorterade förpackningar enligt 1-5 kan lämnas fastighetsnära (<i>Träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren behållare för sortering av förpackningar</i>). Skrymmande förpackningar kan lämnas till kommunens

	förpackningen underlättar den praktiska hanteringen av avfallet. Förpackning som innehåller farligt avfall eller rester av farligt avfall ska i stället hanteras som farligt avfall.		insamlingssystem för skrymmande förpackningar. Alla förpackningar 1-7 och skrymmande förpackningar kan lämnas till kommunens återvinningscentraler.
Returpapper Exempel: Tidningar och reklamblad.	Hanteras separat från annat avfall under kommunalt ansvar.	Emballeras ej.	Enskilda hushåll ska lämna avfallet till kommunens insamlingssystem för returpapper. Boende i flerbostadshus kan även lämna avfallet i det insamlingssystem som fastighetsinnehavaren tillhandahåller. Hämtning från flerbostadshus utförs av Kretslopp och vattennämnden.
Kasserade textilier Exempel: Kläder och hemtextilier.	Ej obligatorisk utsortering.	Läggs i påse.	Lämnas till kommunens insamlingssystem för textilavfall. Textilier för återbruk kan lämnas till valfri aktör.

Avloppsavfall	Enligt 9 kap. 7 § i miljöbalken (1998:808). Eget omhändertagande får ske efter ansökan.	Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackade. Latrin samlas in i mobil toalett.	Filtermaterialet ska vara åtkomligt för tömning. Mobil toalett töms genom slamsugning. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.
Fett från fettavskiljare	Enligt Allmänna Bestämmelser för Vatten och Avlopp (ABVA).		Anordningen ska vara åtkomlig för tömning. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.
Avliden sällskapsdjur	Mindre sällskapsdjur får grävas ner på egen fastighet utan anmälan.	Förpackas väl innan det lämnas i behållare. Om det lämnas till Renovas avfallskraftvärmeverk i Sävenäs ska emballaget bestå av dubbla plasticsäckar omslutna av papperspåse.	Avliden sällskapsdjur under 1 kg kan lämnas i behållare för blandat avfall eller restavfall om det inte finns någon misstanke om smitta. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden. Avliden sällskapsdjur kan även lämnas till Renovas avfallskraftvärmeverk i Sävenäs.

Skärande och stickande avfall Exempel: trasiga dricksglas och knivar, nålar från sytillbehör, vassa trädgårdsredskap, rakhyvlar och skärblad.		Omsluts av förpackning eller påse för att skydda mot skärskador. Läggs i påse för restavfall eller blandat avfall.	Lämnas i behållare för restavfall eller blandat avfall. Hämtning utförs av Kretslopp och vattennämnden.
Smittförande avfall Exempel: Föremål med skärande/stickande egenskaper som varit i kontakt med kroppsvätskor från människor eller från djur inom djurens hälso- och sjukvård som antas vara smittförande. Se gällande föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket för vägledning.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap 10 § avfallsförordningen (2020:614).	Läggs i speciell behållare som tillhandahålls av apotek.	Lämnas på apotek som Kretslopp och vattennämnden har avtal med.
Avfall som innehåller asbest Exempel: Vägglattor och rörisolering.	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	Förpackas väl i kraftig plast (minst 0,2 mm).	Lämnas i behållare vid Tagene återvinningscentral eller Styrso Skärets återvinningscentral.

		Asbest som är emballerat i tunna sopsäckar tas inte emot.	
--	--	---	--

Avfall under producentansvar

4. Tabell 2 innehåller specifika anvisningar för utsorterade avfallsslag för avfall under producentansvar.

Tabell 2. Anvisningar per avfallsslag för avfall under producentansvar			
Avfallsslag	Krav på sortering	Krav på emballering, förvaring, anordningar med mera	Instruktion för hämtning och lämning
Förpackningar	Enligt avfallsförordningen (2020:614). Se tabell 1 för anvisningar för förpackningar från hushåll. Se tabell 3 för anvisningar för förpackningar från verksamheter.	Se tabell 1 för anvisningar för förpackningar från hushåll. Se tabell 3 för anvisningar för förpackningar från verksamheter.	Se tabell 1 för anvisningar för förpackningar från hushåll. Se tabell 3 för anvisningar för förpackningar från verksamheter.

Plastflaskor och metallburkar avsedda för retursystem	Enligt avfallsförordningen (2020:614).		Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Kasserade bilbatterier	Enligt förordning (2008:834) om producentansvar för batterier.	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra eller innehåll rinner ut.	Lämnas till producenternas eller kommunens insamlingssystem.
Kasserade bärbara batterier	Enligt förordning (2008:834) om producentansvar för batterier.	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till producenternas eller kommunens insamlingssystem.
Konsumentelavfall Exempel: Trasig dator, mobiltelefonladdare och kaffebryggare.	Enligt förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till kommunens eller producenternas insamlingssystem. Om fastighetsinnehavaren tillhandahåller behållare för konsumentelavfall kan avfallet lämnas där. Max två enheter kyl och frys per dag och besökare kan lämnas till kommunens återvinningscentral.
Däck	Enligt förordningen (2023:133) om producentansvar för däck	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till producenternas eller kommunens insamlingssystem.
Läkemedel	Enligt förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel	Läggs i genomskinlig påse.	Lämnas till apotek.

Visst avfall från verksamheter

- 5. Tabell 3 innehåller specifika anvisningar för vissa utsorterade avfallsslag från verksamheter.
- 6. Verksamhetsavfall, till exempel bygg- och rivningsavfall som producerats i en yrkesmässig verksamhet, faller inte under kommunalt insamlingsansvar och ska hanteras separat från avfall under kommunalt ansvar.
- 7. Avfallsinnehavaren ansvarar för att verksamhetsavfall lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs, att avfall under producentansvar lämnas till producenternas insamlingssystem och avfall under kommunalt ansvar lämnas till renhållaren eller renhållarens utförare eller hanteras på annat sätt enligt dessa föreskrifter.
- 8. Verksamheter får lämna max 150 kg avfall per besök till kommunens återvinningscentraler. I övrigt gäller anvisningar enligt punkt 2 även för verksamheters avfall vid transport till och lämning av avfall på kommunens återvinningscentraler.

Tabell 3. Anvisningar för visst avfall från verksamheter			
Avfallsslag	Krav på sortering	Krav på emballering, förvaring, anordningar med mera	Instruktion för hämtning och lämning
Matavfall, restavfall, blandat avfall och skärande och stickande avfall under kommunalt ansvar.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall. Se tabell 1 för anvisningar.	Se tabell 1 för anvisningar.	Se tabell 1 för anvisningar.

Exempel: Avfall från personalmatsalar och restaurangavfall.		För animaliska biprodukter finns krav på handelsdokument och märkning enligt vägledning från Jordbruksverket.	
Bygg- och rivningsavfall (som producerats i en yrkesmässig verksamhet) Exempel: Kakel, fönster, gipsskivor, trä, tegel och armeringsjärn.	Avfallet ska sorteras i åtminstone följande sex fraktioner: trä, mineral (betong, tegel, klinker, keramik och sten), metall, glas, plast och gips.	Fraktionerna ska förvaras skilt från varandra och annat avfall och även transporteras skilt (transporten kan ske i samma fordon).	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs.
Farligt avfall (exklusive elavfall) Exempel: Rester av olja eller färg, starka rengöringsmedel, produkter som innehåller kvicksilver, andra kemikalier och smittförande avfall.	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap 10 § avfallsförordningen (2020:614). Insamling och hantering av spillolja ska ske enligt 3 kap 6–9 §§ avfallsförordningen (2020:614).	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker. Vid transport av farligt avfall under kommunalt ansvar till kommunens återvinningscentraler ska transportdokument upprättas enligt Kretslopp och vattennämndens anvisning samt utföras den anteckning och rapportering som krävs enligt 6 kap. avfallsförordningen.	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare för farligt avfall. Mindre verksamheter kan lämna farligt avfall, max 10 kg per tillfälle (ej medräknat impregnerat trä och asbest), till kommunens återvinningscentraler.

Avfall från oljeavskiljare	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap 10 § avfallsförordningen (2020:614).	Kontroll av oljeavskiljaren ska göras minst en gång per halvår enligt svensk standard SS-EN 858-2, varav en gång per år av oberoende kontrollant som genomgått utbildning (ettårskontroll). Besiktning av oljeavskiljarens funktion ska göras vart femte år av oberoende kontrollant som genomgått utbildning (femårsbesiktning). Tömning ska göras vid behov. Tumregeln är att toppsugning görs när oljeskiktet är 5 cm och slamsugning när slamskiktet är 15 cm, men i första hand ska leverantörens anvisningar följas.	Hämtning utförs av en godkänd avfallsmottagare som har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs.
Smittförande avfall Exempel: Föremål med skärande/stickande egenskaper som varit i kontakt med kroppsvätskor från människor eller från djur inom	Sorteras ut och hålls skilt från annat avfall enligt 4 kap 10 § avfallsförordningen (2020:614).	Samlas upp i typgodkända behållare som skyddar mot skär- och stickskador. Smittförande avfall kräver särskild förvaring, se gällande föreskrifter	Lämnas till en godkänd avfallsmottagare som har tillstånd från länsstyrelsen.

djurens hälso- och sjukvård som antas vara smittförande. Se gällande föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket för vägledning.		och allmänna råd från Socialstyrelsen (SOSFS 2005:26).	
Fett från fettavskiljare	Enligt Allmänna Bestämmelser för Vatten och Avlopp (ABVA).	Hämtningsintervall enligt bilaga 2.	Anordningen ska vara åtkomlig för tömning. Hämtning utförs av en godkänd avfallsmottagare som har de tillstånd eller har gjort de anmälningar som krävs.
Elavfall Exempel: Kasserad kyl- och frysdisk, skrivare och industritvättmaskin.	Enligt förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.		Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Förpackningar från verksamheter	Enligt avfallsförordningen (2020:614).		Lämnas till producenternas insamlingssystem.
Kasserade bilbatterier	Enligt förordning (2008:834) om producentansvar för batterier.	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra eller innehåll rinner ut.	Lämnas till producenternas insamlingssystem.

Kasserade bärbara batterier	Enligt förordning (2008:834) om producentansvar för batterier.	Förvaras så att risk för spridning till omgivningen inte sker.	Lämnas till producenternas insamlingssystem.
------------------------------------	--	--	--

Bilaga 2. Hämtningsintervall för fastighetsnära insamling

Hämtningsintervall i hämtningsområde 1 och 2 framgår av denna bilaga, hämtningsintervall i hämtningsområde 3 fastställs av Kretslopp och vattennämnden enligt 35 §.

Ytterligare förutsättningar för hämtning regleras i avfallstaxan för Göteborgs Stad.

Hämtningsområde 1 – hela Göteborg (utom Södra skärgården)

1. Från **flerbostadshus och verksamheter** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
 - a. Restavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller varannan vecka.
 - b. Blandat avfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*).
 - c. Matavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka.
 - d. Returpapper hämtas med intervall som är överenskommet mellan fastighetsinnehavaren eller verksamhetsutövaren och renhållarens utförare.
 - e. Förpackningar av papper och plast hämtas vanligtvis en gång per vecka eller mer sällan. Förpackningar hämtas endast från verksamheter som har avfallshantering samlokaliserad med hushåll och som har anmält detta.
 - f. Förpackningar av glas och metall hämtas vanligtvis varannan vecka eller mer sällan. Förpackningar hämtas endast från verksamheter som har avfallshantering samlokaliserad med hushåll och som har anmält detta.
 - g. Kretslopp och vattennämnden tillhandahåller även tätare hämtning än en gång per vecka för punkt 1 a-f.
 - h. Farligt avfall hämtas vid behov. För fastighetsägare som har en tjänst för farligt avfall hämtas det minst en gång per år.

- i. Grovavfall hämtas vid behov i container eller styckvis utan behållare från exempelvis grovavfallsrum.
 - j. Trädgårdsavfall hämtas vid behov i container.
 - k. Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatanvändens beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
 - l. Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fastigheter som endast nyttjas säsongsvis med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
 - m. Pumpbart matavfall i tank töms minst en gång varannan månad eller fler gånger vid behov eller för att upprätthålla en god funktion i tanken.
 - n. Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatanvändens tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
 - o. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatanvändens tillstånd.
 - p. Fettavskiljare töms minst sex gånger per år, eller med det tätare intervall som krävs för att säkerställa anordningens funktion.
2. Från **en- eller tvåbostadshus för permanentboende** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
- a. Restavfall hämtas vanligtvis en gång varannan vecka.
 - b. Kretslopp och vattennämnden tillhandahåller även hämtning av restavfall i separat behållare en gång var fjärde vecka.
 - c. Blandat avfall hämtas vanligtvis en gång varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*).
 - d. Matavfall i flerfackskärl hämtas vanligtvis varannan vecka.
 - e. Matavfall i separat behållare hämtas vanligtvis en gång per vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren ett flerfackskärl för sortering av matavfall*).
 - f. Förpackningar av papper och plast hämtas vanligtvis varannan vecka (*Punkten träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren flerfackskärl för sortering av förpackningar*).

- g. Förpackningar av glas och metall hämtas vanligtvis var fjärde vecka (*Punkten träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren flerfackskärl för sortering av förpackningar*).
 - h. Trädgårdsavfall hämtas vanligtvis varannan vecka från början av april till slutet av november.
 - i. Grovavfall hämtas vid behov i container eller styckvis utan behållare.
 - j. Bygg- och rivningsavfall hämtas vid behov i container eller styckvis utan behållare.
 - k. Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatkommitténs beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
 - l. Slutna spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fritidsfastighet med slutna spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
 - m. Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatkommitténs tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
 - n. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatkommitténs tillstånd.
3. Från **en- eller tvåbostadshus för fritidsboende** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
- a. Matavfall, restavfall och förpackningar hämtas under perioden maj-september. Under perioden oktober-april ska fritidsboende beställa extra hämtning vid behov.
 - b. Blandat avfall hämtas perioden maj-september. Under perioden oktober-april ska fritidsboende beställa extra hämtning vid behov. (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*)
 - c. Restavfall hämtas en gång varannan vecka.
 - d. Kretslopp och vattennämnden tillhandahåller även hämtning av restavfall i separat behållare en gång var fjärde vecka.
 - e. Blandat avfall hämtas en gång varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och*

vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall).

- f. Matavfall i flerfackskärl hämtas varannan vecka.
- g. Matavfall i separat behållare hämtas en gång per vecka.
(Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren ett flerfackskärl för sortering av matavfall).
- h. Förpackningar av papper och plast hämtas varannan vecka
(Punkten träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren flerfackskärl för sortering av förpackningar).
- i. Förpackningar av glas och metall hämtas var fjärde vecka
(Punkten träder i kraft vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren flerfackskärl för sortering av förpackningar).
- j. Grovavfall hämtas vid behov i container eller styckvis utan behållare.
- k. Bygg- och rivningsavfall hämtas vid behov i container eller styckvis utan behållare.
- l. Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatinämndens beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
- m. Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fritidsfastighet med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
- n. Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatinämndens tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
- o. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatinämndens tillstånd.

Hämtningsområde 2 – permanentbebodda öar utan fast landförbindelse (Asperö, Brännö, Donsö, Köpstadsö, Styrö och Vrångö)

4. Från **flerbostadshus och verksamheter** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
- Restavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka.
 - Blandat avfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*).
 - Matavfall hämtas en gång per vecka.
 - Farligt avfall från flerbostadshus hämtas vid behov. För fastighetsinnehavare som har en tjänst hämtas det minst en gång per år.
 - Grovavfall hämtas vid behov i container eller i storsäck. Vilken behållare som är lämplig beror på hämtstället och bestäms av renhållarens utförare.
 - Trädgårdsavfall hämtas vid behov i container.
 - Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatinmändens beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
 - Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fastigheter som endast nyttjas säsongsvist med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
 - Pumpbart matavfall i tank töms minst en gång varannan månad eller fler gånger vid behov eller för att upprätthålla en god funktion i tanken.
 - Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatinmändens tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.

- k. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatnämndens tillstånd.
 - l. Fettavskiljare töms minst sex gånger per år, eller med det tätare intervall som krävs för att säkerställa anordningens funktion.
5. Från **en- eller tvåbostadshus för permanentboende** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
- a. Restavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka.
 - b. Blandat avfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*).
 - a. Kretslopp och vattennämnden tillhandahåller även hämtning av restavfall en gång var fjärde vecka.
 - b. Matavfall hämtas en gång per vecka.
 - c. Grovavfall hämtas vid behov i container eller i storsäck. Vilken behållare som är lämplig beror på hämtstället och bestäms av renhållarens utförare.
 - d. Trädgårdsavfall hämtas vid behov i container.
 - e. Bygg- och rivningsavfall hämtas vid behov i container eller i storsäck. Vilken behållare som är lämplig beror på hämtstället och bestäms av renhållarens utförare.
 - f. Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatnämndens beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
 - g. Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fritidsfastighet med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
 - h. Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatnämndens tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
 - i. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatnämndens tillstånd.

6. Från **en- eller tvåbostadshus för fritidsboende** hämtas avfall fastighetsnära enligt följande hämtningsintervall:
- a. Restavfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka.
 - b. Blandat avfall hämtas vanligtvis en gång per vecka eller en gång varannan vecka (*Punkten upphör att gälla vid den tidpunkt Kretslopp och vattennämnden har tilldelat fastighetsinnehavaren en behållare för sortering av matavfall*).
 - c. Kretslopp och vattennämnden tillhandahåller även hämtning av restavfall en gång var fjärde vecka under perioden maj-september.
 - d. Matavfall hämtas en gång per vecka under perioden maj-september.
 - e. Fritidsboende som har behov av hämtning vintertid ska beställa fritidshämtning, som utöver sommarhämtningen innebär hämtning av restavfall och matavfall eller blandat avfall, vid fyra tillfällen oktober-april. Kretslopp och vattennämnden fastställer hämtningstillfällena.
 - f. Grovavfall hämtas vid behov i container eller i storsäck. Vilken behållare som är lämplig beror på hämtstället och bestäms av renhållarens utförare.
 - g. Trädgårdsavfall hämtas vid behov i container.
 - h. Bygg- och rivningsavfall hämtas vid behov i container eller i storsäck. Vilken behållare som är lämplig beror på hämtstället och bestäms av renhållarens utförare.
 - i. Slamavskiljare för bad-, disk- och tvättvatten töms enligt Miljö- och klimatkommitténs beslut eller minst en gång per år. Om slamavskiljaren tar emot spillvatten från vattenklosett och har en volym på understigande två kubikmeter ska den tömmas minst två gånger per år.
 - j. Sluten spillvattentank som rymmer upp till tre kubikmeter töms minst tolv gånger per år. Om den slutna spillvattentanken rymmer mer än tre kubikmeter ska tanken tömmas minst sex gånger per år. Om det enbart är spillvatten från vattenklosett som tas emot ska vattnet forslas bort minst en gång per år. Från fritidsfastighet med sluten spillvattentank ska vattnet forslas bort minst en gång per år.
 - k. Fosforfällor och minireningsverk töms enligt Miljö- och klimatkommitténs tillstånd för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.
 - l. Andra små avloppsanläggningar töms enligt Miljö- och klimatkommitténs tillstånd.